

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2017-2018) – Nr. 4-A
30 november 2017 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Peter Wouters en Marnic De Meulemeester
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2018

over de beleidsbrief
Integratie en Inburgering
2017-2018

over de beleidsbrief
Bestuurszaken
2017-2018

en over de beleidsbrief
Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
2017-2018

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Paul Cordy, Andries Gryffroy, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Jan Durnez, Martine Fournier, Katrien Partyka, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Jan Bertels, Yasmine Kherbache;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

- 15** (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2 en 3: Amendementen
- 14** (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
 - Nr. 2: Amendementen
- 12-A** (2016-2017) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag
- 13** (2017-2018) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 16** (2017-2018) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2017-2018) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1325** (2017-2018) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 1326** (2017-2018) – Nr. 1: Beleidsbrief
 - Nr. 2: Motie
- 1327** (2017-2018) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I.	Integratie en Inburgering	5
1.	Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	5
1.1.	Inleiding	5
1.2.	Omgevingsanalyse	5
1.3.	Strategische doelstellingen	5
1.4.	Begroting 2018.....	9
2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	9
2.1.	Tussenkomst van An Moerenhout	9
2.2.	Tussenkomst van Kurt De Loor.....	11
2.3.	Tussenkomst van Chris Janssens	12
2.4.	Tussenkomst van Ward Kennes	13
2.5.	Tussenkomst van Peter Wouters	15
2.6.	Tussenkomst van Willy Segers	16
2.7.	Tussenkomst van Mercedes Van Volcem	18
3.	Antwoorden van minister Liesbeth Homans	19
4.	Replieken van de commissieleden met aanvullend antwoord van de minister	26
II.	Beleidsbrief Bestuurszaken	28
1.	Toelichting door minister Liesbeth Homans.....	28
1.1.	Functioneren volgens een holdingstructuur	28
1.2.	Vlaanderen Radicaal Digitaal.....	29
1.3.	Een modern hr-beleid	30
1.4.	Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten ..	31
1.5.	Begroting 2018.....	32
2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	32
2.1.	Tussenkomst van Marnic De Meulemeester	32
2.2.	Tussenkomst van Bert Maertens	33
2.3.	Tussenkomst van Els Robeyns.....	34
2.4.	Tussenkomst van Ward Kennes	35
3.	Antwoorden van minister Liesbeth Homans	37
4.	Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister	46

III. Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid.....	47
1. Toelichting door minister Liesbeth Homans.....	47
1.1. Meer autonomie voor de lokale besturen	48
1.2. Meer bestuurskracht voor de lokale besturen	48
1.3. Hervorming van het intermediair bestuursniveau.....	49
1.4. Modern organiek kader – decreet Lokaal Bestuur.....	50
1.5. Evenwicht lokale besturen en erediensbesturen.....	50
1.6. Sterke steden, slimme steden.....	50
1.7. Toepassing taalwetgeving.....	51
1.8. Verkiezingen.....	51
1.9. Begroting 2018.....	51
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	52
2.1. Tussenkoms van Marnic De Meulemeester	52
2.2. Tussenkoms van Bert Maertens	52
2.3. Tussenkoms van Kurt De Loor.....	53
2.4. Tussenkoms van Michel Doomst.....	56
2.5. Tussenkoms van Nadia Sminate	57
2.6. Tussenkoms van Marius Meremans	57
2.7. Tussenkoms van Sofie Joosen	57
2.8. Tussenkoms van Willy Segers	57
3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans	58
4. Replieken van de commissieleden.....	65
IV. Indicatieve stemming	66
Gebruikte afkortingen	67

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 7, 14 en 21 november 2017 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018. Dit ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met de beleidsbrief Integratie en Inburgering 2017-2018 (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1327/1*), de beleidsbrief Bestuurszaken 2017-2018 (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1325/1*) en de beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2017-2018 (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1326/1*).

I. Integratie en Inburgering

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

1.1. Inleiding

Minister *Liesbeth Homans* stelt dat de Vlaamse bevolking divers is en die diversiteit neemt nog toe. 8% van de Vlaamse bevolking is van vreemde nationaliteit en een op de drie vreemdelingen is van buiten de Europese Unie afkomstig. Als men kijkt naar leeftijdsgroepen, dan stelt men vast dat in de leeftijdscategorie van nul tot vijf jaar een op de drie kinderen van buitenlandse herkomst is. De diversiteit uit zich vanzelfsprekend ook in verschillende talen, culturen, herkomst, religies en socio-economische posities. Diversiteit groeit ook binnen de groepen en de gemeenschappen zelf.

De ultieme doelstelling blijft het verkleinen van de herkomstkloof en het bevorderen van het actief en gedeeld burgerschap via een actieve participatie van iedereen met een gemeenschappelijke taal en burgerschapswaarden als bindmiddel.

Integratie is een verhaal van rechten en plichten. Uiteraard moet men nieuwkomers rechten en kansen geven, maar men mag tevens verwachten dat men die kansen grijpt. Tegenover rechten staan ook bepaalde plichten.

Met de agentschappen en het Huis van het Nederlands beschikt men over een sterk instrumentarium om het integratieproces op het terrein te ondersteunen.

1.2. Omgevingsanalyse

Voor een uitgebreide omgevingsanalyse verwijst de minister naar het Vlaamse Horizontaal Integratiebeleidsplan 2016-2019. Men ondervindt nog steeds de impact van de recente instroom van vluchtelingen. Dit uit zich in een stijging van het aantal inburgeringstrajecten. Er worden extra middelen uitgetrokken zodat de agentschappen de instroom kunnen opvangen.

1.3. Strategische doelstellingen

1.3.1. Verminderen van de herkomstkloof

Alle betrokken beleidsdomeinen moeten met het oog op deze doelstelling maatregelen nemen. Zo richt bijvoorbeeld minister Crevits onthaalonderwijs in voor minderjarige nieuwkomers en kan minister Muyters inzetten op het Nederlands als onderdeel van een traject naar werk voor anderstalige werkzoekenden. De coördinatie gebeurt via de commissie Integratiebeleid onder voorzitterschap van de Vlaamse Diversiteitsambtenaar. Daarnaast is er het Horizontaal Integratiebeleidsplan. Een tussentijdse balans van dat beleidsplan is opgenomen bij de beleidsbrief. Quasi alle acties zitten op schema. In het voorjaar van 2018 wordt het plan geactualiseerd. Ook het plan Woonwagengewoners wordt hierin opgenomen.

Er wordt verder ingezet op internationale samenwerking. De Vlaamse overheid heeft actief deelgenomen aan allerlei internationale overlegfora zoals het Europees Integratienetwerk en het Europees Migratieforum. Er vonden ook tal van uitwisselingen plaats met Noordrijn-Westfalen, Nederland en Zwitserland en binnen het Comité van de Regio's.

Het beleid wordt gevoerd op basis van monitoring. Alle beschikbare cijfers en data moeten worden ontsloten en gebruikt. Monitoring is van belang om knelpunten bloot te leggen en evoluties op te volgen zodat de meest geschikte maatregelen kunnen worden getroffen.

Met het oog op de monitoring en gegevensverzameling werkt de commissie Integratiebeleid aan een handleiding 'monitoring herkomst', gericht op de entiteiten binnen de Vlaamse overheid en op de lokale besturen en organisaties in het werkveld. De lokale inburgerings- en integratiemonitor zal worden geëvalueerd en gebruiksvriendelijker worden gemaakt. In het voorjaar 2018 zullen de resultaten van de survey 'Samenleven in diversiteit' worden voorgesteld en komt er een nieuwe editie van de Vlaamse migratie- en integratiemonitor.

Er wordt verder ingezet op beleidsrelevant onderzoek. Het gaat onder andere om een kwalitatief onderzoek 'houding van vluchtelingen'. Met de vluchtelingencrisis zijn er een aantal nationaliteiten bijgekomen waarover er in het verleden weinig onderzoek werd verricht. Verder is er een onderzoek naar de regierol van gemeenten over lokaal integratiebeleid en de leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt (in samenwerking met het beleidsdomein Werk). Bestaand onderzoek wordt gevaloriseerd via de netwerkgroep integratieonderzoek.

Teneinde de herkomstkloof te verkleinen is het van belang om de betrokkenheid van het middenveld te versterken. Het onderzoek naar de 'beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst' werd afgerond. De minister wil de rol van het Minderhedenforum scherper stellen op basis van de onderzoeksresultaten. Zij wil dit zien evolueren naar een forum van actoren die mensen van buitenlandse herkomst een stem willen geven. Ook zou het Minderhedenforum meer moeten inzetten op beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst. De samenwerking zou duidelijker moeten worden afgesproken in een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Minderhedenforum. Een decretale aanpassing om dit mogelijk te maken is in voorbereiding.

Het Integratiepact is in voorbereiding. De koepelstructuur werkt momenteel aan een communicatieplan en wervingsstrategie. Eind 2017 volgt een nieuwe AMIF-oproep naar projecten rond de doelstellingen van het Integratiepact. Een sensibiliseringscampagne tegen discriminatie werd in het voorjaar van 2017 gelanceerd. Dit gebeurde onder de slogan 'Zit u hier voor iets tussen?'.

De Vlaamse overheid moet ook zelf het voortouw nemen. De Vlaamse interlevensbeschouwelijke dialoog komt nog steeds samen. Op 2 juni 2017 hebben de erkende levensbeschouwingen in aanwezigheid van de Vlaamse Regering een charter ondertekend waarin zij gemeenschappelijke fundamentele vrijheden, rechten en waarden onderschrijven. Tevens werd de interlevensbeschouwelijke dialoog uitgebreid tot een overlegplatform waar erkende levensbeschouwingen en Vlaamse overheid met elkaar in gesprek kunnen gaan.

1.3.2. Investeren in het verhogen van de kennis van Nederlands als tweede taal

Er wordt reeds in een behoeftedekkend aanbod NT2 voorzien. Inzake NT2 werd een conceptnota goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 maart 2016. De agent-schappen en het Huis van het Nederlands hebben een belangrijke opdracht gekregen bij de nadere uitwerking. De aanbodverstrekkers NT2, VDAB en AHOVOKS worden

hier eveneens bij betrokken. De verdere uitwerking van het beleidskader zal in voege treden op 1 september 2019. De agentschappen en het Huis van het Nederlands hebben hierbij een regierol die zich onder meer zal uiten in het opstellen van een regionaal behoefteplan NT2. De minister wijst verder op een wijziging van het financieringsluik in het volwassenonderwijs. Hierbij gaat expliciete aandacht naar het genereren en aanwenden van de middelen NT2.

Nederlands leren gebeurt niet enkel via cursussen. Ook daarbuiten moeten er voldoende oefenkansen zijn. De projectoproep oefenkansen Nederlands is een initiatief in dat verband. Het betreft een extra investering van 1 miljoen euro, waarbij 21 projecten werden geselecteerd. De agentschappen, het Huis van het Nederlands en de vzw 'de Rand' krijgen de regierol en doen de begeleiding en monitoring. Dit betekent een belangrijke impuls voor de ontwikkeling van het taalpromotiebeleid. Er is tevens de vernieuwde website nederlandsoefenen.be. Het digitaal platform Nedbox is uitgegroeid tot een kwaliteitsvolle oefenkans en zal in de toekomst verder gesubsidieerd worden.

Voor de minister biedt het Nederlands leren een verhoogde kans op maatschappelijke participatie. Nederlands versterken is een opdracht waar eenieder aan moet bijdragen. Men werkt daarom aan een overheidsbrede visietekst taalbeleid en een aantal concrete acties. De visietekst en de acties worden opgenomen in de actualisering van het Horizontaal Integratiebeleidsplan. De agentschappen en het Huis van het Nederlands staan in voor het stimuleren en begeleiden van een communicatie in duidelijk Nederlands door organisaties, overheden en lokale besturen.

De werking van de Huizen van het Nederlands wordt geoptimaliseerd. De taaltesten zijn in dit kader van belang. De agentschappen en het Huis van het Nederlands zijn bevoegd om het taalniveau Nederlands te attesteren. Er werden high stakes taaltesten Nederlands ontwikkeld teneinde het taalniveau op een uniforme en gestandaardiseerde manier te testen en te valideren. De uitrol van de testen is opgestart maar zit nog wel in de experimentele fase. Op basis van de ervaringen tijdens deze experimentele fase zullen concrete modaliteiten voor organisatie en financiering worden uitgewerkt.

1.3.3. *Versterken lokale bestuurskracht*

In dit kader is het versterken van de regierol van de lokale besturen van belang. De VVSG en de VGC zijn als externe expert opgenomen in de commissie Integratiebeleid. Er is tevens een samenwerkingsovereenkomst tussen de VVSG en het Agentschap Integratie en Inburgering die eind 2016 werd ondertekend. Het agentschap heeft de intentie om van de lokale besturen dé prioritaire partner en klant te maken bij het ontwikkelen van zijn ondersteunings- en begeleidingsaanbod. De minister noteert overigens dat er bij de gemeenten tevredenheid heerst over het ondersteuningsaanbod van het agentschap. Het is de bedoeling om ook de OCMW's bewust te maken van de instrumenten in het kader van inburgering en toeleiding naar inburgering. Hierover zal nog een gerichte communicatie worden gedaan.

De gemeenten ontvingen een bedrag van 22,5 miljoen euro aan subsidies vluchtelingeninstroom (aanwending middelen tot eind 2018). Er werd ingezet op een brede waaier van dienstverlening zoals bijvoorbeeld werk, taalinitiatieven, initiatieven inzake onthaalbeleid en wonen, toeliders en vrijwilligers. Er werd nagegaan hoe leerprocessen en methodieken verankerd kunnen worden en goede praktijken verspreid kunnen worden.

Er komt een AMIF-oproep 'actief en gedeeld burgerschap'. Hiermee wil men gemeenten laten experimenteren met initiatieven die inzetten op het promoten van gemeenschappelijke waarden en normen die de Vlaamse samenleving schragen

(op basis van het eindverslag van de commissie-Bossuyt) en/of op het stimuleren van de beleidsparticipatie. De lancering zal nog eind dit jaar gebeuren.

Inzake inburgering en integratie zijn er zeven goedgekeurde projecten intergemeentelijke samenwerking. De projecten vormen tevens een lerend netwerk waarbij kennis wordt gedeeld en ervaringen worden uitgewisseld. Belangrijk is ook dat ervaringen worden uitgedragen en verankerd in de nieuwe beleids- en beheerscyclus.

Projecten van de zogenaamde buurtstewards lopen in Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas en Brussel. De middelen in kwestie (jaarlijks 800.000 euro) zijn vanuit Stedenbeleid overgedragen naar Integratie. Er is altijd gezegd dat het om middelen van tijdelijke aard gaat en dat men moest zoeken naar een structurele verankering in het eigen beleid.

Met het oog op het versterken van het integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel is de regierol van de VGC erg belangrijk. De subsidievraag van de VGC wordt momenteel onderzocht en een beslissing hierover mag nog voor het einde van het jaar worden verwacht.

Er werd een ordonnantie inzake verplichte inburgering goedgekeurd in de GGC. Bovendien werd een ontwerp van samenwerkingsakkoord opgesteld door de GGC, waarover intussen wordt overlegd. Zolang er geen verplichte inburgering is in Brussel blijft Vlaanderen in Brussel volop inzetten op de vrijwillige inburgering.

1.3.4. Vormings- en begeleidingsaanbod

In eerste instantie zet men in op het verhogen van de doeltreffendheid van inburgering. De voorlopige resultaten van de resultaatsverbintenis zijn positief. Een inburgeringsattest is enkel weggelegd voor wie slaagt voor MO en taalniveau A2 behaald heeft. Op die manier krijgt het attest veel meer waarde. Een potentiële werkgever weet dan immers dat de persoon in kwestie wel degelijk geslaagd is voor MO en tegelijk een voldoende taalniveau heeft. Het persoonlijk actieplan in het kader van de cursus MO wordt eveneens als positief ervaren omwille van het motiverende effect. Ook het verhogen van het taalniveau naar A2 heeft een positieve impact.

Er wordt werk gemaakt van een basisaanbod MO met minimale doelen en inhouden die voor elke inburgeraar gelden. Daarbij gaat de aandacht naar de normen en waarden van onze samenleving en naar het leren op afstand.

Er werden optimaliseringskaders inzake begeleiding bij diplomagelijkschakeling en inzake loopbaanoriëntatie uitgewerkt. Men werkt tevens aan een geïntegreerde intake inburgering en NT2 waarbij het werk tussen trajectbegeleiders en consultants NT2 optimaal op elkaar wordt afgestemd. Tot slot is er een laagdrempelig aanbod voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld via het AMIF-project 'inburgering op maat van laaggeschoolde vrouwen met kinderen'.

Men streeft ernaar nog meer personen van buitenlandse herkomst te bereiken. Omwille van de toename van het aantal vluchtelingen werden extra middelen vrijgemaakt zodat de agentschappen de instroom adequaat hebben kunnen opvangen. Men wil meer inzicht verwerven in specifieke noden en in de mogelijke aanpak voor bepaalde profielen van inburgeraars via AMIF-projecten (laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen, vijftien- tot negentienjarige nieuwkomers, hoogopgeleide anderstalige nieuwkomers). De afgelopen jaren werd er via pilootprojecten ook expertise opgebouwd inzake inburgering op maat van bedienaars van erediensten. Dit wordt een structureel onderdeel van het inburgeringsaanbod van de agentschappen.

De minister vermeldt de intensieve samenwerking tussen AgII en de VDAB via een samenwerkingsovereenkomst 'integratie door werk' die moet bijdragen tot een sneller traject naar werk op maat van de inburgeraar of anderstalige, met de nodige ondersteuning voor de inburgeraar, werkgever of werkgeversorganisatie. Ook wordt er in concrete projecten samengewerkt. Er is bijvoorbeeld het ESF-project 'Azo' dat gericht is op asielzoekers en vluchtelingen met ondernemersambities of het ESF-project 'Ieder talent telt' dat ondersteuning biedt met het oog op een job in de social profit. Tot slot is er een project dat bedrijfsbezoeken in de tuinbouw- en glasbouwsector organiseert.

Er is sprake van een gericht aanbod naar minderjarige nieuwkomers. De agentschappen zetten in op toeleidingstrajecten voor minderjarige nieuwkomers en anderstalige kleuters. In dat verband lopen er twee relevante AMIF-projecten, met name 'Centrale begeleiding voor 15-19-jarige nieuwkomers' en 'Duurzame kwalitatieve kleuterparticipatie via ouderbetrokkenheid'.

1.4. Begroting 2018

De minister overloopt kort de wijzigingen ten opzichte van de begroting 2017. Voor Atlas, IN-Gent en het Huis van het Nederlands Brussel komen er in 2018 nieuwe asielmiddelen bij voor een bedrag van 0,7 miljoen euro.

Voor het Vlaamse Agentschap Integratie en Inburgering zijn er in 2018 voor 3,3 miljoen euro nieuwe asielmiddelen. Bovendien komt er een eenmalig herstructureringsbudget van 5,5 miljoen euro. Dit past in de reeds gevoerde discussie over de financiële problemen van het agentschap.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkost van An Moerenhout

An Moerenhout stelt vast dat het Agentschap voor Integratie en Inburgering nood heeft aan bijkomende financiering. Voor 2018 wordt opnieuw 5,5 miljoen euro extra voorzien. Het budget is daarmee van 35,2 miljoen euro in 2015 gestegen naar 45,6 miljoen euro in 2018. Kan de minister concreet en gedetailleerd aangeven waarvoor deze 5,5 miljoen euro extra aangewend zal worden?

Van de 640 ingekantelde personeelsleden begin 2014 zijn er vandaag nog 528 mensen in het agentschap aan het werk. Onlangs werd bekend dat er 170 mensen zullen worden ontslagen. Maar iedereen die recent werd aangeworven, kreeg een contract van onbepaalde duur. Dat betekent dat er 170 ontslagvergoedingen betaald zullen moeten worden. Hoeveel budget is er voorzien voor deze ontslagvergoedingen? Zijn die in de 5,5 miljoen euro inbegrepen?

Volgens de vorige minister van Inburgering Geert Bourgeois had de fusie van twintig lokale vzw's tot efficiëntiewinsten moeten leiden. Toch tonen de cijfers aan dat dat doel verder af staat dan ooit. Recent heeft het agentschap dan ook om extra structurele middelen gevraagd aan de minister. Wat is het antwoord van de minister hierop geweest? Heeft zij extra structurele middelen toegestaan of geweigerd aan het agentschap?

In de beleidsbrief vermeldt de minister dat de koepelstructuur achter het Integratiepact in het najaar van 2017, nu dus, zal inzetten op communicatie en het uittekenen van een wervingsstrategie zodat zoveel mogelijk actoren het pact ondertekenen en acties ondernemen. Kan de minister een overzicht geven van de werking van de koepelstructuur achter het Integratiepact tot nog toe? Kan zij dit toelichten zowel wat de organisatorische uitbouw van de koepelstructuur (personeelsinzet

bijvoorbeeld) als wat de activiteiten betreft? Komt er een tussentijdse evaluatie van de koepelstructuur?

De minister vermeldt dat er een tweede AMIF-oproep komt, die nog in 2017 gelanceerd wordt. Met deze oproep wil ze zoveel mogelijk organisaties stimuleren om acties te nemen binnen het eigen werkingskader en de eigen werkingsmiddelen. Wat is de timing voor de oproep? Wat is de verwachting voor wat betreft de grootte van de respons op de oproep?

Zoals decretaal bepaald wordt de uitvoering van het Vlaams Integratiebeleid in 2018 geëvalueerd. De evaluatie zal in 2019 voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement. De minister meldt ook dat de hervorming van de sector in 2018 wordt geëvalueerd. Kan zij meer toelichting geven bij de evaluatie van de hervorming van de sector? Wanneer verwacht ze deze evaluatie? Wie wordt betrokken? Op welke manier gebeurt de evaluatie en door wie?

De minister ziet het Minderhedenforum, momenteel opgevat als een forum van organisaties, meer als een forum van actoren die mensen van buitenlandse herkomst een stem wil geven. Het moet ook meer inzetten op het versterken van beleidsparticipatie. De minister zal het decreet van 7 juni 2013 in die zin aanpassen. Kan zij meer toelichting geven over haar visie? Waar ligt voor de minister het verschil tussen een actor die mensen van buitenlandse herkomst een stem wil geven en een middenveldorganisatie?

Het onderzoek naar beleidsparticipatie van minderheden waarop de hervorming gestoeld is, vereist volgens Groen nog drie belangrijke punten. Ten eerste het opzetten van trajecten voor rechtstreekse participatie van burgers aan centraal beleid; ten tweede een dubbele hervorming in het middenveld die hybride rollen uitkristalliseert door middel van een duidelijk wetgevend en financieringskader voor de beleidsparticipatieve werking van etnisch-culturele federaties en hun lokale afdelingen; ten derde de creatie van lokale beleidsantennes, die informatie in twee richtingen kanaliseren: van het centrale naar het lokale niveau en vice versa. Is de minister bereid deze drie aanbevelingen mee te nemen in de hervormingen?

De agentschappen en het Huis van het Nederlands hebben de bevoegdheid om het taalniveau Nederlands te attesteren van anderstaligen die geen bewijs hebben van een gevolgde NT2-cursus. In uitvoering hiervan werden er high stakes taaltesten ontwikkeld. Deze testen valideren het taalniveau op een uniforme en gestandaardiseerde manier. Vanuit de agentschappen en het Huis werden er testafnemers opgeleid en werd een reglement en draaiboek opgemaakt zodat kandidaten in heel Vlaanderen en Brussel op uniforme wijze behandeld en beoordeeld kunnen worden. Inmiddels werd de uitrol van deze testen opgestart. Momenteel loopt er een experimentele fase. Kan de minister garanderen dat deze high stakes taaltesten ook in de toekomst gratis zullen zijn voor wie aan de test onderworpen zal worden?

Uit de beleidsbrief blijkt dat de minister veel waarde hecht aan de jongerenprojecten die werden opgestart met middelen uit het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie. Met het project 'Centrale begeleiding voor vijftien- tot negentienjarige nieuwkomers uit derde landen' hebben de agentschappen een geïntegreerde aanpak opgezet om het traject van deze jongeren te stroomlijnen en hen sneller op weg te helpen in hun educatieve of professionele loopbaan. De eerste proeftuinen werden eind 2016 afgerond. Het project 'Duurzame, kwalitatieve kleuterparticipatie via ouderbetrokkenheid' wil werk maken van ouderbetrokkenheid in het kleuteronderwijs. De projecten zijn gestart op 1 januari 2017 en lopen tot eind 2018. Vooral in de steden zijn deze projecten nodig en succesvol. Wordt er na 2018 voorzien in een structurele verankering van deze projecten en worden er de nodige middelen voor voorzien? Positief is ook dat de minister belooft om te onderzoeken of het afgestemd aanbod naar vijftien- tot negentienjarige nieuwkomers structu-

reel ingebed kan worden. Kan de minister garanderen dat de agentschappen (ook in Gent en Antwerpen) hun projecten kunnen voortzetten?

De minister vermeldt dat de agentschappen nagaan onder welke voorwaarden en voor welke profielen van inburgeraars het basisaanbod MO in de vorm van 'blended learning' georganiseerd kan worden. Valt volgens de minister het (aan)leren van interculturele competenties te rijmen met afstandsonderwijs? Zo ja, verwacht ze hier net meer of minder MO-leerkrachten voor nodig te hebben?

2.2. Tussenkost van Kurt De Loor

Kurt De Loor stelt vast dat de legislatuur al over de helft is. Volgens de beleidsbrief staat het vluchtelingenthema nog steeds bovenaan de agenda. De druk verschuift nu van opvang en inburgering naar integratie. Toch is het opvallend dat er enkel middelen worden voorzien voor inburgeringstrajecten, maar niet voor de extra uitdagingen voor integratie. Doorheen de jaren heeft de minister sterk de nadruk gelegd op monitoring en het verzamelen van gegevens. Dat is zeer goed om de noden en uitdagingen in kaart te kunnen brengen om daar het beleid op te kunnen afstemmen. Helaas knelt daar het schoentje.

Terecht wordt gewezen op de Nederlandse taal als belangrijke inburgeringstool maar men stelt vast dat daar de drempels worden verhoogd. Met het wijzigingsdecreet van 29 mei 2015, kregen de verschillende agentschappen en het Huis van het Nederlands de bevoegdheid om het taalniveau Nederlands van anderstaligen te attesteren. Hiervoor werden high stakes taaltesten ontwikkeld. Bij punt 2.3 op pagina 15 wordt vaag iets vermeld over de financiering en de organisatie van de taaltesten op lange termijn. Met andere woorden, denkt de Vlaamse Regering er aan bepaalde taaltesten betalend te maken? Wat betekent 'op langere termijn'? Over welke tijdsperiode gaat het mogelijks betalend maken van de high stakes taaltest? Welke impact zal dit hebben op de laagdrempeligheid van de taaltesten?

Daarnaast is er veel onduidelijkheid rond een aantal instrumenten. Een jaar na de oprichting tast men nog altijd in het duister naar de verwezenlijkingen van het Integratiepact tot nu toe. Verschillende middenveldorganisaties vragen om meer duidelijkheid te scheppen rond het Integratiepact en willen inspraak in het proces maar zij blijven op hun honger zitten. Welke acties hebben de aangesloten partners tot nu toe al ondernomen in het kader van het Integratiepact? Welke daarvan zijn acties ondernomen bovenop hun reguliere plannen? Welke rol gaat de Vlaamse overheid zelf spelen? Is zij ook een partner bij het Integratiepact? En welke bijkomende acties zal de minister nemen in het kader van het Integratiepact? Kan zij de commissie een overzicht bezorgen van de besteding van de middelen?

Het Agentschap Integratie en Inburgering moet afslanken ingevolge de verlaagde instroom van nieuwkomers en de inkanteling. In de beleidsbrief kan nochtans worden gelezen dat er meer vraag is naar ondersteuning. In de begroting stijgen zowel de loonkosten als de werkingsmiddelen met maar liefst 15%. Hoe kan dit worden verklaard? Hoe zal de dienstverlening gegarandeerd blijven? Voor welke agentschappen is die stijging van 15% bedoeld? Is dat een totaalbudget voor alle agentschappen, en wat is de verhouding?

De minister wil het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid en de overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en het Minderhedenforum aanpassen, zodat het forum meer kan inzetten op beleidsparticipatie. Hoe zal de werking van het Minderhedenforum worden aangepast en is er hierover overleg geweest met de organisatie?

2.3. Tussenkost van Chris Janssens

Chris Janssens heeft een aantal punctuele vragen in verband met de beleidsbrief. Op pagina 12 heeft de minister het over beleidsparticipatie. Zij verwijst naar het onderzoek met betrekking tot de verbetering van de beleidsparticipatie van mensen van buitenlandse herkomst. De spreker vindt dat het met die 'beleidsparticipatie' uit de hand gelopen is. Hij verwijst naar de door het Minderhedenforum georganiseerde hetze rond de zwartepiettraditie. Hij ziet helemaal geen noodzaak aan een aparte beleidsparticipatie van mensen van buitenlandse herkomst. Maar blijkbaar zal het Minderhedenforum, na alle fratsen uit het verleden, toch de rol kunnen blijven spelen die men altijd heeft kunnen spelen, op wat cosmetische veranderingen na. De spreker betreurt dit gezien de ervaringen met deze instantie. Nochtans zei de minister in het verleden zelf te betwijfelen of het Minderhedenforum werkelijk vertolkt wat mensen van buitenlandse afkomst denken en willen. Overigens zijn er in die doelgroep vaak evenveel meningen als mensen, zodat het erkennen en betoelagen van één belangenbehartiger eigenlijk zinloos is. Kan de minister meer duidelijkheid brengen over de door haar beoogde wijzigingen met betrekking tot beleidsparticipatie en de rol van het Minderhedenforum hierin?

Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt dat de Vlaamse Regering zich in EU-verband inspant voor de invoering van een verplicht integratietraject voor EU-onderdanen die zich in Vlaanderen vestigen. De minister liet inmiddels een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheid om EU-burgers en hun familie te onderwerpen aan een inburgeringsplicht. Dat onderzoek bevestigde wat iedereen in feite al wist: het opleggen van verplichte inburgering aan EU-burgers is in strijd met het vrij verkeer van personen. Dit heeft als absurd gevolg dat een Marokkaan met de Spaanse nationaliteit die naar ons land verhuist, niet aan de inburgeringsplicht is onderworpen, evenmin als zijn Marokkaanse vrouw als hij die laat overbrengen. De EU steekt dus stokken in de wielen van de Vlaamse pogingen tot inburgering. Het zou te betreuren zijn als de Vlaamse Regering dit zomaar aanvaardt. Slechte regelgeving moet worden aangepast. Zal de Vlaamse Regering deze problematiek alsnog aankaarten bij de EU en zo niet, waarom niet? Bepaalde N-VA'ers verkondigen vaak luidkeels dat zij problemen hebben met de EU-regelgeving, maar anderzijds wordt er weinig initiatief genomen als het erop aankomt die regelgeving te laten aanpassen.

Op bladzijde 19 van de beleidsbrief heeft de minister het over de Kruispuntbank Inburgering. De spreker heeft de minister reeds diverse keren bevraagd over de meldingen door het EVA aan de OCMW's en de VDAB. De regelgeving voorziet dat wanneer een inburgeraar inkomsten ontvangt via een werkloosheidsuitkering of een leefloon, het EVA aan deze diensten meldt wanneer een inburgeraar zijn inburgeringsverplichtingen niet nakomt, dit met het oog op een eventuele sanctionering. Tot op heden blijkt het echter steeds zo te zijn dat OCMW's en VDAB vanuit de Kruispuntbank Inburgering geen inbreukdossiers kunnen ontvangen via de vooropgestelde uitwisselingsstromen. De spreker betreurt dit. Indien de minister werkelijk een verhaal van rechten en plichten wil brengen, lijkt het niet meer dan evident dat vreemdelingen die manifest hun voeten aan onze wetgeving vegen, gesanctioneerd worden via hun uitkering. Wat is de stand van zaken in dit verband? Hoe zit het met de uitwisseling van informatie met OCMW en VDAB? Hoe zit het met de sanctionering van immigranten met een uitkering die hun inburgeringsplicht niet nakomen?

De rode draad doorheen het inburgerings- en integratiebeleid is voor Chris Janssens nog steeds de veel te grote vrijblijvendheid, waarbij tal van projecten worden opgezet om mensen te helpen, te pampieren zelfs, maar waarbij er al te weinig wordt gewezen op de plichten van de nieuwkomers. De minister maakt veel ophef over het feit dat het inburgeringstraject zou evolueren van een inburgerings- naar een resultaatsverbintenis. Dit lijkt eerder een leuke oneliner voor de kranten, maar

in werkelijkheid is er van een echte resultaatsverbintenis nog altijd geen sprake. Ook wie geen inburgeringsattest behaalt maar voldoende aanwezig is in de les, voldoet aan zijn inburgeringsplicht. In de beleidsbrief zegt de minister dat het "nog te vroeg" is om uitspraken te doen over de impact van het nieuwe inburgeringsattest. Allicht gaat de minister deze discussie liever uit de weg want het inburgeringsattest heeft weinig om het lijf. Zelfs de Federale Regering houdt er geen rekening mee en de minister doet zelfs geen moeite om het attest daar te laten valoriseren. Toen de spreker onlangs schriftelijk informeerde of er op federaal niveau rekening wordt gehouden met het inburgeringsattest, bijvoorbeeld bij de toekenning van de Belgische nationaliteit, bleek dat de minister hierop niet kon antwoorden. Om het inburgeringsattest te valoriseren, moet de minister daar zelf inspanningen voor willen doen en het thema bij de Federale Regering aankaarten via het overlegcomité, om ervoor te zorgen dat het inburgeringsattest een belangrijk element wordt om te bepalen of iemand de Belgische nationaliteit kan verwerven.

Op bladzijde 22 van de beleidsbrief staat te lezen dat de "experimentele projecten inzake maatschappelijke oriëntatie en NT2 op maat van imams zijn afgerond" en dat er "op basis van deze projecten een visie ontwikkeld is op inburgeringstrajecten voor imams en andere bedienaars van erediensten". De spreker vindt dat het hiervoor meer dan tijd is. Al in 2006 werd de doelgroep van het inburgeringsbeleid uitgebreid met de bedienaars van de eredienst van erkende moskeeën. Dit zou moeten garanderen dat de imams van de erkende moskeeën vertrouwd zijn met onze taal en waarden. De verplichting werd in 2013 overgenomen in het nieuwe decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. In december 2016 vroeg de spreker bij de minister cijfers op over hoeveel imams van de momenteel in Vlaanderen erkende moskeeën de facto een inburgeringstraject hebben afgelegd. Volgens het antwoord van de minister bleken er nauwelijks twee erkende moskeeën te zijn waar zowel de imam als zijn plaatsvervanger een inburgeringstraject hebben afgelegd. Daarnaast zijn er ook twee moskeeën waar enkel de plaatsvervanger een inburgeringstraject aflegde.

Van de 58 imams en hun plaatsvervangers hebben er dus amper zes een inburgeringstraject afgelegd. Van 24 moskeeën hebben dus noch de imam noch zijn plaatsvervanger een inburgeringstraject afgelegd. Over de meeste imams en vervangers van erkende moskeeën weet de minister geen gegevens mee te delen over eventuele inburgering. De minister baseert zich bij het onderzoek over de eventuele inburgeringsplicht immers op de lijst met bezoldigde imams die de FOD Justitie op geregelde tijdstippen ter beschikking stelt. Het is echter geweten dat onder meer de imams van de erkende en gesubsidieerde Turkse Diyanetmoskeeën niet bezoldigd worden door de federale overheid, maar door de Turkse overheid. Deze imams die door de Turkse overheid hier voor een korte termijn worden aangesteld, worden door de minister blijkbaar verschoond van de inburgeringsplicht. Nochtans preken zij wel in door de Vlaamse overheid erkende moskeeën. Zal de minister stappen zetten om te garanderen dat elke imam die in een erkende moskee preekt een inburgeringstraject heeft afgelegd, ook in de Turkse Diyanetmoskeeën? Welke initiatieven zal de minister in dit verband nemen?

2.4. Tussenkomen van Ward Kennes

Ward Kennes heeft in eerste instantie vragen over het financiële tekort bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Er wordt nu een eenmalige inspanning gedaan om historische tekorten weg te werken. Maar gaat het niet om een structureel tekort dat nog gaat opduiken de volgende jaren? Is alles nu budgettair onder controle of niet?

De spreker verwijst naar het Horizontaal Integratiebeleidsplan. De minister is hier niet alleen verantwoordelijk voor. Veel van haar collega's zijn eveneens betrokken. Heel wat zaken van dat plan zijn reeds uitgevoerd of in uitvoering. Dat is een posi-

tief punt voor het geheel van het Vlaamse beleid. Uiteraard is het werk nog lang niet af maar er wordt wel op een coördinerende wijze gewerkt.

Het verminderen van de herkomstkloof blijft terecht de eerste strategische doelstelling in de beleidsbrief. Hiervoor worden onder meer AMIF-middelen ingezet. In 2017 zou een eerste 'midterm evaluation' van het AMIF-programma uitgevoerd worden. Welke conclusies kunnen uit die evaluatie getrokken worden? Welke elementen zijn specifiek voor verbetering vatbaar? Er wordt ook verwezen naar het feit dat de verschillende Europese fondsen die gebruikt kunnen worden, besproken werden op de commissie Integratiebeleid. Tot wat heeft dergelijke bespreking geleid? Komt daaruit naar voor dat de Europese fondsen maximaal benut worden of zijn er bepaalde middelen waar geen gebruik van gemaakt werd?

In 2017 werden diverse onderzoeken opgestart. Aldus wordt in de beleidsbrief verwezen naar een kwalitatief onderzoek naar de houding van vluchtelingen tegenover samenleven in diversiteit en naar een onderzoek naar de invulling en versterking van de regierol van de gemeenten. Hebben die onderzoeken al enig resultaat opgeleverd waarmee het beleid verder aan de slag kan? Welke concrete mogelijkheden worden vooropgesteld naar de versterking van de regierol van de lokale besturen toe?

De spreker deelt de vragen van Kurt De Loor in verband met het Integratiepact. De doelstelling van de minister is op zich goed, met name iedereen in bad trekken om in de samenleving discriminatie te bestrijden. Er wordt gewerkt met middelen die gespreid zijn over drie jaar. Wat is nu het stappenplan? Wanneer gaan de andere actoren in beeld komen? Wat zal de output zijn van het Integratiepact? Dit pact overstijgt de politiek en de verwachtingen zijn hooggespannen, maar er rijzen wel vragen of dit echt uit de startblokken schiet. Zal het pact iets teweeg kunnen brengen in de samenleving? Zullen bepaalde partners hun nek willen uitsteken? Hoe ziet de verdere timing eruit? Zal de minister ook zelf mee aan de kar trekken of rekt zij vooral op de mensen die met het oog op het Integratiepact zijn aangesteld?

Via een overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en het Minderhedenforum zullen de wederzijdse verwachtingen en verantwoordelijkheden geregeld worden. Hoe ziet de minister dergelijke overeenkomst? Werden er daar reeds aanzetten toe gegeven? En welke verwachtingen heeft de minister tegenover dat forum? De minister verwacht blijkbaar minder van de verenigingen en meer van de actoren maar wie zijn dan die actoren? Welke analyse is er gebeurd om de bestaande rol van de verenigingen in het Minderhedenforum in vraag te stellen?

De beleidsbrief schenkt aandacht aan de Vlaamse interlevensbeschouwelijke dialoog, maar de minister lijkt niet direct beleidsopties voor het komende jaar rond deze interlevensbeschouwelijke dialoog te hebben. Heeft zij hier geen verwachtingen meer voor 2018?

Er zal een kader worden uitgewerkt voor een efficiënt, kwaliteitsvol en gebiedsdekkend aanbod sociaal tolken en vertalen. Volgens welke principes zal dat gebeuren? Hoe zit het met de financiering van het sociaal tolken? Nemen ook andere beleidsniveaus daar hun rol in op?

De versterking van de bestuurskracht van de lokale besturen in het voeren van een lokaal integratiebeleid is een derde belangrijke doelstelling. Echt integreren doet men nog altijd in de eigen lokale leefgemeenschap. Om dat te versterken zijn er zeven gesubsidieerde pilootprojecten in het kader van intergemeentelijke samenwerking om integratie te versterken. De verwachtingen en leervragen van de projecten werden verzameld en er werd gepeild naar specifieke ondersteuningsmethoden. Wat kwam uit het verzamelen van de verwachtingen en leervragen naar

boven? Naar welke specifieke ondersteuningsmethoden is er vraag? Hoe worden deze projecten verder opgevolgd? Wordt een onderlinge uitwisseling van ervaringen georganiseerd?

Voor de projecten 'buurtstewards' trekt de minister jaarlijks 800.000 euro uit. De buurtstewards moeten de brug vormen tussen de Romabevolking, de stadsdiensten en sociale voorzieningen. Slaagt dit project er daadwerkelijk in om de brug tussen de Romabevolking en de stadsdiensten te slaan? Hoe wordt het stappenplan dat uitgewerkt wordt door Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas en de VGC verder opgevolgd? Zijn alle steden erin geslaagd dergelijk stappenplan uit te werken en wat houden die plannen concreet in?

De minister wil middels een AMIF-oproep de gemeenten laten experimenteren met initiatieven die inzetten op het promoten van gemeenschappelijke waarden en normen en op het stimuleren van beleidsparticipatie. Zeker wat dit laatste betreft zijn de lokale besturen goed geplaatst, maar het blijft een moeilijke oefening. Hoe zullen de gemeenten op die oproep kunnen inspelen?

De VGC voert de regie over het lokale integratiebeleid in Brussel. De minister stelt dat zij de subsidieaanvraag van de VGC in Brussel voor het opnemen van de regierol "zal bekijken". Die formulering getuigt eigenlijk niet direct van bijzonder veel enthousiasme. Het mag gehoopt worden dat de minister iets meer zal doen met die subsidieaanvraag dan ze alleen maar te bekijken. In Brussel werden de afgelopen periode belangrijke stappen gezet, met de introductie van het verplichte inburgeringstraject als symbool daarvan. In deze commissie werd de afgelopen jaren met herhaling gewezen op het probleem dat er in Brussel geen verplicht inburgeringstraject was. Maar dat is er nu eindelijk wel.

De agentschappen zetten in op een laagdrempelig aanbod voor specifieke doelgroepen, zoals laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen. Hoe probeert men dergelijke doelgroepen te bereiken en als men die bereikt, slaagt men er dan ook in voldoende mate in om ze te overtuigen om op het aanbod in te gaan?

In Vlaanderen en Brussel loopt tevens een project om hooggeschoolde nieuwkomers naar een job op niveau te leiden. Dat is een belangrijk initiatief want het zou een grote fout zijn om als samenleving niet ten volle gebruik te (kunnen) maken van de talenten en het enthousiasme van deze nieuwkomers. Levert dit project enige resultaten op?

Er is nog altijd geen Vlaamse imamopleiding, ondanks de inspanningen om dit te faciliteren en mogelijk te maken. Inburgering op maat voor bedienaars van erediensten zal een structureel onderdeel worden van het inburgeringsaanbod van de agentschappen. Uit wat zal dat aanbod op maat bestaan? Wie zijn daarvoor de partners?

2.5. Tussenkomen van Peter Wouters

Peter Wouters stelt vast dat bij alle vier de strategische doelstellingen het luik met de realisaties steeds uitgebreider wordt en het luik beleidsopties steeds beknopter. Dat is perfect normaal gezien het einde van de legislatuur nadert. De realisaties zijn stuk voor stuk werk van lange adem en des te meer indrukwekkend. Minister Homans investeert in het beleidsveld Integratie en Inburgering, voert een nooit geziene hervorming en professionalisering van de sector door. De geleverde inspanningen mogen absoluut benadrukt worden.

Uit de beleidsbrief valt op te maken dat de commissie Integratiebeleid over de beleidsdomeinen heen zeer nuttig werk verricht inzake het verkleinen van de herkomstkloof in de samenleving. Ook het komende jaar zal er verder ingezet

worden op "kennisdeling, gezamenlijke expertiseopbouw en netwerkvorming". Kan de minister hier wat dieper op ingaan? Welke concrete activiteiten, netwerk- en leermomenten zijn ingepland?

In 2016-2017 werden de banden met de twee zogenaamde prioritaire partners voor Vlaanderen inzake integratie en inburgering, namelijk de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen en Nederland verder aangehaald. De experts wisselden praktijken en plannen uit rond de thema's integratie, inburgering en de preventie van discriminatie en van radicalisering. Ook voor 2018 staat er verdere samenwerking en informatie-uitwisseling op de agenda. Kan de minister hier wat meer toelichting over geven? Welke aspecten komen in 2018 vooral aan bod?

Zoals de minister heeft toegelicht werd er in de schoot van de commissie Integratiebeleid een werkgroep 'monitoring herkomst' opgericht, mede voorgezeten door het team Vlaamse Statistische Autoriteit (voorheen Studiedienst Vlaamse Regering). De werkgroep bestaat uit medewerkers van Vlaamse entiteiten die ervaring hebben met herkomstmonitoring. De werkgroep werkt een handleiding uit, gericht op entiteiten binnen de Vlaamse overheid maar ook op lokale besturen en organisaties in het werkveld. Na afronding van de handleiding zal de werkgroep 'monitoring herkomst' een studienamiddag organiseren voor medewerkers van de Vlaamse overheid, lokale besturen en andere geïnteresseerden. Heeft de minister in deze zicht op de concrete timing?

Wat de informatieverzameling met het oog op het dichten van de herkomstkloof betreft, belooft 2018 een boeiend jaar te worden. In het voorjaar 2018 worden de resultaten van de bevraging 'Samenleven in diversiteit' verwerkt en voorgesteld, evenals de resultaten van de aanvulling van de gezinsenquête. De leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt zal verder onderzoek voeren naar de arbeidsmarktpositie van vrouwen van buitenlandse herkomst. Ook de onderzoeken naar het samenleven in diversiteit bij vluchtelingen en naar de regierol van de lokale besturen inzake het lokaal integratiebeleid lopen af in de loop van 2018. De spreker kijkt met veel interesse uit naar de bevindingen en de eruit afgeleide conclusies.

De betrokkenheid van het middenveld is eveneens een belangrijke voorwaarde voor het slagen van het beleid. Zoals de minister heeft toegelicht, heeft het onderzoek rond beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst in Vlaanderen aangetoond dat het Minderhedenforum niet zozeer moet kunnen optreden als een forum van organisaties, maar eerder als een forum van actoren die mensen van buitenlandse herkomst een stem willen geven. Bovendien moet het Minderhedenforum meer inzetten op het versterken van de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst. De minister neemt zich voor het decreet van 7 juni 2013 in die zin aan te passen. Is er al zicht op de concrete timing?

De Vlaamse interlevensbeschouwelijke dialoog wordt uitgebreid tot een overlegplatform waar de vertegenwoordigers van de erkende levensbeschouwingen en de Vlaamse overheid met elkaar in gesprek kunnen gaan. De spreker dankt de Vlaamse Regering voor de gespeelde rol bij het ondertekenen van het gemeenschappelijke charter. In deze sterk polariserende wereld is het des te belangrijker dat de erkende levensbeschouwingen met een duidelijk signaal naar buiten komen en onderstrepen te werken aan een gemeenschappelijk engagement om, ondanks de onderlinge verschillen, samen te werken aan een leefbare wereld en het behoud van de democratische rechtsstaat.

2.6. Tussenkomen van Willy Segers

Willy Segers gaat in op het investeren in de verhoging van de kennis NT2. In het verleden heeft zijn fractie meermaals benadrukt dat een flexibele en doelgerichte financiering van het volwassenenonderwijs een kritische succesfactor is voor het

voeren van een doeltreffend NT2-beleid. Het uitwerken van een nieuw financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs is dan ook een positieve zaak. Met de datum van 1 september 2019 is een concrete inwerkingtreding ook in zicht. Daarnaast kan men lezen dat de agentschappen en het Huis de verantwoordelijkheid krijgen om het regionaal behoefteplan NT2 op te stellen. Zo'n behoefteplan is inderdaad een broodnodig instrument voor een gericht NT2-beleid. Kan de minister de concrete modaliteiten voor het opstellen van het plan toelichten?

De agentschappen, het Huis en vzw 'de Rand' zullen de regierol opnemen van de geselecteerde projecten 'Nederlands oefenen'. Ze voorzien in een projectoverstijgende begeleiding en monitoring en in een individueel coachingstraject van de projectaanvragers. Vanuit deze gecoördineerde aanpak kunnen de ervaringen bijdragen aan een gedeelde visie op oefenkansen als deel van een taalpromotiebeleid. De spreker kijkt met veel interesse uit naar de terugkoppeling van de opgedane ervaringen en verdere verfijningsmogelijkheden rond het taalpromotiebeleid.

De lokale besturen hebben als eerstelijns werkers een cruciale rol inzake integratie en inburgering van de nieuwkomers. Het belang van een gestructureerde samenwerking met de hogere overheden kan daarom nooit genoeg benadrukt worden. De spreker is vandaar bijzonder blij om te lezen dat er een actualisering komt van het bestaande samenwerkingsprotocol tussen het AgII en het OCMW in het kader van inburgering. Zoals de minister zelf zegt beschikken de OCMW's vaak over cruciale hefboomen om een vlotte toeleiding van de nieuwkomers naar de inburgering te garanderen.

Wat de verleende subsidies aan de gemeenten in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom betreft, plant de minister een opvolging van de leerprocessen en de ontwikkelde methodieken met het oog op een duurzame verankering van de goede technieken. Welke timing is hierbij voorzien? Wordt omtrent de goede praktijken teruggekoppeld naar het parlement?

Een bijzonder lovenswaardig initiatief is het inzetten op het promoten van de gemeenschappelijke waarden en normen die de Vlaamse samenleving vandaag verbinden. Zulke initiatieven, hoe kleinschalig ook, dragen bij tot het vreedzaam samenleven en vormen een hoeksteen van een warme Vlaamse samenleving met een gedeelde toekomst.

Wat het invoeren van de verplichte inburgering in Brussel betreft, is het nog steeds wachten op de concrete uitwerking en de praktische implementatie van de verplichting. Gelukkig zijn er enkele concrete stappen vooruitgezet. Het is goed dat de minister de beleidsontwikkelingen verder van nabij opvolgt.

De afgelopen jaren kende Vlaanderen een bijzonder hoge vluchtelingeninstroom. De gevolgen daarvan zullen nog een aanzienlijke tijd het beleid mee bepalen. In dat opzicht is de focus op het toeleiden van de nieuwkomers naar de VDAB niet verwonderlijk. De minister kondigt een onderzoek aan naar de mogelijkheid om de goede praktijken in deze duurzaam te verankeren. Is er zicht op een stappenplan en een concreet tijdsbestek?

In overleg met de betrokken sectoren onderzoeken de agentschappen de mogelijkheden om het afgestemd aanbod naar vijftien- tot negentienjarige nieuwkomers structureel in te bedden. Door bovenlokale samenwerking en partneroverleg met het Agentschap Jongerenwelzijn en het beleidsdomein Onderwijs wil AgII de bestaande lokale samenwerkingsverbanden op termijn structureel versterken. Is er reeds zicht op een tijdsbestek waarbinnen de agentschappen tot concrete conclusies willen komen?

2.7. Tussenkomst van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem vindt het verminderen van de herkomstkloof erg belangrijk. Het bestaan van die kloof is momenteel in tal van domeinen vast te stellen, zoals ook uit verschillende studies en de gegevens van de Vlaamse Regionale Indicatoren blijkt. Er is een kloof inzake werkzaamheidsgraad en werkloosheid, inzake prestaties in het onderwijs, inzake armoede en huisvesting. Ook de participatie is bij mensen van buitenlandse herkomst lager dan bij de autochtone bevolking.

Open Vld kan zich vinden in het verhaal van rechten en plichten. Bovendien is de fractie tevreden met het Horizontaal Integratiebeleidsplan dat 120 actiepunten bevat. Het zou goed zijn moest de minister het parlement actief betrekken bij de evaluatie van dit beleidsplan.

Samenleven veronderstelt een actief en gedeeld burgerschap. Dat houdt een sociale samenhang in, het delen van normen en waarden, de gelijkheid tussen man en vrouw en de scheiding tussen kerk en staat. Dat zijn principes die aan elke nieuwkomer moeten worden meegegeven. De sociale samenhang vraagt vandaag meer dan ooit aandacht en dit zou structureel moeten worden ondersteund vanuit de Vlaamse Regering.

De participatie van mensen van buitenlandse herkomst is niet hoog te noemen. Hoe kan men hier verandering in brengen? De taal is in dit kader een belangrijk gegeven. Wie de taal niet spreekt, geraakt moeilijk aan werk. De beste manier om te participeren en uit de armoede te geraken, is het hebben van een job. Ook naar cultuurbeleving is er een kloof. Sport en internetgebruik daarentegen doen het goed. Sport is blijkbaar een 'taal' die iedereen begrijpt. Via de sport kan men op een positieve manier participeren.

De spreker vindt dat men sterk moet inzetten op de taal bij kleine kinderen. Participatie in het kleuteronderwijs is erg belangrijk, reeds vanaf de leeftijd van 2,5 jaar. Daardoor kan men de kans op schoolachterstand en vroegtijdige uitval verminderen. Integratie en inburgering moeten dus reeds vanaf de kleuterklas beginnen. Het zou goed zijn dat kinderen reeds vanaf jonge leeftijd op taalkamp (buiten de schooluren) worden gestuurd of een sportkamp gecombineerd met het Nederlands volgen. Monitoring is erg belangrijk om achterstand te detecteren. Kan men niet via de lokale besturen inzetten op monitoring van kleuters wat betreft hun participatie? Als men vaststelt dat het moeilijk verloopt, kunnen er dan bijlessen of trajecten worden aangeboden om de allerkleinsten te laten bijbenen? De minister is weliswaar niet bevoegd voor Onderwijs maar Integratie is een horizontale bevoegdheid.

De Vlaamse Regering blijft investeren in de kennis van het Nederlands als tweede taal. Dit gebeurt onder meer via het permanent 'Nederlands oefenen' en de Nedbox. Er was een nieuw beleidskader NT2 voorzien tegen september 2017 maar blijkbaar heeft dit vertraging opgelopen. Wat is daarvan de reden?

Wat de cursus MO betreft, vraagt Open Vld om deze meer te professionaliseren. Nu heeft men de indruk dat de leraars dit eerder individueel invullen. De spreker informeert eveneens naar de stand van zaken van het Integratiepact.

In het kader van de toegenomen vluchtelingenstroom ontvingen de gemeenten 22,5 miljoen euro. Werd er een evaluatie gemaakt over de besteding van de extra middelen? Hoeveel bijkomende plaatsen werden door de betrokken steden en gemeenten gecreëerd?

Verder informeert de spreker naar de stand van zaken van de inburgering in Brussel. Kan de minister iets zeggen over de nieuwe resultaatsverbintenis met

betrekking tot de inburgeringscursussen? Leidt dit tot meer resultaat? Is er zicht op de slaagcijfers?

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

Minister *Liesbeth Homans* dankt vooreerst de leden die bij het formuleren van vragen en opmerkingen hun appreciatie hebben getoond voor het geleverde werk en die suggesties deden om het beleid nog verder te verdiepen. Zij zal de vragen gegroepeerd beantwoorden.

Financiële problemen AgII

Er werd nadere uitleg gevraagd over de 5,5 miljoen euro extra voor het agentschap in 2018. Als antwoord verwijst de minister naar de commissievergadering van 17 oktober 2017, meer bepaald de behandeling van de vraag om uitleg van Ward Kennes over de werking en het beheer van het Agentschap Integratie en Inburgering. Bij de begrotingsopmaak 2018 werden de nodige middelen (5,5 miljoen euro) vrijgemaakt om het agentschap toe te laten om in 2018 terug een gezond financieel evenwicht te bereiken. Deze middelen zijn bedoeld om de herstructureringskost en de broodnodige investeringen (die moeten leiden tot efficiëntiewinsten) te kunnen financieren.

Concreet werden daarover volgende richtlijnen aan de regeringscommissaris meegegeven. De helft van dit bedrag kan aangewend worden om desgevallend de kosten die gepaard gaan met de afbouw van personeel te ondervangen. Hierover wordt momenteel syndicaal overleg gepleegd. De andere helft van dit bedrag kan aangewend worden voor investerings- en werkingskosten. Deze investeringen zijn gericht op het verder versterken van de organisatie na de fusie (bijvoorbeeld ICT-investeringen in organisatiebeheerssystemen). De middelen moeten in 2018 zodanig ingezet worden dat eventuele tekorten na 2018 zo snel mogelijk kunnen worden afgebouwd. Een belangrijk aandachtspunt is dat er bij de beslissingen in dit kader over gewaakt wordt dat er geen wachtlijsten voor inburgeringstrajecten ontstaan.

De extra middelen zijn uitsluitend bestemd voor het Vlaamse agentschap en niet voor de agentschappen in Gent en Antwerpen. Gelet op het feit dat de middelen bedoeld zijn voor herstructureringskosten en investeringen ten gevolge van een fusie van meer dan 20 organisaties en dit in Gent en Antwerpen niet aan de orde is, zijn er dan ook geen extra middelen toegekend aan de steden. Uiteraard zijn er wel ook voor Gent, Antwerpen en het Huis van het Nederlands Brussel opnieuw extra middelen voorzien ten gevolge van de asielcrisis (ongeveer 700.000 euro in totaal).

Er werd tevens gevraagd of de dienstverlening gegarandeerd blijft. Het is de opdracht van de raad van bestuur en de directie van het agentschap om haar decretale opdrachten binnen de perken van de begroting uit te voeren en zich daarop te organiseren. Het agentschap zal zich blijven inzetten om het decreet uit te voeren.

De minister verklaart dat de afbouw van personeel voornamelijk te wijten is aan een daling van de vluchtelingeninstroom. De middelen volgen die daling. Het agentschap behoudt haar basisdotatie om het aantal trajecten van voor de asielcrisis te kunnen aanbieden. Bovendien zijn er nog altijd middelen voorzien voor de extra trajecten. De dienstverlening kan dus gegarandeerd worden. De minister doet nog opmerken dat er wel degelijk extra middelen zijn ingezet op integratie, onder meer ten behoeve van de lokale besturen in het kader van de asielcrisis.

De minister schetst de evolutie van de basistoelage voor het agentschap, dus los van de extra middelen in het kader van de asielcrisis. In 2015 ging het om 35,2 miljoen euro, in 2016 om 38,8 miljoen euro, in 2017 om 40,1 miljoen euro en in 2018 om 45,6 miljoen euro. In dat opzicht is het vreemd dat journalisten vragen waarom de middelen van het agentschap dalen. De basisdotatie is immers op drie jaar tijd met meer dan 10 miljoen euro gestegen. Er waren de extra middelen ingevolge de asielcrisis, die nu inderdaad wat dalen omdat de instroom is verminderd.

Er werd door An Moerenhout gesteld dat er geen efficiëntiewinsten zijn, dit in tegenstelling tot wat vooropgesteld werd bij de hervorming van de sector. Als antwoord verwijst de minister vooreerst naar de vraag om uitleg van Ward Kennes (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2017-18, nr. 200). Zij betwist de stelling dat er geen efficiëntiewinsten zijn. Het probleem is dat het traject om efficiëntiewinsten te boeken vertraging heeft opgelopen door de asielcrisis. Het agentschap heeft alle energie bij de opstart van het agentschap moeten steken in het uitbouwen van haar dienstverlening. En met succes: in 2016 heeft het agentschap ongeveer 18.000 trajecten opgestart. Dat was 52 procent meer dan in 2014. Maar de uitbouw van de capaciteit van de eerstelijnsdienstverlening vroeg veel tijd en energie van het agentschap waardoor de geplande efficiëntiewinsten nog niet allemaal zijn gerealiseerd.

De aandacht van het management moest niet alleen gaan naar de uitbreiding van de dienstverlening. Bijkomend waren er andere onvoorziene tegenslagen zoals de aansluiting bij gemeenschappelijke dienstencentra van de Vlaamse overheid die als EVA moeilijker verliep dan gedacht. Ook de kwaliteit van een deel van de huisvesting voldoet niet aan de kwaliteitseisen van een agentschap.

Commissie Integratiebeleid

Er wordt verder ingezet op kennisdeling, expertiseopbouw en netwerkvorming. Op de commissievergaderingen worden beleidsmedewerkers uitgenodigd om de concrete transversale projecten toe te lichten. Zo is er 16 november een toelichting van het actieplan Kleuterparticipatie gepland. Bij de voorbereiding van de evaluatie en actualisatie van het Horizontaal Integratiebeleidsplan wordt aandacht besteed aan hoe dit proces netwerkversterkend kan zijn, zowel voor interne als externe organisaties (bijvoorbeeld gezamenlijke werksessies, participatieve manier van werken).

Er werd gevraagd naar de concrete timing van de studienamiddag van de werkgroep 'monitoring herkomst'. De minister antwoordt dat de studienamiddag wordt uitgesteld naar aanleiding van hervormingen in de privacywetgeving. Eenmaal er meer duidelijkheid is over de wijzigingen in de Vlaamse en federale privacyregelgeving, wordt de handleiding aangepast met het oog op externe publicatie.

De minister stelt nog dat de evaluatie en actualisering van het Horizontaal Integratiebeleidplan sowieso aan het Vlaams Parlement wordt bezorgd. Het is dan aan de commissie om te bekijken hoe dit binnen haar werkzaamheden kan opgenomen worden.

Europese fondsen

Op Vlaams niveau worden ESF en AMIF beheerd door eenzelfde beheersautoriteit (Departement WSE). In andere Europese lidstaten is dit doorgaans niet het geval. Dit gemeenschappelijk beheer leidt tot vlotte informatie-uitwisseling tussen projectbeheerders over lopende initiatieven en maakt afstemming tussen beide programma's mogelijk.

Zo worden in de praktijk ook andere Europese fondsen dan AMIF ingezet voor integratiedoelstellingen. Vanuit ESF werden er bijvoorbeeld oproepen gelanceerd

rond 'Vluchtelingen en werk' en 'Vluchtelingen en ondernemerschap'. Dit wordt opgevolgd door minister Muyters. Daarnaast zijn er bredere ESF-oproepen, waar ook mogelijkheden zijn om in te zetten op integratie van personen uit derde landen (bijvoorbeeld oproepen inzake innovatie en kwetsbare groepen).

Wat is de rol van de commissie Integratiebeleid? Via de commissie worden AMIF-oproepen verspreid naar mogelijk geïnteresseerde organisaties. De commissie zorgt ook voor informatiedoorstroming wanneer federale oproepen raken aan de Vlaamse bevoegdheden. Recent was er bijvoorbeeld een nieuwe federale AMIF-oproep waarmee men ngo's, vzw's of stichtingen de kans wilde bieden om een opleidingsaanbod uit te werken voor OCMW-medewerkers rond het herkennen van psychosociale stoornissen bij nieuwkomers. Via de commissie werd deze verspreid onder de relevante sectoren.

Contacten met Noordrijn-Westfalen

Nederland zal in 2018 een driedaags programma voorzien voor een Vlaamse delegatie. Nederland zal nog een voorstel van inhoud bezorgen waar de Vlaamse delegatie kan op reageren. Noordrijn-Westfalen zal Vlaanderen in 2018 ook uitnodigen. Hier is nog geen voorstel van programma.

Onderzoek

Er werd uitleg gevraagd over het kwalitatief onderzoek om te peilen naar de houding van vluchtelingen tegenover samenleven in diversiteit. De minister antwoordt dat het onderzoek wordt uitgevoerd door Oases (Universiteit Antwerpen). De resultaten worden eind mei 2018 verwacht. Het onderzoek verloopt gefaseerd: eerst een verkennende fase waarin experts worden gecontacteerd en samengebracht; een tweede fase waarin focusgroepen met vluchtelingen georganiseerd worden; eventueel een derde fase met interviews met moeilijk te bereiken vluchtelingen.

Het onderzoek naar de invulling van de regierol van het lokaal integratiebeleid door lokale besturen wordt uitgevoerd door het Instituut van de Overheid (KU Leuven). De resultaten worden eind mei 2018 verwacht. Het onderzoek bestaat uit vier delen: ten eerste een onderzoek van de strategische meerjarenplannen van de lokale besturen; ten tweede verkennende interviews in zes lokale besturen, geselecteerd op criteria als grootte, geografische spreiding en de integratie van gemeente en OCMW; ten derde een survey op basis van de input verzameld in de tweede fase die naar alle Vlaamse gemeenten gestuurd wordt en waarbij zowel politici als ambtenaren bevroegd worden; ten vierde dieptestudies in drie lokale besturen.

De evaluatie van de hervorming van de sector zal in de loop van 2018 plaatsvinden. De voorbereidingen van deze evaluatieopdracht lopen.

Integratiepact

Voor een recente stand van zaken (organisatorische uitbouw via koepelstructuur, overzicht van de middelen, de vooropgestelde doelstellingen enzovoort) verwijst de minister naar haar antwoord op de schriftelijke vraag van Yasmine Kherbache (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2017-18, nr. 779 aan minister Liesbeth Homans).

In de eerste AMIF-oproep (met betrekking tot de koepelstructuur) is ook een duidelijke timing opgenomen, die de koepelstructuur momenteel aan het volgen is. De eerste voorbereidende fase loopt van 1 december 2016 tot 31 december 2017. In deze fase dienen een aantal resultaten te worden behaald. Het opzetten van de koepelstructuur is reeds afgerond. Een belangrijk onderdeel van het Integratiepact is dat diverse organisaties die willen meewerken aan het pact ook ondersteund

kunnen worden in het nemen van maatregelen. Concreet werkt de Vlaamse overheid samen met Integratiepact vzw hiertoe een projectoproep uit. In dat kader vonden er al een aantal voorbereidende overlegmomenten plaats met diverse partners over de sectoren heen. De oproep zal nog voor het einde van dit jaar gelanceerd worden. Ook hier zit men dus op schema. Net zoals alle AMIF-oproepen, zal deze gepubliceerd worden op de website van de afdeling ESF-Vlaanderen. De voorbereiding van de communicatie- en wervingsstrategie is bezig. Het resultaat daarvan zal eind dit jaar bekend zijn.

De tweede fase is de uitvoerings- en evaluatiefase. Deze loopt van 1 januari 2018 tot 31 december 2019.

Minderhedenforum

Voor de minister moet het Minderhedenforum niet zozeer optreden als een forum van organisaties, namelijk de etnisch-culturele federaties, zoals nu is bepaald, maar wel als een forum van alle actoren die mensen van buitenlandse herkomst een stem willen geven. Deze actoren kunnen verenigingen zijn. Het kunnen ook burgers of experts zijn. Dergelijke verbredingsoefening is cruciaal om beleidsparticipatie open te trekken naar niet-verenigde personen. Het komt ook de representativiteit ten goede. Dit wil niet zeggen dat de minister minder verwachtingen koestert ten aanzien van de federaties dan ten aanzien van de andere actoren, maar zij wil – naast de federaties – ook andere actoren betrekken. Vanuit zijn rol en opdrachten kan iedereen, zowel verenigingen als andere actoren, de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst mee versterken.

De minister vindt verder dat het Minderhedenforum meer moet inzetten op het versterken van de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst. Dit moet hun kerntaak worden. Ook wil zij de samenwerking duidelijker regelen via een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Minderhedenforum. Verwachtingen en verantwoordelijkheden moeten hierin geëxpliciteerd worden. Er is hierover overleg geweest met de directie van het Minderhedenforum. De decreetale voorbereidingen zijn opgestart. Men voorziet dat het wijzigingsdecreet op 1 januari 2019 in werking zal treden.

Met de decreetsaanpassing zullen de rol en de opdrachten van het Minderhedenforum verduidelijkt worden. Dit moet bijdragen tot minder 'hybride' rollen van het Minderhedenforum en de federaties. Er worden geen lokale beleidsantennes gecreëerd. De minister is het wel eens met de onderzoekers dat beleidsparticipatie vaak het beste op lokaal niveau wordt georganiseerd. Net daarom komt er een AMIF-oproep naar gemeenten in verband met actief en gedeeld burgerschap. Een van de pijlers in deze oproep is beleidsparticipatie. De trajecten voor rechtstreekse beleidsparticipatie zijn zeker een element dat aan bod kan komen in de samenwerkingsovereenkomst met het Minderhedenforum, alsook in de hierboven genoemde oproep.

Interlevensbeschouwelijke dialoog

De Vlaamse interlevensbeschouwelijke dialoog komt regelmatig samen. In december vindt de zeventiende bijeenkomst plaats. Dit platform is nuttig en relevant voor de erkende levensbeschouwingen. Zij ontmoeten elkaar daar, leren elkaar beter kennen en komen tot gedeelde standpunten. Zoals bekend, zijn het de leden van deze dialoog die de agendasetting bepalen. De overheid heeft hier een louter faciliterende rol.

Op initiatief van de minister, in samenspraak met de minister-president, is dit platform recent uitgebreid tot een platform voor overleg tussen de levensbeschouwingen en de Vlaamse overheid. Voor 2018 verwacht zij dat men rond welbepaalde

thema's – aangebracht door de levensbeschouwingen of door de Vlaamse overheid – met elkaar in overleg kan gaan.

Nederlands als Tweede Taal

Wat de taaltesten betreft, zegt de minister dat high stakes testen hoge kwaliteitseisen veronderstellen (uitgebreide testen, toetsafname door gecertificeerde beoordelaars, meer tijd nodig om de testen te beoordelen enzovoort). De afname van deze taaltesten heeft met andere woorden een budgettaire impact op de werking van de agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel.

Tijdens de experimenteerperiode die momenteel loopt (tot februari 2018), gaan de agentschappen en het Huis na hoe ze zich het meest efficiënt op de afname van deze taaltesten kunnen organiseren. Ze monitoren ook nauwkeurig de impact op hun werking. Daarnaast houden ze bij hoeveel anderstaligen om welke reden en met welk profiel een taaltest komen afleggen. De minister vraagt om de resultaten van deze experimenteerperiode af te wachten vooraleer er voorbarige conclusies worden getrokken.

1 september 2019 is de nieuwe datum waarop het nieuwe financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs, met belangrijke wijzigingen voor de financiering van NT2, in werking zal treden. Het kader voor het NT2-beleid wordt afgestemd op deze datum. Het volwassenenonderwijs is immers de grootste aanbodes-trekker NT2.

De agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel hebben in een participatief proces met de partners uit het volwassenenonderwijs het concept 'opmaak en realisatie behoefteplan' nader geconcretiseerd. Het behoefteplan wordt opge-maakt door de agentschappen en het Huis in samenspraak met de opleidings-verstrekkers NT2 op basis van de volgende elementen: analyse van de gegevens uit de intake; evaluatie van het aanbod van het lopend en de vorige schooljaren; tendensen bij aanbodes-trekkers; tendensen bij regisseurs (binnen het (leer) traject van de cursist kunnen ook VDAB, OCMW, Inburgering enzovoort betrokken zijn). Dit alles leidt tot de opmaak van een globaal behoefteplan voor de regio. De focus van de opmaak van dit plan is een weergave en analyse van zoveel als mogelijk gedetecteerde vragen.

De projecten Oefenkansen NT2 lopen tot eind juni 2019. Er kunnen pas daarna conclusies getrokken worden uit de projecten.

Sociaal tolken

Voor een actueel overzicht van de inkomsten en uitgaven, de samenwerkingen met de beleidsdomeinen en de prestaties per sector, verwijst de minister naar de schriftelijke vraag van Chris Janssens (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2017-18, nr. 747, aan minister Liesbeth Homans). De agentschappen doorlopen momenteel een gezamenlijk traject om hun dienstverlening sociaal tolken en vertalen verder af te stemmen en te optimaliseren. Ze stellen daarbij als algemeen objectief dat lokale besturen en organisaties adequaat gebruik kunnen maken van een uniform, behoeftedekkend en kwaliteitsvol aanbod sociaal tolken en vertalen in Vlaanderen en Brussel. Om het algemeen objectief te bereiken werden volgende strategische doelstellingen vooropgesteld: vraag en aanbod zijn op elkaar afgestemd; er is een structureel kader rond de gecertificeerde opleiding Sociaal Tolken en Vertalen; er is een uniform en helder tarifierings- en vergoedingskader; er is een uniform en kwalitatief werkingskader. Dit traject loopt tot eind 2018. Uiteraard zullen in dit traject ook contacten met de gebruikers en de gebruikersoverheden ingebouwd worden.

Lokale besturen versterken

Er werd 22,5 miljoen euro vrijgemaakt voor de verhoogde instroom van vluchtelingen. De middelen kunnen besteed worden tot eind 2018. Er is nu dus nog geen evaluatie van de besteding. De middelen worden op verschillende domeinen besteed: zoeken naar huisvesting en woonbegeleiding, toeleiding naar werk, bieden van oefenkansen Nederlands, vrijwilligerswerking, creëren van ontmoetingsmomenten, toeleiding naar het bestaande aanbod aan voorzieningen, vrije tijd en sport enzovoort. De gemeenten kunnen voor ondersteuning een beroep doen op het Agentschap Integratie en Inburgering.

Zoals aangegeven in de beleidsbrief, is het lerend netwerk 'intergemeentelijke samenwerking' vooral bedoeld voor kennis- en ervaringsuitwisseling waarbij de deelnemers zelf mee de agenda kunnen bepalen en wordt er vertrokken vanuit de vragen van de deelnemers. Het is geen zware structuur die extra planlast voor de projecten meebrengt. Bij het lerend netwerk zijn ook VVSG en AgII betrokken.

Op de eerste vergadering werden de projecten aan elkaar voorgesteld en bleek er de vraag naar cijfermateriaal voor de opmaak van de omgevingsanalyses. Bij de tweede bijeenkomst werd ingegaan op deze vraag en werden de verschillende bronnen van cijfermateriaal en de bruikbaarheid hiervan voor omgevingsanalyse voorgesteld. Ook werd de voortgang van de projecten besproken en heeft elk project een actie voorgesteld die exemplarisch kan zijn voor de andere projecten. Een derde overleg is op 20 november 2017 gepland. Op dit overleg zal gepeild worden naar de meerwaarde van intergemeentelijke samenwerking en wordt gekeken wat de mogelijkheden of eventuele knelpunten zijn voor structurele verankering en hoe de projecten bij de structurele verankering ondersteund kunnen worden.

De AMIF-oproep om gemeenten te laten experimenteren met initiatieven die inzetten op het promoten van onze gemeenschappelijke waarden en normen en/of op het stimuleren van beleidsparticipatie, is nog in volle voorbereiding. Van zodra die klaar is (dit staat nog dit jaar gepland), zal hij te raadplegen zijn op de website van de afdeling ESF-Vlaanderen.

In 2016 werd een evaluatie gemaakt van de subsidies 2012-2016 in het kader van de projecten 'buurtstewards'. Uit deze evaluatie is gebleken dat het inzetten van buurtstewards een goede methodiek is om het vertrouwen van de Roma te winnen, samen met hen stappen vooruit te zetten op socio-economisch vlak en de toegankelijkheid van de voorzieningen te verbeteren. Voor wat de stappenplannen betreft, verwijst de minister naar de schriftelijke vraag van Peter Wouters (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2017-18, nr. 54, aan minister Liesbeth Homans).

Integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel

De VGC heeft een subsidieaanvraag voor het opnemen van de regierol in Brussel ingediend. Dit aanvraagdossier was gebaseerd op de beleidsnota van de VGC die zich situeert op strategisch niveau. Voor het verlenen van een projectsubsidie is het echter nodig dat de VGC inzake het opnemen van de regiefunctie het aanvraagdossier verder operationaliseert. De VGC werkt hier momenteel aan. De minister wacht nu het dossier af en kan in die zin momenteel enkel stellen het te zullen 'bekijken'.

Wat de verplichte inburgering in Brussel betreft, werd er door de GGC een ontwerp van samenwerkingsakkoord opgesteld. Het overleg hierover loopt. Vanuit Vlaanderen werkt en denkt men constructief mee.

Doeltreffendheid van de inburgering

Voor wat de resultaatsverbintenis betreft, verwijst de minister naar haar antwoord op de vraag om uitleg van Ward Kennes over de evaluatie van het effect van de resultaatsverbintenis als voorwaarde om het inburgeringsattest te verkrijgen, die op 20 juni in de commissie werd besproken (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2016-17, nr. 2499).

Voor alle informatie inzake het AMIF project 'MO op afstand' verwijst de minister naar de projectoproep voor het project 'Ontwikkeling van een 'blended learning' aanpak binnen de Maatschappelijke Oriëntatie' gepubliceerd op de website van de afdeling ESF-Vlaanderen.

Er was een vraag over de terugmelding van inbreuken van inburgeraars naar OCMW en VDAB. Uit het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van Chris Janssens zou zijn gebleken dat er nog geen uitwisselingstromen zijn. De minister antwoordt hierop dat er komend werkjaar verdere afspraken gemaakt zullen worden om protocollen op te stellen met respectievelijk VDAB en VVSG. De gesprekken zijn reeds opgestart. Sedert deze zomer heeft de KSZ de info vanuit de KBI ook ontsloten voor OCMW's, wat hen in staat stelt de status van hun cliënten op de voet te volgen.

Aanbod op maat: AMIF-projecten

Voor wat de vraag over het project 'laaggeletterde moeders met kinderen' betreft, verwijst de minister naar de schriftelijke vraag van 11 mei 2017 van Peter Wouters (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2016-17, nr. 615, aan minister Liesbeth Homans), en naar het draaiboek dat online te raadplegen valt. Hierin worden alle praktijken beschreven.

Er werden tevens vragen gesteld over de verankering na 2018 van het project 'laaggeletterde moeders met kinderen' en het project 'vijftien- tot negentienjarige nieuwkomers'. De verankering was expliciet opgenomen als doelstelling zowel binnen de tweede projectoproep rond laaggeletterde moeders als binnen de tweede projectoproep rond vijftien- tot negentienjarige nieuwkomers. De verankering situeert zich zowel binnen de agentschappen als bij de vele partners op het terrein die betrokken zijn bij de uitvoering van de projecten. Er is ook regelmatig bilateraal en bovenlokaal overleg met de partners. Die verankering wordt momenteel voorbereid, zodat een en ander geregeld is tegen het einde van de projecten (in augustus 2018).

Wat het project over hoogopgeleide anderstalige nieuwkomers betreft, verwijst de minister naar de schriftelijke vraag van Peter Wouters (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2016-17, nr. 848, aan minister Liesbeth Homans).

Het project inzake duurzame kleuterparticipatie via ouderbetrokkenheid loopt tot eind 2018 en is momenteel volop in uitvoering. Het project wordt verder opgevolgd via een lerend netwerk. Het is momenteel nog te vroeg om al uitspraken te doen over een verankering.

Inburgering op maat voor bedienaars van erediensten

De minister nuanceert de cijfers die Chris Janssens citeerde met betrekking tot de inburgeringstrajecten van imams. Zij stelt dat Chris Janssens dit vanuit een enge invalshoek benaderde. Het ging enkel om de erkende moskeeën waar er een imam én een plaatsvervanger was, die dan ook nog eens allebei inburgeringsplichtig moeten zijn. Er zijn echter veel moskeeën waar geen plaatsvervanger is of moskeeën waar ofwel de imam ofwel de plaatsvervanger niet onder de inbur-

geringsplicht vallen. De juiste cijfers zijn de volgende: van de veertig imams die tot op heden gevat werden door de inburgeringsplicht behaalden er 29 een inburgeringsattest, zijn er negen bezig met een traject, kreeg een imam een attest van EVC en heeft een imam zijn inburgeringstraject stopgezet omdat hij niet langer in België verbleef. De minister besluit dat men er wel degelijk in slaagt om deze doelgroep op te volgen.

Er werd opgemerkt dat de opleiding voor islamitische bedienaars uit andere landen zal blijven komen zolang er hier geen opleiding wordt aangeboden. Voor wat de resultaten van de pilootprojecten betreft, verwijst de minister naar de rapportages over het Vlaamse actieplan Radicalisering. Ook minister Crevits is hier uiteraard bij betrokken. De verankering van dit inburgeringsaanbod wordt momenteel voorbereid. Dit aanbod volgt de algemene onderdelen van het inburgeringstraject (dus trajectbegeleiding, MO en NT2) maar de inhoud wordt afgestemd op de context van bedienaars (bijvoorbeeld inzicht verwerven en reflecteren over hun specifieke taak en rol als bedienaars binnen de gemeenschap in Vlaanderen). Uit de projecten blijkt ook dat een vervolgaanbod, opgezet door andere organisaties of lokale besturen, bijvoorbeeld in het kader van interculturele en -religieuze dialoog, een meerwaarde biedt. De agentschappen kunnen naar dit vervolgaanbod toelieden en het aanbod ondersteunen.

Verplichte inburgering EU-onderdanen

De minister merkt vooreerst op dat heel wat EU-onderdanen vrijwillig een inburgeringstraject volgen. Zij verklaart persoonlijk voorstander te zijn van een verplichte inburgering van EU-onderdanen maar ze moet wel binnen het wettelijk kader blijven. Hiervoor is immers een verdragswijziging nodig. De minister verwijst verder naar haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 54 van Chris Janssens van 13 oktober 2016. Zij wil zich focussen op de hefboomen die men zelf in handen heeft om te werken aan de integratie van EU-onderdanen. Zo wil zij de OCMW's via een gerichte communicatie informeren over de mogelijkheid om een inburgeringstraject op te nemen als onderdeel van het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie. Ook EU-onderdanen zullen hierdoor gevat kunnen worden en aangezet worden om een inburgeringstraject te volgen. Dat neemt niet weg dat de minister de kwestie ook internationaal aankaart waar mogelijk. Zo heeft zij in een recente bevraging van de Europese Rekenkamer gesignaleerd dat het wenselijk zou zijn als ook ten aanzien van EU-onderdanen meer dwingende integratiemaatregelen kunnen genomen worden. Ook in de recente uitwisseling met Nederland werd deze thematiek op de agenda gezet.

4. Replieken van de commissieleden met aanvullend antwoord van de minister

An Moerenhout vraagt of de minister kan garanderen dat de taaltesten kosteloos blijven. In de beleidsbrief stond er daarover een vrij vage passage. In artikel 3 van het ontwerp van programmadecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1313/1) staat letterlijk dat er intussen reeds een juridische basis werd gelegd om de taaltesten betaalbaar te maken. In de memorie van toelichting staat: "In dit principieel goedgekeurde ontwerpbesluit wordt de bevoegde minister gemachtigd om de deelname aan de taaltesten afhankelijk te stellen van een financiële vergoeding (...). In artikel 46/2 van het decreet van 7 juni 2013 wordt daarom een bijkomende bepaling ingevoegd die stelt dat de deelname aan de taaltesten die zullen worden georganiseerd door de Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel enkel mogelijk is mits betaling van een retributie.". Kan de minister dit bevestigen?

Minister *Liesbeth Homans* zegt dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de high stakes testen en de andere testen. Zij doet opmerken dat er niet zoiets

bestaat als verplichte taaltesten. Iedereen is vrij om zijn taalniveau te bewijzen. Dat kan ook door een diploma te behalen of door een CVO-cursus te volgen. De projecten waarvan sprake zitten momenteel nog in een experimentele fase.

Het klopt wel dat er nu een decretale basis is gelegd maar de principiële beslissing is nog niet genomen. De minister wil nu niet vooruitlopen op de vraag naar garanties over de kosteloosheid. Zij wil eerst zien wat de werkdruk is bij de agentschappen en wat de eigenlijke vraag is. Men mag niet vergeten dat het gaat om een extra dienstverlening die de agentschappen leveren ten aanzien van personen die bijvoorbeeld in het kader van de nationaliteitsverwerving hun taalniveau moeten aantonen. Dat niveau kan men echter ook op tal van andere manieren aantonen. Als men bijvoorbeeld een inburgeringstraject heeft gevolgd, dan heeft men reeds een bewijs. Hetzelfde geldt voor wie onderwijs in Vlaanderen heeft genoten.

De minister brengt in herinnering dat heel het inburgeringstraject betaald wordt met belastinggeld. Een gemiddeld traject kost ongeveer 4600 euro. Omdat veel van die mensen er iets langer over doen, zit men vaak bijna aan 5000 euro per traject.

De minister besluit dat de high stakes testen een zeer specifieke dienstverlening inhouden ten voordele van die personen die het aanvragen. Dan mag er toch nagedacht worden hoe men daar in de toekomst mee zal omgaan, mede in functie van de resultaten van het lopend experiment.

An Moerenhout vindt het positief dat de andere testen hier sowieso niet onder vallen. Het geldt wel voor een additioneel aanbod in het kader van een naturalisatieprocedure of tewerkstelling bij de openbare besturen. Bovendien is er een vrijstelling voor NT2. Niettemin maakt de spreker zich zorgen over de decretale basis die gelegd wordt voor de betaalbaarheid van sommige testen, zelfs al is de principiële beslissing daarover nog niet gevallen. In ieder geval vindt zij dit geen goed idee omdat er een extra drempel voor de inburgeraars wordt ingebouwd. De overheid zou alles moeten doen om de inburgering aan te moedigen en te faciliteren.

Minister *Liesbeth Homans* verklaart dat dit niets met inburgering op zich heeft te maken. Het gaat niet over een extra drempel voor wie wenst in te burgeren. Inburgeringstrajecten zijn gratis voor de inburgeraar want dit wordt betaald met Vlaams belastinggeld. Het gaat hier wel over een extra dienstverlening die iemand komt vragen in het kader van bijvoorbeeld de nationaliteitsverwerving of een tewerkstelling bij de lokale besturen.

An Moerenhout ziet een geschilpunt in de terminologie. Misschien gaat het inderdaad niet om inburgering maar wel om integratie. Inburgering gaat tot taalniveau A2 en dat blijft inderdaad gratis, maar als de nieuwkomer iets moet aanvragen zoals een attest in het kader van een job bij de overheid, moet die betalen. Groen is van oordeel dat ook dit laatste vanuit de overheid moet aangemoedigd worden en dus gratis moet blijven.

II. Beleidsbrief Bestuurszaken

1. Toelichting door minister Liesbeth Homans

Minister *Liesbeth Homans* houdt haar toelichting aan de hand van vier strategische doelstellingen.

1.1. Functioneren volgens een holdingstructuur

1.1.1. *Managementondersteuning*

In uitvoering van het holdingmodel en met als doel om tegen het einde van deze regeerperiode nog maximaal 6% van het personeel als managementondersteuning in te zetten, legt de minister een aantal realisaties voor. Een eerste is de gemeenschappelijke dienstverlening inzake personeelsadministratie. Hierbij zijn 42 entiteiten aangesloten en het gaat om 12.000 dossiers. Op 1 januari 2018 komen daar nog eens tien entiteiten en 9700 dossiers bij. Laatste aansluitingen zullen plaatsvinden in 2019 (VDAB) en 2020 (Kind en Gezin).

Inzake facilitaire ondersteuning zijn op MOW na alle MOD's aangesloten. Op die manier kon 46% minder personeel op deze processen worden gerealiseerd. Er werden verdere stappen gezet in de richting van een efficiëntere organisatie.

1.1.2. *Hr-netwerkmodel*

Nog in uitvoering van het holdingmodel heeft de minister voor meer coherentie en samenwerking en minder inzet van mensen gezorgd voor wat hr betreft. Hoe meer men samenwerkt, des te minder mensen men nodig heeft bij de verschillende entiteiten om dezelfde taken te verrichten. De hr-businesspartners in de entiteiten worden gezien als decentrale antennes. Er werd een strategisch hr-platform opgericht. Op die manier maakt men gebruik van expertise uit zowel de publieke als de private sector voor wat het hr-beleid van de Vlaamse overheid betreft.

1.1.3. *Klimaatdoelstellingen*

Wat de bevoegdheid Bestuurszaken betreft, heeft de minister klimaatactieplannen inzake gebouwen en mobiliteit die mooie resultaten kunnen voorleggen. In het kader van het actieplan Gebouwen is de doelstelling -40% CO₂-uitstoot en -27% energieverbruik. Het Imalsogebouw in Antwerpen en het Herman Teirlinckgebouw in Brussel werden als zeer duurzame gebouwen opgeleverd.

In grote gebouwen van de Vlaamse overheid is er op vier jaar tijd -12% aan elektriciteit en -22% aan gas verbruikt. Op jaarbasis wordt zo gemiddeld 600.000 euro bespaard om te herinvesteren in energiebesparende maatregelen. Voor de site van het Martelaarsplein is er een studiefase lopende voor energetische renovatie. Inzake hernieuwbare energie wordt er begin 2018 1500 MWh/jaar opgewekt of het equivalent van 400 gezinnen.

In het kader van het actieplan Mobiliteit was de doelstelling -40% CO₂-uitstoot door brandstofverbruik. De omzendbrief Dienstvoertuigen werd aangepast. De ecoscore werd naar 67 gebracht en berekend op basis van 'Total Cost of Ownership'. Op die manier wordt de aankoop van elektrische voertuigen gefaciliteerd. De ontdieseling en elektrificatie van het wagenpark wordt gestimuleerd en men voorziet daarvoor de gepaste laadinfrastructuur. In 2017 zullen minimaal 100 laadpunten zijn geplaatst.

1.1.4. *Vastgoed*

Inzake vastgoed werd het Herman Teirlinckgebouw geopend op 20 september 2017. Het gaat om een BEN-gebouw dat tevens het grootste passief kantoorgebouw in België is. Het e-peil bedraagt 23, mede dankzij de 2000 m² zonnepanelen op het dak. Er wordt een besparing van 60% op vlak van energie- en CO₂-uitstoot gerealiseerd. Bovendien gaat het om een besparing van 39.000 m² vloeroppervlakte. Er wordt gezocht naar een derde groot kantoorgebouw, Kantoor 2023, waarbij naar energieneutraal en circulair bouwen wordt gestreefd.

Integrale toegankelijkheid is van groot belang voor de minister die ook Gelijke Kansen onder haar bevoegdheid heeft. Het VAC Antwerpen en het Herman Teirlinckgebouw halen het label in 2017, terwijl ook Kantoor 2023 integraal toegankelijk zal zijn.

1.2. Vlaanderen Radicaal Digitaal

1.2.1. *Overkoepelend ICT- en informatiebeleid*

Deze doelstelling verwijst naar de ambitie om te komen tot een coherent beleid inzake informatie en ICT binnen de Vlaamse overheid. Twee initiatieven zijn daarbij cruciaal. Ten eerste is er de opstart van het stuurorgaan Informatie- en ICT-beleid. Het regelgevende werk op dit vlak is volledig afgerond en dit orgaan is klaar om haar strategische adviesrol ten aanzien van de Vlaamse Regering op te nemen. Ten tweede is er het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal. De Vlaamse Regering ging in juli 2017 over tot de toekenning van het derde hefboombudget van 10 miljoen euro met de doorbraakprojecten op drie sporen (analoog aan 2016). Voor de doelgroep 'burgers' wordt onder meer ingezet op een nieuw geïntegreerd burgerloket dat in 2018 zal gelanceerd worden. Voor de doelgroep 'ondernemers' zet men in op een nieuw digitaal ondernemingsloket (onder aansturing van minister Muyters). Voor de doelgroep 'organisaties' staat het project van 'slimme subsidies' centraal. Op termijn moet dit project leiden tot gestroomlijnde subsidieprocessen.

1.2.2. *Een sterk Agentschap Informatie Vlaanderen*

Met de oprichting van dit agentschap is de aangekondigde samenvoeging van de e-government- en informatieondersteunende diensten een feit. Het agentschap organiseert zich nu verder als informatie- en digitaliseringsexpert voor de Vlaamse overheid, onder meer door nieuwe programma's op te zetten (bijvoorbeeld het potentieel van blockchain verkennen voor de Vlaamse overheid). Op het vlak van beleidsvoorbereiding zal dit agentschap ook inzetten op de invoering van een digitaalvriendelijke regelgeving in het kader van het Bestuursdecreet en instaan voor de coördinatie bij de aanpassing van de Vlaamse regelgeving aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

1.2.3. *Eén virtueel digitaal loket*

De minister wil in 2017 en 2018 verder werk maken van een uniformisering en integratie van de digitale dienstverlening. Daarbij staan drie platformen centraal. Voor wat Vlaanderen.be betreft, is er nu reeds een stijging van de bezoekersaantallen met 31%. Dit komt doordat men verschillende websites van de Vlaamse overheid op Vlaanderen.be samenvoegt, hetgeen efficiënter is. Deze lijn wordt ook in 2018 doorgetrokken. Op het vlak van de webcomponenten (digitale 'blokjes' die door Informatie Vlaanderen worden ontwikkeld om websites te bouwen) zijn er reeds 259 verschillende componenten met een toenemend gebruik (op meer dan 200 websites). Websites worden hierdoor uniformer, kwaliteitsvoller en vooral toegankelijker. De minister verwacht tot slot in 2018 een eerste lancering van het

burgerloket. Zij zet in op de verdere ontwikkeling van dit loket met nieuwe functionaliteiten, bijvoorbeeld een mobiele applicatie van het loket.

1.2.4. *Gegevens delen*

Men streeft naar een maximale gegevensuitwisseling tussen administraties zodat de administratieve lasten dalen. Vooral het MAGDA²-platform speelt daarbij een cruciale rol. Er zijn Steeds meer aansluitingen van processen en entiteiten op MAGDA². In 2017 waren er 110.000.000 transacties op het platform. De minister investeert verder in dit gegevensdelingplatform door in te zetten op nieuwe aansluitingen. Onder meer in het kader van het burgerloket wordt MAGDA gebruikt om burgers statusinformatie over hun lopende processen aan te bieden.

Daarnaast worden nieuwe unieke databronnen ontwikkeld, onder meer het gebouwen- en percelenregister. Op die manier werken de administraties steeds met de meest correcte gegevens. Tot slot worden verdere inspanningen geleverd op het vlak van open data. Het MAGDA-platform wordt onder meer ter beschikking gesteld van lokale besturen voor smart city-toepassingen (bijvoorbeeld de lage-emissiezone in Antwerpen).

1.2.5. *Kwalitatieve ICT-ondersteuning*

Deze krachtlijn heeft betrekking op de ICT-dienstverlening van Het Facilitair Bedrijf. Men zet onder meer in op de invoering van het mobiel printen in de gebouwen van de Vlaamse overheid, wat zorgt voor efficiëntiewinst (minder printers, minder papierverbruik). Het platform toegangs- en gebruiksbeheer wordt vernieuwd, waarbij aanmelden sinds kort ook kan met een mobiele gsm-applicatie. Binnen deze doelstelling streeft men verder naar de centralisatie van datacenters en de modernisering van ICT-applicaties binnen de Vlaamse overheid.

1.3. Een modern hr-beleid

De krachtlijnen van het personeelsbeleid zijn de volgende: personeelsbewegingen stimuleren, inzetbaarheid verhogen, loopbaan- en beloningsbeleid optimaliseren, arbeidsorganisatie innoveren, leiderschap versterken, uniforme arbeidsvoorwaarden creëren en de kracht van diversiteit benutten.

1.3.1. *Inzetbaarheid verhogen*

Om de inzetbaarheid van de personeelsleden te verhogen, wordt werk gemaakt van uitzendarbeid. Op die manier zijn niet alleen snelle en soepele oplossingen mogelijk, maar kunnen kansengroepen ook makkelijker instromen. De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet goedgekeurd dat uitzendarbeid mogelijk maakt bij de Vlaamse en de lokale besturen. Momenteel wordt over dit voorontwerp van decreet onderhandeld met de vakbonden.

Daarnaast sluit men raamovereenkomsten af met uitzendkantoren en werkt men aan niet-diplomagericht werven, waarbij niet enkel naar diploma maar ook naar competenties wordt gekeken. Daarbij is het de bedoeling om de huidige omzendbrief inzake EVC te vervangen.

1.3.2. *Loopbaan- en beloningsbeleid*

De minister wil het loopbaan- en beloningsbeleid beter afstemmen op de noden van de Vlaamse overheid. De blauwdruk voor een nieuw loopbaan- en beloningsbeleid wordt binnenkort opgeleverd en in 2018 zullen de eerste stappen worden gezet om deze door te vertalen in de personeelsregelgeving. In 2018 zullen ook aanvullende stappen worden gezet om de mobiliteit van de personeelsleden te verhogen.

1.3.3. *Uniforme arbeidsvoorwaarden*

Ook op vlak van uniforme arbeidsvoorwaarden voor contractuele en statutaire personeelsleden worden aanvullende stappen gezet. Recentelijk werden de onderhandelingen met de vakbonden over de aanpassing van het VPS, wat de hervorming van de verlofregeling betreft, succesvol afgerond. Een belangrijk aandachtspunt is de tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden. Momenteel worden de nodige voorbereidingen getroffen voor de invoering ervan. In 2018 zal ook worden nagegaan op welke andere vlakken een verdere alignering kan gebeuren van de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en contractuelen.

1.3.4. *De kracht van diversiteit benutten*

De minister wil opnieuw sterk inzetten op het bevorderen van diversiteit bij de Vlaamse overheid, omdat men een voorbeeldrol te vervullen heeft. Met het nieuwe actieplan Gelijke Kansen en diversiteit 2018 wordt verder uitvoering gegeven aan het Strategisch Gelijkekansen- en Diversiteitsplan, dat vorig jaar door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Om het aantal vrouwen in top- en middenkader te verhogen, zal in 2018 worden ingezet op het gericht aanspreken van vrouwelijke kandidaten voor deze functies. Vanaf 1 januari 2018 zal een nieuwe verlofregeling in werking treden voor statutaire personeelsleden met een handicap of chronische ziekte. Op die manier kunnen deze mensen deeltijdse prestaties leveren en op een loonsupplement van 30% rekenen, zodat zij makkelijker aan het werk kunnen blijven.

1.4. Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten

1.4.1. *Betere resultaten met meer doelgerichte inzet van mensen en middelen*

Vanuit een streven naar een slankere overheid die de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk inzet, volgt de minister overheidsbreed een aantal zaken op de voet. Zij wil een minder complexe en meer transparante Vlaamse overheid door de vermindering van het aantal entiteiten. Tegen het einde van deze regeerperiode zullen er 24 entiteiten minder zijn (van 98 naar 74 entiteiten). De overgrote meerderheid van de fusies is reeds gerealiseerd. Er zal meer focus worden gelegd op de kerntaken via de uitvoering van de kerntakenplannen. De personeelsbesparing (een daling met 1950 koppen) was op 30 juni 2017 reeds voor 76% gerealiseerd. Tot slot werkt men binnen deze doelstelling nog steeds aan een integratie van de bevoegdheden in het kader van de statshervorming.

1.4.2. *Een professionele, eenvoudige en transparante organisatie*

In het Vlaamse regeerakkoord werd een Vlaams Bestuursdecreet als doelstelling opgenomen. De evaluatie van de bestaande decreten is gebeurd en er werd een witboek Bestuur opgemaakt. Men heeft een opsplitsing gemaakt van aanpassingen aan de regelgeving enerzijds en andere verbeteringen aan de Vlaamse overheid anderzijds. Het decreet in kwestie zou in de loop van 2018 moeten landen.

De minister pleit voor een doordachte omgang met het uitbesteden van taken. Een leidraad inzake in-, co- en outsourcing werd in het kader van het Sectoraal Akkoord aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Inzake integriteitsbeleid laat de minister in 2018 de deontologische code voor de Vlaamse overheid actualiseren.

1.5. Begroting 2018

In het kader van het Klimaatfonds krijgt Het Facilitair Bedrijf in 2018 een bedrag van 15,471 miljoen euro. Daarvan is 14,7 miljoen euro bestemd voor investeringen in gebouwen in het kader van energiemasterplannen, enkelvoudige maatregelen en kleinschalige ingrepen en 735.000 euro voor het klimaatactieplan Mobiliteit.

Voor het Agentschap Informatie Vlaanderen wordt er geïnvesteerd in digitale producten, diensten en ondersteuning. Het gaat om 30 miljoen euro impulsbudget in het kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal dat de voorbije jaren is vrijgemaakt. Dit moet onder meer leiden tot extra producten en dienstverlening via het AIV. Er is budget voorzien om van de ontwikkelde digitale producten een blijvend succes te maken: 4,6 miljoen euro eenmalige bijkomende investeringskredieten en 3,4 miljoen euro structurele kredieten voor de ondersteuning.

Wat het Agentschap Overheidspersoneel betreft, is er sprake van een tweede pensioenpijler voor contractuele ambtenaren. Er is voorzien in een budget om twee stortingen in een fonds te doen, met name 21 miljoen euro. Daarnaast is een budget voorzien voor de structurele ondersteuning van de werking van het fonds (ongeveer 1 miljoen euro) en om het pensioenfonds op te starten (eveneens ongeveer 1 miljoen euro). Wat tot slot PersoneelPunt betreft, is er een toename van het krediet van de DAB Overheidspersoneel met 2,6 miljoen euro om de nieuwe loonmotor te kunnen bestellen.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkost van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester gaat nader in op een aantal doelstellingen en acties in deze beleidsbrief. Binnen de uitvoering van het klimaatactieplan Gebouwen is er in 2017 een procedure opgestart voor Kantoor 2023. In 2023 zal de Vlaamse overheid namelijk het Ellipsgebouw, het Ferrarisgebouw en het Arenberggebouw verlaten. De betrokken personeelsleden zullen worden ondergebracht in een of twee energieneutrale gebouwen. Begin 2018 worden de kandidaten voor Kantoor 2023 geselecteerd en ontvangen ze het bestek met betrekking tot de tweede fase. De procedure zou uiterlijk begin 2019 worden afgerond. Op basis van welke criteria zal de selectie gebeuren? Hoe en door wie werd het bestek opgesteld? Heeft men al een zicht op de kostprijs?

Momenteel wordt er gewerkt aan een decreet betreffende de vervreemding van onroerende domeingoederen. Men onderzoekt ook de haalbaarheid van een Vastgoeddecreet waarbij de principes van de rondzendbrief Domeinbeheer kunnen veralgemeend worden. Een van die principes is dat een te vervreemden gebouw eerst, gedurende een minimumtermijn van een maand, op de interne vastgoedmarkt wordt aangeboden vooraleer het op de publieke vastgoedmarkt kan worden aangeboden. Werd deze rondzendbrief al toegepast? Kan men al een eerste analyse maken van de toepassing ervan?

Om invulling te geven aan het klimaatactieplan Mobiliteit is men in 2017 gestart met het uitrollen van infrastructuur voor elektrisch laden in grote overheidsgebouwen, ook voor elektrische fietsen. Men kiest radicaal voor de ontdieseling en de elektrificatie van het eigen wagenpark. De minister wil een financiële stimulans geven aan klanten bij de aankoop van elektrische wagens. Wie zijn die klanten en hoe ziet de stimulans er concreet uit? De beleidsbrief spreekt niet meer over het aanmoedigen van het interne autodelen, waarbij de diensten hun wagenpark openstellen binnen de Vlaamse overheid. Werd die ambitie verlaten? Zijn er geen plannen meer voor extern autodelen, waarbij particulieren gebruik kunnen maken

van de auto's van de Vlaamse overheid? Sommige lokale overheden experimenteren al met een dergelijk systeem.

In welke mate zullen de lokale besturen kunnen profiteren van de doorbraakprojecten van Vlaanderen Radicaal Digitaal? Ook de lokale besturen zouden volop moeten inzetten op digitale dienstverlening. Dat vergt echter een zoektocht naar de juiste leveranciers en zware investeringen. Hoe kan Vlaanderen de steden en gemeenten hierin beter bijstaan?

Bij de oprichting van het Agentschap Informatie Vlaanderen zal men zich in 2018 onder meer concentreren op het verwerven van expertise in de veelbelovende blockchaintechnologie. Zal men ook onderzoeken in welke mate deze technologie kan worden toegepast door de lokale besturen?

De Vlaamse overheid wil haar voorbeeldpositie op het vlak van hr-beleid behouden. De belangrijkste acties op dit vlak zijn een grotere mobiliteit van ambtenaren, het verhogen van de inzetbaarheid, met onder meer de mogelijkheid om uitzendarbeid in te schakelen en een welzijnsbeleid dat ziekteverzuim moet tegengaan. Over de uitzendarbeid lopen er momenteel besprekingen met de vakbonden. Wat is de stand van zaken? Wanneer zal het ontwerp van decreet worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement? Zal er voor het nieuwe loopbaan- en beloningsbeleid extra geld nodig zijn en zo ja, is dat geld voorzien?

2.2. Tussenkost van Bert Maertens

Bert Maertens staat volledig achter de beleidsbrief. Hij zal vooral een aantal punctuele vragen stellen, in eerste instantie rond het functioneren volgens een holdingstructuur. Er werd een nieuwe strategie van in-, door- en uitstroom van personeel ontwikkeld. Dat zal in 2018 leiden tot een andere vorm van selectie, met vooruitstrevende selectiemethoden. In welke mate verschillen die methodes van de huidige?

Het is de bedoeling om de facilitaire functies die zich vandaag niet in de MOD's bevinden op een vrijwillige basis te integreren in het dienstencentrum. Kan de minister daarvan enkele voorbeelden geven? Waarom gebeurt dat op vrijwillige basis en niet verplicht?

Inzake organisatieontwikkeling wordt er gesteld dat de generieke klachtenprocedure meer klant- en oplossingsgericht moet worden, onder meer door een mogelijkheid voor de burger te voorzien om deel te nemen aan bemiddeling. Gelden deze voorstellen alleen voor de Vlaamse overheid of worden ze ook doorgetrokken naar de lokale besturen?

De minister wil een strategisch hr-platform oprichten, een soort raadgevend orgaan voor de Vlaamse overheid, met expertise uit de private en de publieke sector. Wat zal de meerwaarde zijn van dit platform?

Het is de bedoeling om de haalbaarheid te onderzoeken van mini-VAC's in de centrumsteden en in de locaties van afdelingen van de gerechtelijke arrondissementen. Zullen deze VAC's bepaalde diensten aanbieden? Zo ja, zal dat een invloed hebben op de VAC's in de provinciehoofdsteden? Of gaat het vooral om een telekantoor voor ambtenaren van de Vlaamse overheid?

De minister laat onderzoeken in welke gebouwen er nog relevante projecten mogelijk zijn rond het 'Internet of Things' die op korte termijn kunnen worden uitgevoerd. De minister wil zich daarbij laten inspireren door de resultaten van de 'werkplekbevraging Leesman'. Kan de minister dit nader toelichten?

Binnen de scope van het klimaatprogramma zal de minister een mobiliteitsprofiel opmaken. Wat moet men hieronder verstaan? Welke elementen komen daarin aan bod?

De minister wil het recyclen en duurzaam hergebruiken van meubilair aanpakken via 'dropzones'. Bij de inrichting van het nieuwe Herman Teirlinckgebouw en bij de renovatie van het Consciencegebouw is het de bedoeling met dergelijk meubilair te werken. Heeft dat ook in andere overheidsgebouwen tot resultaten geleid? Welke bestemming krijgt het meubilair dat niet hergebruikt kan worden? De spreker vindt dat dit initiatief op een grotere schaal zou moeten worden georganiseerd.

Hij vindt het verder een goed idee om de Vlaamse aankoopcentrale open te stellen voor de lokale besturen. Op de website zouden die de overheidsopdrachten kunnen zien waarvan ze gebruik kunnen maken. Het zou tot grote besparingen kunnen leiden als de lokale besturen kunnen aansluiten bij de raamcontracten van de Vlaamse overheid. Is de informatie op de website up to date?

Vlaanderen Radicaal Digitaal is het tweede belangrijke onderdeel van de beleidsbrief. De minister wil starten met het gebruik van IoT-technologie om bouwprojecten en facilitaire dienstverlening zoals schoonmaak te optimaliseren. Wat betekent dat concreet? Binnen welk tijdsbestek zal dat systeem operationeel zijn?

In het kader van het virtueel digitaal loket heeft de minister gezegd dat het contactcentrum 1700 in de toekomst nog meer thema's zal ondersteunen. Welke thema's zullen dat zijn? Het burgerloket wordt uitgerold in 2018 en de minister wil inzetten op bijkomende aansluitingen met verschillende functionaliteiten (bijvoorbeeld attesten). Over welke aansluitingen gaat het concreet? Wat kan de burger op dit vlak van de Vlaamse overheid verwachten?

De minister zegt dat ze verder inzet op het uitrollen van de e-facturatie binnen de Vlaamse overheid en op het informeren van de lokale besturen daarover. Wat betekent dat concreet? Wat is de stand van zaken?

In het kader van het derde onderdeel, een modern hr-beleid, wil de minister dat de personeelsleden gestimuleerd worden om op eigen initiatief te bewegen binnen de interne markt van de Vlaamse overheid. Het is positief dat de Vlaamse overheid hier al jaren aan werkt want allicht zijn er functies die verdwijnen of uitdoven, bijvoorbeeld ingevolge de technologische evolutie. Wordt er ook ingezet op externe mobiliteit, bijvoorbeeld naar de gemeenten, OCMW's of provincies? Er is een evolutie gaande naar een eengemaakte arbeidsmarkt van overheidsmedewerkers die multi-inzetbaar zijn. Die interne mobiliteit is belangrijk om ervoor te zorgen dat de personeelsleden een goede job hebben die past binnen hun capaciteiten. Hoe kan men dat nog sterker stimuleren?

De spreker vindt het logisch dat de dienst Diversiteitsbeleid een rol blijft spelen als expertisecentrum. Deze dienst verspreidt heel wat goede praktijken via de Commissie Diversiteit en het onlineplatform. In hoeverre wordt die expertise ook gedeeld met de lokale besturen?

Door de interne staatshervorming, die voortvloeit uit de beperking van de bevoegdheden van de provincies, zullen ongeveer 380 personeelsleden van de vijf Vlaamse provincies worden overgedragen aan de Vlaamse overheid. Zal die beweging goed kunnen verlopen? Is de Vlaamse overheid klaar om die mensen op te nemen?

2.3. Tussenkomen van Els Robeyns

Els Robeyns sluit zich vooreerst aan bij de vraag over de inkanteling van de provinciale personeelsleden die tegen 1 januari 2018 moet zijn afgerond.

Haar fractie staat positief tegenover de klimaatinspanningen van de Vlaamse overheid inzake gebouwen en mobiliteit. Het is positief dat er daarvoor ook voldoende budget wordt vrijgemaakt. Inzake mobiliteit heeft de minister in haar toelichting vooral gefocust op de elektrificatie van het wagenpark. In de beleidsbrief is er echter ook sprake van de fiets. Op dat vlak moeten er ook concrete acties worden uitgewerkt.

Het hoofdstuk Vlaanderen Radicaal Digitaal is een vervolg op de beleidsbrief van de vorige jaren. De spreker mist wel de link met de lokale besturen die op dat vlak rekenen op aansturing en ondersteuning. Ook het overleg en de afstemming met het federale niveau inzake ICT en e-government komt onvoldoende aan bod. Het federale niveau is erg belangrijk voor het lokale bestuur voor alles wat burgerzaken betreft. Op dat vlak is er nood aan bijkomende afstemming. Bij gemeentefusies zullen alle inwoners bijvoorbeeld met hun identiteitskaart naar de gemeentediensten moeten gaan voor een update.

De spreker stelt vast dat de Vlaamse Regering veel heil verwacht van de uitzendarbeid om in te spelen op de wijzigende personeelsbehoeften. De sp.a-fractie meent dat de overheid een duurzame werkgever moet zijn die het personeel een job met een toekomst kan bieden. Ze is dus geen voorstander van uitzendarbeid. Heeft de realisatie van deze doelstelling vertraging opgelopen? Hoe is dat te verklaren?

Is er het komende jaar een evaluatie gepland van het actieplan 'Werkgebonden stress en burn-out'? Is de minister bereid om de impact van de besparingen van de Vlaamse Regering op stress en burn-out te laten onderzoeken? Het Rekenhof heeft daarover vorig jaar een onderzoek gedaan en een mogelijke impact aangetoond.

Els Robeyns steunt de minister in haar streven naar niet-diplomagericht aanwerven. Ze maakt zich wel zorgen over het behalen van de streefcijfers inzake diversiteit. Dat geldt zeker voor de streefcijfers voor het aantal vrouwen in topfuncties en middenkaders en voor het aantal personen met een handicap of een chronische ziekte. De minister wil bijkomende acties ondernemen. Ze wil bijvoorbeeld vrouwen gericht aanspreken. Sp.a denkt dat er bijkomende initiatieven nodig zijn als men de streefcijfers wil halen.

De fractie vindt het tot slot positief dat er een aanzienlijk budget wordt vrijgemaakt voor de tweede pensioenpijler. Zal dat volgend jaar al tot resultaten leiden?

2.4. Tussenkost van Ward Kennes

Ward Kennes steunt het pleidooi van de minister voor een klantvriendelijke, efficiënte, heldere dienstverlening aan de bevolking. Dit jaar zijn er belangrijke stappen gezet op weg naar een clustering van de activiteiten van de gemeenschappelijke dienstverleners. In dat kader verwijst de minister naar het dienstencentrum Personeelsadministratie en naar de oprichting van het dienstencentrum Talent. In 2018 gaat men verder met de clustering van de hr-activiteiten. Hoe zullen de verschillende entiteiten gestimuleerd worden om te participeren in die clustering? Zijn de voordelen van de bundeling voldoende duidelijk? Zijn de entiteiten ervan overtuigd dat het in hun belang is om daaraan te participeren? Zijn ze tevreden over het huidige aanbod aan gemeenschappelijke dienstverlening? In welke mate leidt het werken met gemeenschappelijke dienstverleners tot besparingen voor de participerende entiteiten?

De minister heeft voor 2018 een nieuwe strategie aangekondigd voor de in-, door- en uitstroom. Dat zou leiden tot een andere manier van selecteren, met vooruitstrevende selectiemethodes. In welke mate zal deze nieuwe manier van selecteren verschillen van de vroegere? Wat bedoelt men met het begrip vooruitstrevende selectiemethode?

De minister heeft gezegd dat de te vervreemden gebouwen een maand op de interne vastgoedmarkt zullen worden aangeboden. Hoe zal dat concreet verlopen? Hij dacht dat dit vroeger al de gewoonte was. Wat is dan het nieuwe element? Zit dat in de uitbreiding naar andere overheden zoals steden en gemeenten en provincies?

Er wordt 500.000 euro per jaar bespaard aan energiekosten. Er worden ook zonnepanelen geïnstalleerd. Denkt de Vlaamse overheid in dit verband ook aan geothermie?

De kleine VAC's in de centrumsteden zijn een interessante nieuwe piste. Worden er ook andere locaties onderzocht voor de kleine VAC's? Heeft dat te maken met het meer plaats- en tijdonafhankelijk werken van de personeelsleden? Wil men een betere dienstverlening realiseren, dichter bij de mensen? Wil men de tewerkstelling van de Vlaamse overheid beter spreiden, over heel Vlaanderen? Heeft men al bepaalde locaties voor ogen?

Voor alle entiteiten zal er een mobiliteitsprofiel schets worden opgemaakt, met de doelstellingen en de verantwoordelijkheden. Hoe kan men voorkomen dat sommige entiteiten daar onvoldoende werk van maken?

De stad Antwerpen wil haar wagenpark delen met bewoners en bezoekers. Is de Vlaamse overheid daar ook mee bezig? Er wordt ook ingezet op de fiets, voor dienstverplaatsingen en voor woon-werkverkeer. De indruk bestaat echter dat er binnen de Vlaamse administratie een vliegcultuur bestaat, ook bij verplaatsingen die men beter met de trein zou kunnen maken. Hoe gaat men om met die vliegcultuur?

Het streven naar een nulwaarde voor het restafval lijkt een heel ambitieuze doelstelling. Daarbij denkt hij aan het gebruik van papier en aan het vervangen van toestellen. Waardoor laat men zich daarbij inspireren? Zijn er op dat vlak al experimenten opgezet?

Met het programma voor innovatieve overheidsopdrachten wil men slimme eisen opnemen in het bestek. Over welke slimme eisen gaat het? Gaat het ook over de duurzaamheidscriteria binnen de nieuwe raamcontracten? Zijn er sociale clausules?

Vlaanderen Radicaal Digitaal is belangrijk om in de toekomst een goede dienstverlening te kunnen bieden. In 2016 heeft men ervoor gekozen om te werken met doelgroepen: burgers, ondernemers en organisaties. Met de lokale overheden werd een doorbraakproject opgezet. Er is tevens een hefboombudget. Men zit nu aan de laatste fase van het hefboombudget Vlaanderen Radicaal Digitaal. Wat is er allemaal in gang gezet? Wat zijn de resultaten? Wat heeft men daaruit geleerd? Hoe verloopt de financiering als die budgetten opdrogen? Het burgerloket wordt opgeleverd in 2018. Waarvoor zal men terecht kunnen bij dat loket?

De subsidiemotor die moet toelaten om aanvragen geautomatiseerd te evalueren is een goede zaak. Wil de minister dat instrument ook inzetten binnen haar andere bevoegdheden? Ook binnen het domein Wonen is het immers niet gemakkelijk om de juiste subsidie te vinden.

De beleidsbrief heeft het ook over de toegevoegde waarde van artificiële intelligentie binnen de Vlaamse overheidsprocessen. Lopen er op dat vlak al onderzoeksprojecten? Wil men daarvoor een beroep doen op de Vlaamse universiteiten? Heeft men in het buitenland al informatie verzameld?

Er worden beleidsindicatoren uitgewerkt om het nieuwe hr-beleid en het nieuwe hr-instrumentarium af te bakenen. Dat moet bijdragen aan het welzijn, de moti-

vatie en de prestaties van het personeel. Welke indicatoren heeft men op dit moment voor ogen?

De minister laat onderzoeken of diploma en ervaring gelijkwaardig behandeld kunnen worden. CD&V ondersteunt het erkennen van elders verworven competenties. Wanneer verwacht de minister de resultaten van dit onderzoek? Hoe staan de verschillende entiteiten tegenover het opwaarderen van ervaring bij het rekruteren van personeelsleden? Welke entiteiten doen op dat vlak extra inspanningen?

De minister wil inzetten op selectieprocedures die modulair worden ingericht. Welke vernieuwing houdt dat in? Aan welke modules denkt de minister?

Eind 2017 zou een blauwdruk worden opgeleverd voor een strategisch loopbaan- en beloningsbeleid. Wat zullen de krachtlijnen zijn van dit beleid? Welke vernieuwende elementen zitten erin? Is er een strategie rond het rekruteren en behouden van sterke en competente medewerkers? Wat kunnen de medewerkers allemaal meenemen in het kader van brede inzetbaarheid en mobiliteit?

Het streven naar uniforme arbeidsvoorwaarden is eigenlijk een evidentie. In de praktijk blijven er echter nog verschillen. De spreker hecht veel belang aan de tweede pensioenpijler waarvoor de minister een grote som heeft vrijgemaakt. Daarvoor kon men kiezen tussen een fonds of een verzekering. Uiteindelijk heeft men voor het fonds gekozen. Waarom precies? Wanneer zal de tweede pensioenpijler in het kader van meer uniforme arbeidsvoorwaarden voor alle personeelsleden een feit zijn? Hoelang zullen de voorbereidingen nog duren?

Op de streefcijfers rond diversiteit zal de spreker niet verder ingaan. Een en ander loopt nog niet altijd van een leien dakje maar de CD&V-fractie blijft dit belangrijk vinden.

In welke mate slaagt de Vlaamse administratie erin om voldoende jonge mensen aan te werven en te behouden? Kan de Vlaamse overheid voldoende uitdaging bieden? Is de concurrentie met de vrije markt en met de andere diensten niet te groot?

De besparingsoefening zit blijkbaar op schema. Van de doelstelling van 1950 koppen minder zijn er intussen 1474 geschrapt. Hoe wordt er verder gewaakt over de dienstverlening?

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

Managementondersteuning

Op de vraag naar de verdere clustering van activiteiten antwoordt minister *Liesbeth Homans* dat men op het vlak van personeelsadministratie perfect op het schema zit dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Aansluitingen op de dienstverlening van Rekrutering en Selectie gebeuren op vrijwillige basis. Acht entiteiten traden voorlopig toe tot deze dienstverlening.

Een en ander biedt voordelen. Vanuit de dienstverlening Personeelsadministratie werd bij de instap van entiteiten in 2016 en 2017 een onmiddellijke efficiëntiewinst van ongeveer 20% beoogd (dossiers en aantal vte). Sinds de opstart in 2016 werd een (bijkomende) efficiëntiewinst van ongeveer 9% effectief gerealiseerd. Ook voor het dienstencentrum Facility zijn er goede cijfers: 46% van het personeel dat voor de hervorming deze taken opnam, kan nu in de entiteiten op andere taken worden ingezet. Dat is behoorlijk veel.

Beide dienstencentra volgen de tevredenheid permanent op, via diverse kanalen: rechtstreekse gesprekken met de klanten en kwalitatieve bevestigingen. De resultaten hiervan worden meegenomen bij de optimalisatie van de dienstverlening.

Organisatieontwikkeling

De klachtenprocedure zoals opgenomen in het voorontwerp van Vlaams Bestuursdecreet, met onder meer de mogelijkheid om aan bemiddeling deel te nemen, is niet van toepassing op de lokale besturen. Voor hen is een klachtenprocedure opgenomen in het huidige Gemeente-, OCMW- en Provinciedecreet. De wijze waarop dit wordt georganiseerd, wordt overgelaten aan de autonomie van het desbetreffende bestuur. Dit staat vermeld in artikel 302 en 303 van het voorontwerp van decreet over het lokaal bestuur, zoals definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering van 27 oktober 2017.

Professionalisering van de hr-functie

Het strategisch hr-platform wil de expertise die reeds binnen de overheid aanwezig is koppelen aan externen, die met een frisse blik naar de overheid kijken. Dit platform zal zowel beslissings- als adviesbevoegdheid hebben, rekening houdend met de bevoegdheden van het voorzitterscollege. Het strategisch hr-platform zal maximaal twaalf leden tellen, waarvan drie vierde interne leden (vertegenwoordiger voorzitterscollege, leidend ambtenaren en hr-businesspartners) en een vierde externe leden (bijvoorbeeld hr-directeurs van grote private of publieke organisaties en academici).

De oprichting van het strategisch hr-platform laat toe een aantal efficiëntiewinsten te realiseren en het aantal hr-organen in de Vlaamse overheid verder te rationaliseren. Zo kan het voorzitterscollege haar eigen werking verlichten.

Duurzame en efficiënte dienstverlening voor facility en vastgoed

De minister stelt dat de documenten met betrekking tot Kantoor 2023 werden opgesteld door Het Facilitair Bedrijf. Het bestek dat de geselecteerde kandidaten zullen ontvangen, is nog in opmaak. De kandidaten worden geselecteerd op basis van de minimale eisen gesteld in de Selectieleidraad. Het gaat bijvoorbeeld om de oppervlaktebehoefte (voor ongeveer 2600 werkplekken of een oppervlakte van minstens 67.000 m²), de locatievereiste (in Brussel, waarbij de hoofdingang gelegen is op minder dan 1000 meter radius ten aanzien van de Noordwijk), de toegankelijkheid (streven naar een A++-label), het energieluik (streven naar energieneutraliteit, dus nog ambitieuzer dan BEN) de duurzaamheid (aanmoedigen circulair bouwen) en de timing (zowel wat het verkrijgen van vergunningen betreft als het bouwproces zelf).

Er wordt gebruikgemaakt van geothermie voor de gebouwen van de Vlaamse overheid: een boorgatenergieopslagveld (Plantentuin Meise en VAC Leuven), koude- en warmteopslag in de bodem in het Herman Teirlinckgebouw, energiepalen en voorgekoelde lucht via grondbuizen. Diepe geothermie daarentegen wordt vooral interessant in het kader van grootschalige projecten (bijvoorbeeld geothermiecentrales voor wijken, grotere terreinontwikkelingen, masterplannen voor grotere gebieden of stadsontwikkelingen) en is afhankelijk van geologische factoren. Voor kleinschaligere projecten is (diepe) geothermie vaak niet rendabel.

De omzendbrief Domeinbeheer (vervreemding onroerende goederen) wordt vanzelfsprekend al toegepast, maar voor de eerste bevindingen is het nog te vroeg. De infosessies voor de entiteiten vonden pas de eerste helft september plaats. Nieuw is de verplichte publicatie op de interne vastgoedmarkt, voor een verkoop aan de markt kan gebeuren. Zo vermijdt men dat entiteiten, toch allemaal onderdeel van

die ene holding, tegen projectontwikkelaars en andere moeten concurreren op vlak van prijs.

In het kader van een verduurzamen van de mobiliteit heeft elk zuiver elektrisch voertuig recht op een premie van 5000 euro, zowel voor leasing als aangekochte voertuigen. Deze premie is geldig in 2017 en 2018. In 2019 daalt deze premie naar 2500 euro. Met klanten wordt elke entiteit die valt onder het klimaatprogramma bedoeld.

Er werd gevraagd naar de hefboomen om ervoor te zorgen dat entiteiten meewerken aan het actieplan Mobiliteit. Conform het regeerakkoord kiest de minister voor responsabilisering en worden entiteiten op een positieve manier benaderd. Door financiële en facilitaire ondersteuning wil Het Facilitair Bedrijf de entiteiten helpen de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen. Enkele voorbeelden: de hierboven vermelde premie, de installatie van laadinfrastructuur, het aanbieden van raamcontracten enzovoort. Daarnaast zorgt een doorgedreven monitoring en rapportering voor transparantie bij het behalen van de doelstellingen.

De mobiliteitsprofielschets is een instrument op maat van de entiteit die antwoorden geeft op een aantal belangrijke vragen: wat zijn de mobiliteitsnoden van de entiteit, wat is het potentieel van vergroenen voor de vloot, welke stappen kan de entiteit zetten naar vergroening en wat zijn de quick wins? Het spreekt voor zich dat een entiteit met veelal kantoorjobs (bijvoorbeeld het Agentschap Overheidspersoneel) een andere mobiliteitsbehoefte heeft dan een entiteit zoals de Vlaamse Waterweg, met veel mobiele functies. Dergelijke schets helpt tevens de vlootbeheerder zijn vloot te benchmarken met de rest van de Vlaamse overheid.

Verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid (op vandaag een twaalfstal) nemen deel aan de gemeenschappelijke wagenpool. Deze wagenpool bestaat momenteel uit 25 voertuigen aangevuld met toegang tot Cambio. Een grote speler als Departement MOW heeft aangegeven dat ze ook graag willen deelnemen. Dat loopt dus goed. Wat extern autodelen betreft, is Het Facilitair Bedrijf in gesprek om te kijken of er elektrische voertuigen van de Vlaamse overheid kunnen opgenomen worden in een autodeelsysteem voor burgers. De auto's zouden tijdens de kantooruren ter beschikking staan van de Vlaamse overheid en daarbuiten voor de burgers. Dit alles kan ervoor zorgen dat het aantal dienstvoertuigen van de Vlaamse overheid kan dalen.

De bedoeling van de mini-VAC's is om door middel van gemeenschappelijke huisvesting synergieën te bereiken bij diensten van de Vlaamse overheid die op heden in eenzelfde stad maar op verschillende locaties gehuisvest zijn. Op deze manier komt men tot een financiële besparing en administratieve ontlasting op vlak van vastgoed en technisch beheer en kunnen aan de diensten zelf naar analogie met de VAC's meer (gecentraliseerde) faciliteiten worden aangeboden. Het gaat dus niet om satellietkantoren. Het concept zou uitgerold worden voor entiteiten die vandaag op locaties gehuisvest zijn waar geen VAC is, dus buiten de provinciehoofdsteden. Men kijkt dan vooral naar de centrumsteden. Een concreet voorbeeld is Turnhout waar de gezamenlijke huisvesting van Jongerenwelzijn en het Justitiehuis wordt voorbereid.

Een goede werkplekbeleving kan het welzijn van de werknemers verhogen en een beter welzijn op de werkplek leidt dan weer tot hogere productiviteit. Een belangrijke factor bij de bevraging van de personeelsleden inzake de gebouwen was het uitvoeren van een benchmark met zowel de eigen gebouwen als die van (inter)nationale organisaties. Aangezien Leesman marktleider is in het meten van werkplekbeleving en bovendien een gestroomlijnde en onafhankelijke databank ter beschikking heeft, was dit de ideale partner voor ondersteuning bij deze bevraging. In opvolging van de resultaten deed Het Facilitair Bedrijf een diepteonderzoek

bij drie entiteiten in drie verschillende gebouwen: bij ANB in het VAC Hasselt, bij ANB in het VAC Leuven en bij DEWI in het Ellipsgebouw. Bij wijze van proefproject wordt voor ANB de werkplekomgeving in het VAC Hasselt aangepast.

Er werd tevens gevraagd naar de resultaten van de 'refurbishmentprojecten' en van de dropzones voor meubilair. Gebaseerd op drie grote projecten (VAC Gent, Herman Teirlinck en Conscience) werd vastgesteld dat hergebruik van meubilair, zowel een op een als refurbish, een aanzienlijke financiële besparing en reductie van CO₂-uitstoot betekent. Finale cijfers zijn pas mogelijk na de volledige inhuiszetting van zowel het Herman Teirlinck- als het Consciencegebouw. Voor het VAC Gent werd eerder een besparing van ongeveer 900.000 euro opgetekend. In vele gevallen kan meubilair echter niet vroeger worden weggehaald dan bij het verhuizen van de entiteiten naar de nieuwe locatie. Dit betekent uiteraard dat het 'gerefreshed' meubilair niet gelijktijdig kan worden aangeleverd, wat dan weer leidt tot het voorzien van nieuw of tijdelijk meubilair. Oplossingen hiervoor kunnen gevonden worden door het aanleggen van een permanente stock, hetzij bij Het Facilitair Bedrijf, hetzij bij de marktaanbieders zelf. Daarnaast merkt men ook dat gebruikers aanvankelijk veel weerstand bieden tegen het in gebruik nemen van 'tweedehands' meubilair maar uiteindelijk toch aangenaam verrast zijn door het resultaat. Dit is ook perfect toepasbaar in andere gebouwen.

De informatie over de raamcontracten wordt gepubliceerd op een intranetpagina waar entiteiten van de Vlaamse overheid toegang toe hebben, en op een internetpagina met beveiligde toegang voor lokale besturen. Lokale besturen hebben recent de instructies ontvangen om aan te melden op deze website van de raamcontracten. Er worden bij de gunning van nieuwe opdrachten communicatieberichten uitgestuurd. Nu lokale besturen een betere toegang hebben tot de informatie zullen zij ook informatieberichten ontvangen naar aanleiding van nieuwe contracten. Lokale besturen zullen worden benaderd om de dienstverlening en het aanbod aan raamovereenkomsten voor te stellen.

Op de vraag naar verduidelijking over slimme eisen in het bestek antwoordt de minister dat het bijvoorbeeld gaat over prestatie- of functionele eisen. Dergelijke eisen zijn resultaatgericht (bijvoorbeeld maximale CO₂-uitstoot, maximaal energieverbruik enzovoort) en bieden meer ruimte om tot innovatieve en efficiënte oplossingen te komen. Er wordt zoveel mogelijk gekozen voor oplossingen die de minste impact hebben op het milieu gedurende de volledige levenscyclus en bovendien sociaal en ethisch verantwoord zijn. Op het vlak van sociale clausules worden garanties voor het respect van de nationale arbeidswetgeving en van de internationale arbeidsnormen geïntegreerd in hoogrisico-opdrachten (bijvoorbeeld textiel). Als minister van Sociale Economie zet de minister ook sterk in op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er wordt bovendien ingezet op het tegengaan van sociale dumping bij overheidsopdrachten in fraudegevoelige sectoren (bijvoorbeeld bouw en schoonmaak) door specifieke clausules in de bestekken op te nemen.

De bedoeling van de integratie van het IoT in de schoonmaak is om op basis van het gebruik van bepaalde ruimtes schoonmaakprogramma's te optimaliseren en dus de frequentie van de schoonmaak beter af te stemmen op de vervuilingsgraad.

Het zerorestafvalprincipe is een ambitie die wordt vooropgesteld om stap voor stap het restafval te verminderen door die fracties waarvoor het zinvol is, apart in te zamelen. Enerzijds zal ingezet worden op sensibiliseren van de interne klanten om bepaalde afvalstromen nog meer te verminderen (bijvoorbeeld papier). Anderzijds zullen oplossingen gezocht worden om meer en meer afvalfracties selectief te laten verwijderen. Toepassing van het principe stimuleert het gebruik van circulaire producten. Het principe wordt door diverse organisatie in binnen- en buitenland gehanteerd voor een duurzaam afvalbeheer.

Vlaams informatie- en ICT-beleid

Voor wat de resultaten van Vlaanderen Radicaal Digitaal betreft, verwijst de minister in eerste instantie naar de informatie die reeds publiek beschikbaar is (schriftelijke vragen, beleidsbrieven en dergelijke). De kern is dat men met een hefboombudget inzet op bouwstenen die herbruikbaar zijn met een meerwaarde voor burgers, ondernemers en organisaties. Binnen de bevoegdheden van de minister gaat het onder meer over de realisatie van een burgerloket, het project 'slimme subsidies', verschillende nieuwe registers (bijvoorbeeld gebouwenregister) en de ontwikkeling van het Vlaams Loket Woningkwaliteit. Veel resultaten en ontwikkelingen worden in 2018 verwacht. Bij de begrotingsopmaak 2018 zijn er bijkomende middelen voorzien om de bouwstenen die binnen Informatie Vlaanderen reeds zijn gerealiseerd, verder te zetten.

De subsidiemotor moet leiden tot een automatisering van subsidieprocessen. De focus ligt op 'eenvoudige' subsidieprocessen. Op termijn moet deze motor als centrale ICT-bouwsteen beschikbaar zijn voor zoveel mogelijk subsidieprocessen, dus ook voor processen binnen de beleidsdomeinen van de minister, zoals Wonen.

Het burgerloket zal stapsgewijs worden uitgerold. In 2018 zal men een aantal basisgegevens tonen over diensten uit de domeinen Welzijn, Financiën (belastingen), Onderwijs (studietoelagen) en Wonen. Nadien zullen hieraan nieuwe gegevens en producten worden toegevoegd vanuit nog meer bronnen. In 2018 zal het burgerloket beschikbaar zijn op vlaanderen.be en op de websites van pilootpartners. Nadien volgt een verdere uitrol op andere websites.

Er werd gevraagd hoe men de lokale besturen op het vlak van e-government nog beter kan begeleiden en ondersteunen. De minister antwoordt dat men in het kader van de projecten van Vlaanderen Radicaal Digitaal ook meerwaarde wil realiseren voor de lokale besturen. Zo kunnen de gemeenten bijvoorbeeld aansluiten op het hierboven vermelde burgerloket en op het ondernemersloket. Het project 'slimme subsidies' biedt een kader of architectuur om lokale subsidiemaatregelen te vereenvoudigen en te stroomlijnen. In het eerste hefboombudget is eveneens een subsidie voorzien voor de VVSG en de Vlaamse ICT-organisatie om gemeenten te ondersteunen. De essentie van het beleid blijft dat men hefboomen en bouwstenen aanreikt, waarmee de besturen (vrijblijvend) aan de slag kunnen gaan.

Wat de afstemming van ICT en e-government met het federale niveau betreft, en meer bepaald inzake burgerzaken, zegt de minister dat de regeling van burgerzaken in de eerste plaats een aangelegenheid is van de federale overheid en de gemeenten. Het initiatief tot overleg, als dat nodig zou zijn, lijkt dus bij de federale overheid te liggen. Overigens werkt men vandaag in vele projecten al samen met de federale overheid.

Het contactcenter zal nog meer thema's ondersteunen. Dat gaat onder meer over ondersteuning bij het gebruik van het burgerloket, ondersteuning bij het gebruik van de Woningpas die momenteel wordt ontwikkeld, helpdeskondersteuning bij het gebruik van het centrale toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid. Ook Natuur en Bos vroeg recent meer ondersteuning ten aanzien van de 1700-informatielijn voor het informeren van de burger over hun vergunningsloketten.

Inzake blockchaintechnologie verwijst de minister naar haar antwoorden op de diverse schriftelijke vragen en vragen om uitleg over dit onderwerp. In ieder geval bekijkt men reeds vandaag (en men zal dat blijven doen) het gebruik van deze technologie ook voor processen waarin de lokale besturen een rol spelen.

De Vlaamse overheid ontvangt vandaag 33% van haar facturen elektronisch en dat gaat nog in stijgende lijn. Dat is positief want e-facturatie versnelt de verwerking van facturen. Ten aanzien van de lokale besturen en hun ICT-leveranciers blijft men inzetten op informatiesessies over e-facturatie zodat zij hier in mee stappen.

Modern hr-beleid

Onderzoek toont aan dat hr-praktijken de finale organisatiedoelstellingen beïnvloeden via hun impact op de indicatoren prestatie, motivatie en het welzijn van het personeel. Om deze indicatoren te bevorderen dienen hr-initiatieven in te spelen op volgende indicatoren: balans tussen werk en privé, diversiteit, inzetbaarheid, zinvol aan de slag, leiderschap en innovatief en flexibel werken.

Wat het aantrekken van voldoende jonge mensen betreft, zegt de minister dat jonge mensen de mogelijkheid hebben om de Vlaamse overheid in eerste instantie via stages of vakantiejobs te leren kennen. Via bedrijfspresentaties op hogescholen of universiteiten of door deelname aan afstudeerbeurzen tracht de Vlaamse overheid jonge mensen die bijna afstuderen, ook actief aan te moedigen om hun carrière bij haar diensten te starten. Ook socialemediakanalen worden in de kanalenmix meegenomen. Wat retentie betreft, is het bekend dat jongeren voldoende uitdaging willen. Dat kan op diverse manieren: projecten over de afdelingen heen, opleiding enzovoort. De entiteiten vullen dit zelf in. Het Agentschap Overheidspersoneel deed eind 2015 een kort onderzoek naar de uitstroom van personeelsleden bij de Vlaamse overheid. Uit dit onderzoek blijkt dat de uitstroom van personeelsleden erg beperkt is en goed meevalt in vergelijking met bijvoorbeeld de private sector.

De huidige manier van werven is erg functiespecifiek. Er wordt namelijk voor elke vacature een selectieprocedure opgestart waardoor er regelmatig op hetzelfde moment vacatures zijn voor hetzelfde of een gelijkaardig profiel. Dit is niet efficiënt qua selecteren, maar ook naar de ervaring van de kandidaat heeft dit negatieve gevolgen. De bedoeling is om de selectieprocedures efficiënter aan te pakken door veel voorkomende profielen proactief te werven. Deze optimalisaties worden binnen de huidige regelgeving (dus het huidige VPS) doorgevoerd en bieden een aantal voordelen. Zo worden selectieprocedures meer gebundeld, waardoor het opmaken van een selectieplanning vlotter verloopt. Werfreserves worden ook veel breder gedeeld binnen de diensten van de Vlaamse overheid. Door het proactief aanleggen van bepaalde werfreserves worden de doorlooptijden van selectieprocedures ingekort. Tot slot is er een betere ervaring bij de kandidaten doordat ze dankzij deelname aan één procedure meerdere vacatures aangeboden krijgen.

De modulaire selectieprocedure zoals beschreven in de blauwdruk loopbaan- en beloningsbeleid houdt als belangrijkste vernieuwing in dat personeelsleden die een kleine loopbaanstap zetten, ook een kortere procedure doorlopen en dus niet alle modules moeten afleggen. Vernieuwend ten opzichte van vandaag is ook dat er geen onderscheid meer gemaakt zal worden tussen procedures (bevordering, horizontale mobiliteit enzovoort). Een selectieprocedure zal steeds dezelfde drie modules bevatten maar kandidaten zullen niet steeds alle modules moeten afleggen. De eerste module wil vooral nagaan of er een match is met het functieniveau en de organisatie. De tweede module bevat een competentiescreening. De derde en laatste module bevraagt meer de vaktechnische kennis, als ook de match met een specifiek team, specifieke entiteit.

Wat personeelsmobiliteit betreft, is het zo dat elke overheid in het eigen personeelsstatuut regelt hoe de eigen vacatures worden ingevuld en als dit gebeurt via externe mobiliteit, vanuit welke andere werkgevers er mobiliteit mogelijk is. Wat de mobiliteit naar de diensten van de Vlaamse overheid betreft, is dit reeds zeer ruim geregeld en is er mobiliteit mogelijk vanuit onder meer de Vlaamse openbare

instellingen (zoals de VRT en de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening), het Vlaams Parlement, de federale overheid, de Vlaamse lokale besturen en de Vlaamse onderwijssector. Indien een andere overheidswerkgever de eigen vacatures wil kunnen invullen door middel van mobiliteit vanuit de diensten van de Vlaamse overheid, moet deze werkgever dit verankeren in de eigen personeelsreggeving. Zo werd bijvoorbeeld de mobiliteit vanuit de diensten van de Vlaamse overheid naar de lokale besturen reeds geregeld.

Inzake EVC vindt de minister het op dit moment niet zinvol om de goede leerlingen te vermelden. Alle entiteiten van de diensten van de Vlaamse overheid vallen onder het VPS en kunnen dus niet afwijken van de diplomavooraarden, tenzij via een EVC-procedure. Dergelijke procedure werd in het verleden evenwel maar in een beperkt aantal gevallen gebruikt. Men moet vooraf al beslissen of men een EVC-procedure wenst toe te passen, hetgeen een struikelblok inhoudt. Ook moet men goed motiveren waarom men voor die procedure kiest. Men moet het selectiereglement voor de functie onderhandelen op het Sectorcomité XVIII en dus onderhandelen met de vakbonden. De ervaring leert volgens de minister dat de vakbonden geen grote EVC-fans zijn. In die omstandigheden is het niet verwonderlijk dat de EVC-procedure slechts in een beperkt aantal gevallen werd gebruikt. Daarnaast kan men ook van diplomavooraarden afwijken bij knelpuntfuncties.

Omdat dit geheel in de praktijk niet tot voldoende impact leidde, wordt de nieuwe piste rond het versoepelen van de diplomavooraarden onderzocht. Dit vereist dan wel dat de selectieprocedures voldoende kwaliteitsgaranties bevatten. Tegen eind volgend jaar zal de administratie een voorstel hebben uitgewerkt wat betreft het kwaliteitsvol invullen van de modules van de selectieprocedures zodat ervaring en diploma gelijkgesteld kunnen worden zonder dat kandidaten eerst een EVC-procedure moeten doorlopen.

Decreet Uitzendarbeid

Het voorontwerp van decreet inzake uitzendarbeid werd op 5 mei 2017 voor de tweede keer principieel goedgekeurd. Vooraf werd dit voorontwerp van decreet informeel besproken met de vakorganisaties. Er werd niet onderhandeld met de vakorganisaties in de onderhandelingscomités omdat het syndicaal statuut niet van toepassing is inzake uitzendarbeid, aangezien de uitzendkrachten geen personeelsleden zijn van de Vlaamse overheid en de lokale besturen. De Raad van State was in haar advies een andere mening toegedaan. Volgens de Raad moet er wel worden onderhandeld met de vakorganisaties. De Raad bevestigt dat uitzendkrachten geen personeelsleden zijn van de overheidswerkgever in kwestie, maar stelt dat het bepalen van de regels inzake de vormen van uitzendarbeid en de gevallen waarin op uitzendarbeid beroep kan worden gedaan, moet worden beschouwd als algemene richtlijnen inzake organisatie van het werk in een bepaalde overheid, waarover volgens het syndicaal statuut moet worden onderhandeld.

Om later eventuele juridische problemen te vermijden, is men ingegaan op dit advies en werd de afgelopen weken formeel onderhandeld met de vakbonden in de bevoegde comités. Deze onderhandelingen met de vakbonden werden op 13 november 2017 afgerond in het Sectorcomité XVIII voor wat betreft de Vlaamse overheid. Eerstdaags zullen de onderhandelingen worden afgerond in Comité C1 voor wat de lokale besturen betreft. Daarna zal het voorontwerp van decreet opnieuw worden geagendeerd op de Vlaamse Regering en veiligheidshalve opnieuw voorgelegd aan de Raad van State. Begin volgend jaar zal het voorontwerp van decreet worden ingediend bij het Vlaams Parlement en kan het worden besproken in deze commissie.

Actieplan stress en burn-out

De minister verwijst vooreerst naar haar antwoord op de aanbeveling in dit verband in het rapport van het Rekenhof met betrekking tot de personeelsbesparingen. Zij erkent dat personeelsbesparingen risico's inhouden op het vlak van welzijn. Dit is een belangrijke reden geweest om het 'Actieplan werkgebonden stress en burn-out' in juni 2016 te lanceren. Een eerste evaluatie van het actieplan werd besproken op het Hoog Overlegcomité van 3 juli 2017. Een tweede evaluatie is gepland op 5 maart 2018.

De minister is bereid om de impact van de besparingen op stress en burn-out te onderzoeken, maar precies omdat deze impact zeer moeilijk aantoonbaar is, stress en burn-out doorgaans meervoudige oorzaken kennen en voorkomen beter is dan genezen, zet zij in op preventieve acties om de veerkracht van personeelsleden te verhogen en hun welzijn te bevorderen. Ook het bevorderen van autonomie, een coachende leiderschapsstijl, het geven van roluidelijkheid en investeren in ontwikkelingsmogelijkheden zijn belangrijke preventieve hulpbronnen in het voorkomen van stress en burn-out, waarin de minister wil blijven investeren.

Loopbaan- en beloningsbeleid

Momenteel loopt bij de diensten van de Vlaamse overheid een traject functieclassificatie, waarbij alle functies tegen 31 december 2017 toegewezen moeten worden in de functiematrix. Het resultaat van deze oefening zal toelaten de budgettaire impact van het vernieuwde beloningsbeleid te simuleren op basis van een aantal nog te valideren parameters en hypothesen. Zo hangt de budgettaire weerslag van de implementatie van het vernieuwde beloningsbeleid in sterke mate af van de overgangsmaatregelen die weerhouden worden en het al dan niet gefaseerd invoeren van het nieuwe loopbaan- en beloningsmodel. Zoals het regeerakkoord en de beleidsnota aangeven, wordt in elk geval gestreefd naar een invoering van een nieuw loopbaan- en beloningsbeleid binnen de budgettaire mogelijkheden.

De blauwdruk voor een strategisch loopbaan- en beloningsbeleid is momenteel nog in voorbereiding en is dus nog niet opgeleverd. Zo zal bijvoorbeeld ook het voorzitterscollege hierover binnenkort advies uitbrengen.

Tweede pensioenpijler

De vraag werd gesteld waarom men opteert voor een pensioenfonds en niet voor een groepsverzekering. Om de pensioenen van contractuele personeelsleden uit te keren zal de Vlaamse overheid een organisme voor de financiering van de pensioenen oprichten binnen de bepalingen van de Wet op de Aanvullende Pensioenen van 2003, omwille van volgende redenen. Een groepsverzekering wordt gesloten met een commerciële onderneming. De kostenstructuur van een groepsverzekering is meestal vrij ondoorzichtig. De kosten worden verrekend door afname van de bijdrage en/of afname winstdeling. De vaststelling is dat dit meestal leidt tot hoge kosten.

Een pensioenfonds is geen financieel-commerciële onderneming. Dat is het grootste verschil. Er zijn geen aandeelhouders (dus ook geen aandeelhoudersvergoedingen). Winsten uit beleggingen worden enkel aangewend voor de pensioenvorming. Bij een organisme voor de financiering van de pensioenen is er meer flexibiliteit inzake activabeheer dan bij een groepsverzekering wat effect heeft op het rendement. De wetgeving inzake de pensioenfondsen besteedt veel aandacht aan deugdelijk bestuur. Bij groepsverzekeringen is vertegenwoordiging van het personeel via syndicale afvaardiging nagenoeg onmogelijk. Bij een pensioenfonds daarentegen is dit eerder de regel.

De administratie bereidt momenteel een gedetailleerd stappenplan voor. De Vlaamse Regering zal de stappen moeten zetten om bij decreet te laten beslissen over de oprichting van een bijzondere (privaatrechtelijke) rechtspersoon om de externalisering van de pensioenverplichtingen mogelijk te maken. Er zal ook een overheidsopdracht voor het beheer van de pensioenadministratie gelanceerd moeten worden. Het streefdoel is om tegen begin 2019 operationeel te zijn.

Omgaan met de vliegcultuur van ambtenaren

De minister neemt aan dat deze vraag geïnspireerd was door een artikel in De Morgen. Zij wil het bericht niet minimaliseren maar wel nuanceren. Soms gaat het om verplaatsingen van mensen van de Vlaamse Vertegenwoordiging in Europa of om tussenlandingen. Niettemin zijn er zaken die ook voor de minister te ver gaan. Of er werkelijk sprake is van een vliegcultuur lijkt haar toch nogal sterk. Niet elke ambtenaar mag over dezelfde kam worden geschoren. Het is bovendien de bevoegdheid van de lijnmanager om het meest geschikte vervoermiddel voor een dienstreis te bepalen. Criteria daarbij zijn onder meer kostprijs, snelheid en veiligheid, zonder dat daarbij een vervoermiddel a priori wordt uitgesloten. Deze opsomming van beoordelingscriteria is slechts exemplarisch; de autoriserende lijnmanager kan dus ook het criterium van de duurzaamheid mee in rekening nemen bij de keuze van het meest verantwoorde vervoermiddel. In een nieuw raamcontract voor dienstreizen zit ter ondersteuning een tool om de CO₂-uitstoot van de reis te berekenen en die helpt bij het kiezen van reisopties op basis van CO₂-uitstoot (vergelijking tussen reizen per vliegtuig of per trein). De minister wil dit nog eens onder de aandacht van het voorzitterscollege brengen.

Diversiteitsbeleid

Er werd gevraagd in hoeverre de dienst Diversiteitsbeleid haar expertise en goede praktijken deelt met de lokale besturen. De minister antwoordt dat het delen van expertise en goede praktijken in verband met het diversiteitsbeleid ook aan bod zal komen in het nieuw jaaractieplan 2018. Zij geeft ook mee dat de Vlaamse Diversiteitsambtenaar al informeel overleg heeft gehad met enkele centrumsteden in het kader van expertisedeling. In december komen opnieuw een aantal steden en de Vlaams Diversiteitsambtenaar samen om expertise te delen.

Wat de streefcijfers betreft verwijst de minister naar het jaaractieplan 'Gelijke Kansen en Diversiteit 2018' dat binnenkort in deze commissie besproken kan worden. Het advies van de Inspectie van Financiën werd reeds ontvangen en van zodra ook het begrotingsakkoord en het advies van de SERV en de Commissie Diversiteit binnen is, zal de minister dit actieplan op de Vlaamse Regering agenderen. Daarna zal het actieplan kunnen worden toegelicht in deze commissie en zal worden geduid welke acties in 2018 worden gepland om de streefcijfers te helpen realiseren.

Personeelsbesparing

Op de vraag hoe men in functie van de personeelsbesparing waakt over de kwaliteit van de dienstverlening, verwijst de minister in eerste instantie naar haar antwoord op het rapport van het Rekenhof met betrekking tot de personeelsbesparingen. Het is de overtuiging van de Vlaamse Regering dat deze besparing (uitgedrukt in koppen en in budget) kan worden gerealiseerd zonder te raken aan de kwaliteitsvolle dienstverlening van de Vlaamse overheid, en dit door enerzijds niet-kern-taken af te bouwen en anderzijds de efficiënte werking van de Vlaamse overheid te verbeteren, bijvoorbeeld door de verdere rationalisatie van de managementondersteunende functies, de aansluiting bij gemeenschappelijke dienstencentra en een verder doorgedreven informatisering van de dienstverlening. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de topambtenaren die erover moeten waken dat het selec-

tief vervangingsbeleid gerealiseerd wordt zonder te raken aan de kwaliteitsvolle dienstverlening. Zoals vermeld in de beleidsbrief werd de besparingsdoelstelling reeds voor drie vierde gerealiseerd. Op dit ogenblik zijn er geen signalen dat de dienstverlening in het gedrang zou zijn gebracht. De evolutie zal men wel verder blijven monitoren.

Interne staatshervorming

Het ontwerpbesluit tot wijziging van het VPS dat de verworven rechten regelt van de overgehevelde personeelsleden bevindt zich momenteel voor advies bij de Raad van State en zal normaal gezien nog dit jaar definitief worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Over deze wijziging werd met de drie vakbonden een protocol van akkoord afgesloten in het Sectorcomité XVIII. Er is nog één resterend knelpunt. Over de regeling van de eerste pensioenpijler voor de ambtenaren van de provincie Vlaams-Brabant zijn er nog volop gesprekken lopende met het kabinet van federaal minister van Pensioenen, Daniel Bacquelaire.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister

Kurt De Loor is tevreden dat de minister het effect van de personeelsbesparingen op stress en burn-out bij het personeel wil laten onderzoeken. Hij ziet hierin een uiting van voortschrijdend inzicht. Tijdens een recente plenaire vergadering kwam het ziekteverzuim bij de Vlaamse ambtenaren nog aan bod en toen legde de minister een verband tussen vermindering van stress en interimarbeid. Dit lijkt de spreker een vreemde hersenkronkel te zijn. In ieder geval is uit het rapport van het Rekenhof met betrekking tot de gevolgen van de besparingen binnen de Vlaamse overheid op het personeel en de dienstverlening gebleken dat de besparingen leiden tot kwaliteitsverlies bij de dienstverlening en tot stress bij de medewerkers.

Sp.a blijft een koele minnaar van de uitzendarbeid. Het lid vindt dat de overheid het goede voorbeeld moet geven door de mensen een duurzame job te geven waar ze een toekomst op kunnen bouwen. In de vorige beleidsbrief kondigde de minister aan dat het ontwerp van decreet inzake uitzendarbeid medio 2017 zou worden goedgekeurd. Wat zijn de redenen voor de vertraging?

De spreker verwijst naar de acties van het ACV in het Antwerpse tegen het misbruik met uitzendkrachten. Er is ook sprake van een zwartboek met betrekking tot de uitzendarbeid. De vakbonden dringen aan op een sterkere controle van de regelgeving rond uitzendarbeid. Zal dit ook van toepassing zijn bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen? Hoe zal dat desgevallend gebeuren en door wie?

Het aanwerven van personeelsleden met een handicap of chronische ziekte blijft een grote uitdaging. Er werkten eind 2016 1,3% personen met een handicap of chronische ziekte bij de Vlaamse overheid. Tegenover 2015 werd geen enkele progressie gemaakt. Het streefcijfer van 3% blijft ver weg. Voor vertegenwoordiging van vrouwen legde Vlaanderen de lat op 40% vrouwen in topkaders en vrouwen in middenkaders. In 2016 werden 34,9% vrouwen in het middenkader geteld en 22,7% in topkaders. Wat de topkaders betreft, betekent dit een achteruitgang in vergelijking met het percentage van 2015 (toen nog 25,6%). Wellicht spelen de reorganisaties hierbij een rol. Hier werd door sp.a reeds bij de vorige beleidsbrieven op gewezen. De fractie kijkt dan ook uit naar de nieuwe maatregelen in het actieplan voor 2018 die hopelijk de streefcijfers dichterbij brengen.

Ward Kennes vraagt naar het nieuwe beloningsbeleid. Zal men op dat vlak nog stappen kunnen zetten gedurende deze legislatuur? Welke impulsen wil de minister de volgende twee jaren nog geven?

Mercedes Van Volcem zegt dat zij en haar partij voorstander zijn van interimarbeid bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Volgens haar is Kurt De Loor blind voor de noden van vandaag en getuigt zijn houding van conservatisme. Stel dat er iemand in een team ziek wordt, dan moet het werk verdeeld worden over de andere collega's, wat meer werk en werkbelasting meebrengt. In die zin is interimarbeid een bevrijding voor het personeel dat niet ziek is. Bovendien zijn er ook bij de overheid soms tijdelijke opdrachten. Het is dan niet evident om daar een vast benoemde persoon op te zetten.

Minister *Liesbeth Homans* kan zich hierbij volledig aansluiten. Zij voegt eraan toe dat interimarbeid kansen geeft aan personen met een migratieachtergrond. Door hen via een interimcontract ervaring te laten opdoen bij de Vlaamse overheid, leren ze die overheid beter kennen en zullen ze misschien sneller geneigd zijn om vacatures te bekijken.

De vertraging bij de indiening van het ontwerp van decreet heeft te maken met het feit dat men ervan uitging dat het niet nodig was de regeling te bespreken met de vakbonden. Er bestaat immers geen directe arbeidsrelatie tussen de Vlaamse overheid en de interimkracht. Maar de Raad van State heeft hierover opmerkingen gemaakt en gesteld dat men dit ontwerp van decreet moet bespreken in het Sectorcomité XVIII en in het Comité C1. Dat heeft men dan gedaan maar dit heeft wel enige vertraging veroorzaakt. De controle op de interimarbeid gebeurt voor de Vlaamse overheid zoals de controle voor alle werkgevers.

Wat de vertegenwoordiging van kansengroepen bij de overheid en de daaromtrent te ondernemen acties betreft, stelt de minister voor dit ten gronde te bespreken tijdens de voorstelling in deze commissie van het actieplan 2018 inzake gelijke kansen en diversiteit. De minister meldt dat er recent een zeer bekwame leidinggevende dame werd benoemd, waardoor de cijfers er toch wat beter uitzien. Uiteindelijk gaat het om beperkte aantallen. Als er één vrouw weggaat, dan dalen de percentages aanzienlijk. Maar omgekeerd geldt ook dat de percentages sterk toenemen als er een vrouwelijk topkader bijkomt.

Inzake beloningsbeleid moet er eerst gewacht worden op de oplevering van de blauwdruk. Ook het Voorzitterscollege moet zijn licht hier nog over laten schijnen. Pas daarna kan men over concrete acties nadenken. Het zou van weinig respect getuigen om die stappen gewoon over te slaan.

Kurt De Loor kijkt alvast uit naar de bespreking van het actieplan 2018 inzake gelijke kansen en diversiteit. De minister zegt dat interimarbeid kansen kan bieden voor mensen van buitenlandse herkomst. De spreker betreurt dat het weer dergelijke groepen zijn die met precaire contracten worden tewerkgesteld. Tot slot merkt hij op graag conservatief te zijn als het gaat om het opkomen voor de rechten van de werknemers.

III. Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

1. Toelichting door minister Liesbeth Homans

De *minister* merkt vooraf op dat heel wat zaken met betrekking tot deze beleidsbrief tevens in het ontwerp van decreet Lokaal Bestuur zitten. Omdat dit ontwerp van decreet de komende weken wordt behandeld, zal zij hier tijdens haar toelichting niet op ingaan.

De presentatie is opgebouwd op basis van de strategische doelstellingen. Telkens zal worden aangegeven wat reeds werd gerealiseerd en wat er nog verwacht mag worden.

1.1. Meer autonomie voor de lokale besturen

In het kader van de paritaire commissie Decentralisatie werden er meer vrijheidsgraden toegekend aan de lokale besturen, met minder detail in de Vlaamse regelgeving. Twee jaar na de oplevering van het eindrapport (2015) van de commissie Decentralisatie zit de uitvoering van de afspraken op het goede spoor. Net als vorig jaar zal de minister dit najaar een tweede opvolgingsrapport aanbieden aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Het ontwerp van opvolgingsrapport werd recent reeds besproken met de leden van de paritaire commissie. Hieruit zal blijken in hoeverre de gemaakte afspraken reeds zijn doorgevoerd en dus in welke mate de lokale beleidsruimte effectief groter is geworden. Zo is bijvoorbeeld bij Wonen de leegstandsheffing volledig lokale autonomie geworden en inzake de organieke regelgeving werd de personeelsregelgeving vereenvoudigd.

Met betrekking tot de vereenvoudiging van de financiële stromen is het de bedoeling te komen tot het verminderen van voorwaardengebonden financiering en meer in te zetten op basisfinanciering van de lokale besturen. Deze basisfinanciering werd substantieel verhoogd, namelijk met meer dan 600 miljoen euro: sectorale subsidiestromen in het Gemeentefonds (130 miljoen euro), integratie Stedenfonds in Gemeentefonds (150 miljoen euro), gescofinanciering (332 miljoen euro) en Investeringsfonds (33 miljoen euro). Dit alles, samen met het Gemeentefonds, maakt dat de algemene financiering van de lokale besturen in 2017 ondertussen ongeveer 3,2 miljard euro bedraagt.

In opvolging van het arrest van het Grondwettelijk Hof over de sectorale subsidies (vernietiging wegens een verschillende behandeling van de randgemeenten), zal de minister de huidige regeling via het programmadecreet 2018 herstellen. De principes inzake basisfinanciering en lokale autonomie blijven hierbij onverkort behouden. Via het programmadecreet zullen de faciliteitengemeenten worden toegevoegd zodat er geen onderscheid meer bestaat met de andere Vlaamse gemeenten. Tegelijk heeft minister Weyts een extra bedrag van 500.000 euro recurrent in zijn begroting voor de faciliteitengemeenten voorzien teneinde het Vlaamse karakter van die gemeenten te ondersteunen.

1.2. Meer bestuurskracht voor de lokale besturen

Het Fusiedecreet dat reeds werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement, voorziet in een rechtszekere procedure voor vrijwillige fusie. Daarnaast is een aantrekkelijke financiële stimulans uitgewerkt (schuldovername van 500 euro per inwoner, met een maximum van 20 miljoen euro per fusie) voor gemeenten die willen fuseren per 1 januari 2019.

Er lopen momenteel zeven fusietrajecten: Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek, Kruishoutem en Zingem, Aalter en Knesselare, Deinze en Nevele, Neerpelt en Overpelt, Sint-Amands en Puurs, en Waarschoot, Lovendegem en Zomergem. De totale schuldovername naar aanleiding van deze fusies bedraagt 95 miljoen euro.

Het is de bedoeling om de fusietrajecten waar mogelijk verder te ondersteunen. Net zoals in Vlaanderen is gebeurd, heeft ook de federale ministerraad op vraag van de minister een Vlaams-federale werkgroep opgericht die een 'impactonderzoek' uitvoert. Dit biedt inzicht in de wijzigingen in de regelgeving en/of administratieve praktijken die ook op het federale niveau naar aanleiding van de gemeentelijke fusies nog vereist zijn.

Per individueel fusietraject moet verder een specifiek ontwerp van samenvoegingsdecreet worden opgemaakt die de fusie juridisch formaliseert. Deze ontwerpen van decreet zal de minister in 2018 zo snel mogelijk ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement bezorgen.

In het kader van deze strategische doelstelling werden tevens instrumenten aange-reikt om hefboomen aan lokale besturen te bieden om zelf hun bestuurskracht te verhogen. De zogenaamde bestuurskrachtmonitor is een instrument ontwikkeld door het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen en vormt per gemeente een rapport met indicatoren die relevant zijn voor hun bestuurskracht. De lokale besturen werd ook de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van een extern klankbord om hen te begeleiden voor een zelfreflectie over hun bestuurskracht. Zeventien gemeenten hebben aan dit traject deelgenomen.

Het is de bedoeling om nog meer instrumenten aan te reiken. Er wordt momenteel volop gewerkt aan de geïntegreerde gemeente- en stadsmonitor, die in het voor-jaar van 2018 zal gepubliceerd worden. Vroeger was er alleen de stadsmonitor, nu voorziet men voor alle overige gemeenten een gemeentemonitor. De gegevens zijn samengesteld uit objectieve indicatoren en uit afgenomen enquêtes bij de inwo-ners. Dit wordt een erg interessante bron van informatie voor de lokale besturen (en de Vlaamse overheid). Ook kan er input uit gehaald worden voor de volgende gemeentelijke strategische meerjarenplannen. Dit alles zal online geplaatst worden en zal via een digitale tool eenvoudig doorzocht en geanalyseerd kunnen worden.

Alle financiële gegevens werden reeds in een digitale tool opengesteld. Dit laat lokale besturen (en andere geïnteresseerden) toe om op basis daarvan eenvoudige analyses te maken.

De minister vermeldt tevens het behoud van de groeivoet van het Gemeentefonds met 3,5%, hetgeen de gezondheid van de lokale financiën ondersteunt.

De audits die Audit Vlaanderen uitvoert, worden op het terrein zeer gewaardeerd. Audit Vlaanderen vervult hier zijn rol van 'partner van de lokale besturen'. De 'globale rapporten' die men opmaakt, bieden heel wat beleidsrelevante informatie.

1.3. Hervorming van het intermediair bestuursniveau

De minister verwijst naar de reeds gerealiseerde afslanking van het provinciaal bestuursniveau en de decretale verankering van de nieuwe provinciale taakstelling. Daardoor kunnen de provincies vanaf 2018 geen persoonsgebonden bevoegdheden meer uitoefenen. Met het oog op de praktische overdracht heeft de minister een coördinerende rol opgenomen om zo samen met de collega-ministers, de provin-cies en de betrokken gemeenten de vlotte overgang van de persoonsgebonden aangelegenheden te faciliteren. Dit najaar zullen de uitvoeringsbesluiten die de praktische overdracht van personeel, onroerende goederen en instellingen regelen, genomen worden. De nieuwe financiële situatie, met extra middelen voor de over-nemende Vlaamse instantie of overnemende lokale besturen, gaat van kracht vanaf 1 januari 2018. Dit wordt zo opgenomen in de begroting 2018.

Ook het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking werd aangepast, met onder meer de versoepeling van de beperking met betrekking tot de meervou-dige doelstellingen. Vroeger moesten de meervoudige doelstellingen van een IGS een duidelijke functionele samenhang vertonen. Deze belemmering werd wegge-nomen om te verhinderen dat lokale besturen voor een nieuwe taak telkens een nieuw samenwerkingsverband moeten oprichten. De bedoeling moet immers zijn om het spinnenweb te verkleinen in plaats van te vergroten.

In de schoot van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing werd een onderzoek opgestart naar mogelijke bovenlokale en stadsregionale bestuursvormen. Dit zit momenteel nog in een verkennende en analyserende fase. Volgend werkjaar wordt overgegaan tot de verkenning van mogelijke institutionele alternatieven. Concreet zal een oefening gemaakt worden over de verschillende manieren waarop een

stadsregionale bestuursvorm kan worden opgezet. Dit zal worden onderbouwd op basis van enkele cases.

1.4. Modern organiek kader – decreet Lokaal Bestuur

Hiervoor verwijst de minister naar de komende bespreking van het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1353/1).

1.5. Evenwicht lokale besturen en eredienstbesturen

Na vijftien jaar werd eindelijk vooruitgang geboekt tussen de gewesten met betrekking tot een samenwerkingsakkoord inzake de gewestgrensoverschrijdende eredienstbesturen, dat vooral van praktisch belang is voor het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Voor de zomer werd met de regeringen van de andere gewesten en van de Duitstalige Gemeenschap een akkoord bereikt. Het ontwerp van instemmingsdecreet werd zopas door deze commissie goedgekeurd en wordt binnenkort plenair behandeld.

De lokale besturen worden geholpen bij de uitvoering van een 'ontwerpend haalbaarheidsonderzoek' bij hun eventuele plannen tot herbestemming van een kerk die niet langer een eredienstgebouw moet zijn. Op heden zijn er drie projectoproepen geweest naar eredienst- of lokale besturen die hebben geleid tot 45 haalbaarheidsonderzoeken. Een vierde projectoproep werd recent afgesloten. Het projectbureau 'Herbestemming parochiekerken' zal worden geëvalueerd en een eventuele verlenging wordt bekeken.

Zoals bekend werd een onderzoek opgestart met betrekking tot de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen. Het onderzoek dat gevoerd wordt door de KU Leuven gaat in op de procedure van de erkenning en op de handhaving van de erkenningscriteria.

1.6. Sterke steden, slimme steden

Op 1 januari 2017 werd het Smart Flanders-programma opgestart. Hiermee worden de dertien centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor Brussel ondersteund in hun ontwikkeling tot smart cities. Het programma wordt uitgevoerd door imec en heeft als doel om te komen tot een uniformer opendata-beleid bij de Vlaamse steden, wat een belangrijke hoeksteen is in de evolutie naar 'slimme steden'. Dit moet de steden in staat stellen om beter het hoofd te bieden aan omvattende stedelijke uitdagingen.

In het kader van Smart Flanders wordt een opendatacharter voorzien. Dit charter zal de basisprincipes voor een goed stedelijk opendatabeleid bevatten. Het zal begin 2018 gefinaliseerd en gevalideerd worden. Met een aantal pilotcases wil de minister verder de potentie van open data voor het aanpakken van stedelijke problematieken aantonen. Zo werd reeds een 'datapiloot' rond parkeren opgestart. Volgend werkjaar zullen meerdere nieuwe thematieken aan bod komen.

Met de 'Slim in de Stad'-prijs wil de minister de Vlaamse centrumsteden uitdagen om naar voor te komen met innovatieve concepten over 'slimme steden'. De eerste twee edities waren succesvol en leverden knappe concepten op. De prijsuitreiking van de nieuwe editie van de 'Slim in de Stad'-prijs is voorzien voor het voorjaar 2018.

De minister vermeldt verder de integratie van Plattelandsfonds, Stadsvernieuwingsfonds en de middelen voor het grootstedenbeleid in een investeringsfonds. Samen gaat het om een bedrag van 33 miljoen euro. Nieuw is dat er ruimte is voor thematische stadsvernieuwing. Voor het Plattelandsfonds en het grootstedenbeleid

werd een sterke deregulering voorzien. Bij het luik over stadsvernieuwing werd de mogelijkheid gecreëerd voor het ondersteunen van kleinschaligere thematisch georiënteerde projecten. In 2017 was het thema 'groen in de stad'.

Verder zijn er de pilootprojecten 'Terug in Omloop' in samenwerking met de ministers Muyters en Schauvliege over de herontwikkeling van vervuilde binnenstedelijke gebieden. Vijf laureaten krijgen een budget voor projectbegeleiding.

In het kader van de stadsvernieuwing zal er dit najaar voor een bedrag van 9,69 miljoen euro aan subsidies worden toegekend. Het betreft projectsubsidies, conceptsubsidies en thematische projectsubsidies.

De minister heeft tevens een oproep gelanceerd ter waarde van 2,9 miljoen euro om steden te ondersteunen inzake het realiseren van 'sociale infrastructuur'. Dit is infrastructuur die een structurele hefboom moet bieden aan mensen in armoede om hun zelfredzaamheid te verhogen. Deze subsidies zullen dit najaar toegekend worden.

1.7. Toepassing taalwetgeving

Het Agentschap Binnenlands Bestuur blijft aanwezig op de gemeenteraden in de faciliteitengemeenten. Er zal blijvende aandacht zijn voor de correcte toepassing van de taalwetgeving.

1.8. Verkiezingen

De Vlaamse overheid heeft de belangrijke taak om de komende gemeente- en provincieraadsverkiezingen te organiseren. Er werd reeds een bijzonder en een gewoon decreet tot aanpassing van de kiesregelgeving goedgekeurd. Dit heeft geresulteerd in een halvering van de provincieraden en een vermindering van het aantal gedeputeerden tot vier.

In de planning zijn een aantal initiatieven voorzien met het oog op de komende verkiezingen: onderrichtingen, implementatie van de nieuwe verkiezingssoftware, inrichten van de helpdesk enzovoort. Via ministeriële besluiten zal de laatste hand worden gelegd aan de aanpassing van de regelgeving.

1.9. Begroting 2018

De fondsen voor de lokale financiering bedragen 3.314.913.000 euro in 2018. De hoofddotatie komt uit het Gemeentefonds met een bedrag van 2,584 miljard euro (een toename met 87 miljoen euro omwille van de 3,5% indexatie). De regularisatiepremies voor de contingentgesco's bedragen 333 miljoen euro. De aanvullende dotatie voor de steden is goed voor 151 miljoen euro. Bij de aanvullende dotatie sectorale subsidies gaat het om 131 miljoen euro en bij de Elia-compensatie om 83 miljoen euro. Verder is er nog de betaling aan zeven lokale besturen ten gevolge van de overname van provinciale instellingen, goed voor een bedrag van 24 miljoen euro. De provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen ontvangen tot slot een dotatie van 9 miljoen euro omwille van het gekozen vereveningsmechanisme in het kader van de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies naar het lokale en het Vlaamse bestuursniveau.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkoms van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester vindt dat de decentralisatievoorstellen inzake lokaal woonbeleid en personeelsbeleid ver gaan. Op het vlak van Welzijn, Mobiliteit, Ruimte-

lijke Ordening en Leefmilieu werd minder vooruitgang geboekt, zoals bleek tijdens de eerste voortgangsrapportage. Hij vraagt dat die administraties een tandje bijsteken. Open Vld hoopt vooruitgang te lezen in het tweede voortgangsrapport van november 2017 en dringt erop aan dat de overheid op zoek blijft gaan naar nieuwe decentralisatiemogelijkheden. Decentralisatie moet immers een permanent proces zijn.

Open Vld vindt het een goede zaak dat vijftien gemeenten, goed voor zeven fusieoperaties, vrijwillig fuseren. Fusies hebben uiteraard gevolgen. Zo moeten alle inwoners de gegevens op hun elektronische identiteitskaart laten wijzigen en moeten straten met dezelfde naam hernoemd worden. Open Vld rekent erop dat ze voor al die gevolgen kunnen rekenen op hulp van de Vlaamse administratie. De Vlaamse overheid heeft een werkgroep opgericht die een impactonderzoek voert van gemeentelijke fusies op de Vlaamse regelgeving en de administratieve praktijken. Daarbij wordt ook overlegd met het federale niveau. Open Vld vraagt de resultaten van dat onderzoek ook aan het parlement te bezorgen. Wanneer zal dat kunnen?

De spreker informeert of het gewijzigde decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking al gebruikt werd om het aantal intercommunale samenwerkingsverbanden te verminderen. Zo ja, hoeveel intercommunales zijn er daardoor minder? Plant de minister extra maatregelen om de mogelijkheid om meervoudige opdrachten en doelstellingen aan één intergemeentelijk samenwerkingsverband toe te kennen, beter te laten benutten?

Open Vld dringt er al langer op aan om uitzendarbeid toe te laten bij lokale besturen. Nu het syndicaal overleg daarover afgelopen is, kan het voorontwerp van decreet aan de Raad van State worden voorgelegd. Open Vld hoopt dat het parlement zich zo vlug mogelijk kan buigen over het ontwerp van decreet in kwestie.

Na de decretale aanpassingen inzake de lokale en provinciale verkiezingen, onder andere de halvering van het aantal provincieraadsleden, werkt de minister nu aan uitvoeringsbesluiten. Open Vld dringt erop aan dat er snel duidelijke onderrichtingen komen. Wanneer zal alle informatie beschikbaar zijn op vlaanderenkiest.be? In 2018 zal de nieuwe verkiezingssoftware worden geïmplementeerd. Ook de optimalisatie van de software van de stemcomputers, inclusief de audiomodule en digitaal gestuurde klep zal worden uitgevoerd. Open Vld hoopt dat alles tijdig klaar zal zijn.

2.2. Tussenkomsst van Bert Maertens

Bert Maertens vindt dat de beleidsbrief aantoont dat er deze regeerperiode heel wat hervormd zal zijn op vlak van Binnenlands Bestuur. Hij wijst met name op de drie grootste werven: de fusie van de gemeenten, de vernieuwde taakstelling van de provincies en de integratie van het OCMW in de gemeente.

Hoewel de fusie vrijwillig is, zijn er toch vijftien besturen op ingegaan. De spreker had gehoopt op meer. Hij stelt vast dat bepaalde partijen blijkbaar happier zijn dan andere om te fusioneren, maar feliciteert alle besturen die de fusie aangedurfd hebben. Voor de zeven vrijwillige fusieoperaties is er een principiële beslissing, maar wanneer zullen de gemeenteraden de definitieve beslissing nemen? Hangen er nog andere principiële goedkeuringen in de lucht? Voor de spreker zal de volgende Vlaamse Regering in ieder geval een stapje verder moeten gaan dan vrijwillige fusies om het bestuurlijke landschap fundamenteel te verbeteren.

Sommigen zien efficiëntere en minder intermediaire besturen als een alternatief voor een fusie. Bert Maertens vindt dit onterecht. Dat neemt niet weg dat maximale samenwerking tussen gemeenten de steun van N-VA geniet. Bottom-up

groeit er heel wat op dat vlak. Soms botst dat op limieten zoals bij de brandweeren politiezones. Als die zouden samenvallen met andere nieuwe ontwikkelingen zoals de eerstelijnszones inzake welzijn en zorg, zou dat helpen om de samenwerking tussen gemeenten te verbeteren. Het is dan ook goed dat de regels voor de intergemeentelijke samenwerking aangepast zijn, zodat ze ruimere bevoegdheden mogen hebben. Een sterkere samenwerking kan voor de spreker echter geen alternatief zijn voor de fusie wegens het gebrek aan transparantie en het democratische deficit. Bestuurders moeten de meerderheden en de oppositie zo goed mogelijk informeren en betrekken. Het onderzoekstraject van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen zal allicht instrumenten opleveren om in de volgende bestuursperiode die samenwerking te versterken.

De tweede grote werf is de afslanking van de provincies. In het moeilijke moeras van regeltjes en tegengestelde belangen werden er forse stappen vooruitgezet. De derde werf, de integratie van OCMW en gemeente, zal zijn uitwerking kennen in het decreet over het lokaal bestuur. De spreker ziet alleen maar voordelen, onder meer dat het stigma van OCMW-hulp wegvalt omdat niemand meer weet of de persoon naar het gemeentehuis komt voor een reispas of voor hulp. Een tweede voordeel is dat een lokaal transversaal sociaal beleid veel meer effecten zal genereren. Als er na verloop van enkele jaren efficiëntiewinsten zijn, kunnen die geherinvesteerd worden in het lokale welzijnsbeleid. Het decreet over het lokaal bestuur zal alles organiek regelen. Het is aan de lokale besturen zelf om ervoor te zorgen dat de integratie slaagt. Een kleine handicap is dat vooralsnog een eengemaakte rechtspersoon niet mogelijk is. De spreker hoopt dat die belemmering door de volgende Federale Regering zal worden weggewerkt. Kortom, N-VA feliciteert de minister met haar werk en de opgeleverde werven.

Bert Maertens vraagt om de gemeentemonitor, die opgeleverd wordt in het voorjaar 2018 en interessante informatie zal bevatten voor de lokale beleidsvorming en de omgevingsanalyse voor het meerjarenplan, ook in het parlement te bespreken.

De spreker ziet vele goede stappen in de richting van digitalisering zoals het digitaal loket 'mijn-binnenland', het burgerloket en het ondernemingsloket. Het stoort hem evenwel mateloos dat de Vlaamse overheidsdiensten adviezen en informatie aan de gemeenten op papier blijven bezorgen. Als coördinerend minister moet Liesbeth Homans er bij haar collega's op aandringen dat zij hun departementen verplichten die informatie zoveel mogelijk digitaal te bezorgen. Dat zal veel arbeidstijd en geld sparen.

2.3. Tussenkost van Kurt De Loor

Kurt De Loor vindt in deze beleidsbrief amper de ambities van de beleidsnota terug. Hij herhaalt zijn kritiek van vorig jaar dat het grotendeels bij herkauwen van acties blijft. Bovendien zijn de concrete invullingen slechts flauwe afkooksels van de oorspronkelijke plannen, zowel de afslanking van de provincies, de inkanteling van de OCMW's in de gemeenten als de fusies van gemeenten en de uitvoering van de decentralisatieafspraken.

Sp.a kijkt uit naar het tweede voortgangsrapport over decentralisatie om te beoordelen of de afspraken uitgevoerd zijn en de gemeentelijke beleidsruimte dus groter geworden is. De minister lichtte al een tipje van de sluier op, maar had het vooral over haar eigen bevoegdheden Wonen en Binnenlands Bestuur. Maken de andere ministers voldoende werk van de decentralisatieafspraken? Zijn alle beleidsdomeinen voldoende ver gevorderd in de uitvoering van het zogenaamde eindrapport? Bij welke beleidsdomeinen knelt het schoentje? Is de minister van mening dat er extra thema's dienen te worden toegevoegd zodat de oefening dynamischer wordt? Is er ondertussen werk gemaakt van een permanent overlegorgaan tussen de Vlaamse Regering en de lokale besturen?

Op het vlak van vrijwillige fusies van gemeenten en de lokale bestuurskracht lijkt de minister de handdoek definitief in de ring te werpen. Na de bestuurskrachtmonitor van 2015 werd er een traject opgezet om gemeenten te helpen bij de zelfevaluatie. Zeventien gemeenten, waarvan er ondertussen vier deel uitmaken van een fusieoperatie, zijn daarop ingegaan en kregen in de eerste helft van 2016 ondersteuning van een externe consultant. Sindsdien is het windstil rond het versterken van de bestuurskracht. Sp·a betreurt dat want is voorstander van sterke lokale besturen. Zij hebben meer bevoegdheden nodig om de trein naar de toekomst niet te missen. Heeft de minister cijfers of andere aanduidingen over het reële gebruik van de bestuurskrachtmonitor door gemeenten en steden? Moet het gebruik van dat interessant instrument op een of andere manier gestimuleerd worden? Plant de minister bijkomende initiatieven om de bestuurskracht te verhogen? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet? Wordt de externe ondersteuning bij de zelfevaluatie herhaald? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet?

De vrijwillige fusies zorgen voor animo, in de commissie maar ook daarbuiten. Op een debat daarover in Eeklo leerde de spreker dat er vaak om de foute redenen gefuseerd wordt: soms als reactie tegen een grotere stad in de buurt maar soms ook om partijpolitieke opportuniteiten. Het verwondert de spreker dat Izegem een fusieaanzoek doet aan omliggende gemeenten, maar niet ingaat op het verzoek van Roeselare. De spreker verklaart voor fusies te zijn, ook van zijn eigen gemeente en zelfs voor verplichte fusies. Dat liet hij ook blijken in een opiniestuk.

Een werkgroep van de Vlaamse overheid moet een impactonderzoek voeren naar de concrete gevolgen van de fusie voor de Vlaamse regelgeving en de administratieve praktijken. Is dat onderzoek al klaar? Zo niet, wanneer wel? Voorts loopt er ook een federaal impactonderzoek. Kan de minister garanderen dat alle noodzakelijke wijzigingen, zowel Vlaamse als federale, tijdig zullen worden doorgevoerd?

Het (verder) versterken van de dynamiek van de regiovorming is nog steeds een titel in de beleidsbrief. Nochtans kreeg de minister vorig jaar van de spreker al de standstillprijs 2016-2017 omdat er geen vooruitgang werd geboekt. De regio-screening van de vorige regeerperiode heeft vooralsnog geen daadkrachtig vervolg gekregen. Door het woord 'verder' tussen haakjes te plaatsen, erkent de minister er nog geen werk van te hebben gemaakt. Omdat er van concrete maatregelen geen spoor is, wordt de prijs voor de standstill met een jaar verlengd.

Na het brokkenparcours inzake het afslanken van de provincies, hoopt sp·a dat de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden en het bijhorende personeel op een professionele en correcte manier gebeurt, met respect voor de provincies als volwaardige partner. De minister garandeerde dat alle overgedragen personeelsleden hun rechten konden behouden, onder meer voor de tweede pensioenpijler van de contractuele personeelsleden en de pensioensituatie van de statutaire personeelsleden van de provincie Vlaams-Brabant. Is dat nog steeds het geval?

Inzake de financiële verevening worden dotaties toegekend aan de steden die een provinciale instelling overnemen, maar ook aan de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen voor respectievelijk 7,1 miljoen euro en 2,2 miljoen euro. Sp·a vindt het jammer dat die middelen niet structureel verankerd zijn.

Via een circulaire liet de minister de gemeenten weten dat ze hun tarief van de opcentiemen dienden te verlagen om hun budgetneutraliteit te behouden bij de verhoging van de Vlaamse basisheffing. Hebben alle gemeenten dat al gedaan? Zijn er die een afwijking gevraagd hebben? Zo ja, met welke motivering? Wat zal de minister doen met gemeenten die hun opcentiemen niet aanpassen?

Met veel belangstelling kijkt sp·a uit naar de lancering van de gemeente- en stadsmonitor in maart 2018. Op de trefdag van de Vereniging van Vlaamse Steden

en Gemeenten in oktober was er al een preview. Het ziet er veelbelovend uit. Hij denkt dat de monitor een meerwaarde kan hebben voor het opstellen van de omgevingsanalyse voor de volgende meerjarenplanning.

De overeenkomst tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur aangaande de lokale besturen werd geëvalueerd en aangepast. Wat houden de aanpassingen precies in? Voor sp·a is het belangrijk dat Audit Vlaanderen over voldoende middelen en mankracht beschikt om zijn werk als partner van de lokale besturen uit te voeren.

Wat de integratie van het OCMW in de gemeente betreft, pleit sp·a voor maximale efficiëntie van de inzet van overheidsmiddelen. Dat wordt sterk benadrukt in de sp·a-conceptnota over een sterk lokaal sociaal beleid (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 353/1*). De commissie bespreekt binnenkort het ontwerp van decreet over het lokaal beleid. Geen dag te vroeg daar er over elf maanden al gemeenteraadsverkiezingen zijn. Sp·a is tevreden dat de minister de principes van het voorstel van decreet van Joris Vandenbroucke en de spreker over de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en participaties (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1076/1*), bijtreedt en overneemt in het decreet over het lokaal bestuur.

Op het vlak van de vereenvoudiging van de financiële stromen zegt de minister te streven naar meer autonomie en beleidsvrijheid voor de lokale besturen. Ze vergeet te zeggen dat ze heeft toegestaan dat op diverse vlakken de gemeenten financieel gerold worden met onder meer de afschaffing van de compensatie voor materieel en outillage, de niet-indexering van de sectorale subsidies, waarop soms al bespaard was en de besparingen op de regularisatiepremies voor de gesco's. Ook de gevolgen van de federale taxshift op de inkomsten van de gemeenten blijven buiten beschouwing.

'Gouverner, c'est prévoir', iets wat de minister in deze aangelegenheid niet doet, integendeel, ze laat de zaken op hun beloop. Nooit eerder nam een minister van Binnenlands Bestuur het zo weinig op voor steden en gemeenten en hun financiën. Hij dankt de collega's van de meerderheid voor hun niet aflatende druk om de decretaal verankerde groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds te behouden. Jammer genoeg is het ook zo, en de VVSG heeft daar vorig jaar op gewezen, dat die groei volledig opgaat aan de pensioenlast van de lokale besturen. Sp·a vraagt de minister nogmaals met aandrang daar een oplossing voor te zoeken, zonder aan de pensioenrechten te raken. De plannen van de federale overheid om de ambtenarenpensioenen te hervormen beloven alvast niet veel goeds.

Sedert 1 juli is Vlaanderen delegatieleider en woordvoerder inzake stedelijke aangelegenheden op een aantal internationale meetings. Wat zijn de ervaringen tot nog toe?

In een recente circulaire spoorde de minister de lokale besturen aan tot voorzichtigheid in het jaar van de lokale verkiezingen. Hoe valt dat te rijmen met de organisatorisch ingrijpende aanpassingen uit het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur, waarvan de bespreking nog moet worden aangevat?

In één of twee gemeenten die elektronisch stemmen, zal een test plaatsvinden met een audiomodule. Wat is dat precies? Werden de testgemeenten al geselecteerd? Of kunnen gemeenten zich daar nog voor kandidaat stellen? Hoe gebeurt de selectie? Voorts vraagt hij waarom er geen nieuwe oproep plaatsvond om het elektronisch stemmen mogelijk te maken. Ook hier dus een standstill. De potlood-en-papiergemeenten worden aldus in de steek gelaten.

Het is goed dat het Agentschap Binnenlands Bestuur aandacht heeft voor diversiteit en het streefcijfer voor vrouwen in midden- en topkader haalt. Dat is een

unieke prestatie gelet op de cijfers van de andere entiteiten. Sp.a steunt ook de evolutie van Agentschap Binnenlands Bestuur naar een kennisgedreven organisatie die beleidsondersteuning verleent aan de lokale besturen. Hoe wordt die hervorming tot op heden geëvalueerd? Kan in de nabije toekomst een enquête gehouden worden bij het agentschap zelf maar ook bij de lokale besturen om te onderzoeken of er bijsturingen nodig zijn?

2.4. Tussenkost van Michel Doomst

Michel Doomst voelt in de beleidsbrief een sterk vertrouwen in de lokale besturen. Hij ziet een mooie oranje draad doorheen de maatregelen. Hij vraagt hoe ver het staat met de uitvoering van de beslissingen van de paritaire commissie Decentralisatie. Is er bijstand bij de implementatie? Is het overleg met de gemeenten structureel ingebouwd in het proces?

CD&V heeft inzake de vrijwillige fusies het voortouw genomen. Het is wachten op andere partijen om mee te doen. Hij is geen voorstander van verplichte fusies, wat blijk geeft van de oude politieke cultuur en ingaat tegen meer lokale autonomie. Wat zal het onderzoek naar de impact en de concrete gevolgen op de Vlaamse regelgeving en de administratieve praktijk precies inhouden? Het is goed dat hetzelfde gebeurt voor de federale overheid. Hoe ver staan die werkzaamheden? Heeft de minister daarover binnenkort nog contact met de federale overheid? Per fusietraject komt er een decreet. Wanneer mogen die decreten verwacht worden?

Michel Doomst denkt dat de minister de vereenvoudiging van de intermediaire structuren onderschat heeft. Volgens hem is daar een betere wortel voor nodig. Het decreet over het lokaal bestuur zal voor de instrumenten zorgen. Is er toch niets meer te doen met de regioscreening? De afslanking van de provincies verloopt goed. Zullen de provincies vanaf 2018 alle persoonsgebonden bevoegdheden afge-stoten hebben? De minister zou Daniel Bacquelaine aangesproken hebben over de pensioensituatie van de statutaire personeelsleden van de provincie Vlaams-Brabant. Heeft hij al gereageerd?

De minister zegt te werken aan de heroriëntering van het College van Gouverneurs. Hoe ziet ze dat forum evolueren? De minister wil ook een publiek hoogmismoment voor de herbestemming van de kerken. Wat is de bedoeling daarvan?

Tegen de voorafnames in het kader van het Gemeentefonds lopen nog een aantal klachten bij het Grondwettelijke Hof. Door de groeivoet van 3,5% wordt de kloof tussen de kabouters en de reuzen echter alleen maar groter. Het is tijd om de criteria te herzien. Is de minister het daarmee eens? Wanneer zal dat dan gebeuren?

De begrotingen van de gemeenten ogen vrij positief, alleen hangt hen het pensioendossier boven het hoofd. Zal de minister mee zoeken naar een oplossing?

Slimme steden en gemeenten is een modeterm. Wat houdt het verkennend onderzoek naar 'smart portrait' in?

Welke projecten zijn betaald met de facultatieve subsidies voor Halle, Vilvoorde en Dilbeek? Wat zijn de resultaten?

Met de projectsubsidies voor thematische stadsvernieuwingsprojecten wil de minister kleinschalige initiatieven steunen. Op welke stedelijke uitdagingen wil de minister zich concentreren?

2.5. Tussenkost van Nadia Sminate

Nadia Sminate meent dat minister de bezorgdheden van de lokale besturen over de beheers- en beleidscyclus goed heeft gecapteerd. De administratie is ondertussen goed vertrouwd met de materie, maar gemeenteraadsleden worstelen er wel mee. Zo is het vaak niet duidelijk aan welke projecten bepaalde investeringen gewijd worden. Welke initiatieven zullen er worden genomen om de nieuwe regels bekend te maken? Zijn de opleidingen enkel voor de administratie of mogen de lokale besturen en dan vooral de gemeenteraadsleden er ook aan deelnemen?

De minister zal investeren in verkiezingssoftware, updates en een test met een audiomodule. Op zich goed, maar moet er niet eerst voor gezorgd worden dat er in alle gemeenten elektronisch kan worden gestemd? Op de website vlaanderenkiest.be staan nog de resultaten van de vorige verkiezingen. Wanneer is die website opnieuw operationeel? Wanneer zullen de formulieren daarop gedownload kunnen worden?

2.6. Tussenkost van Marius Meremans

Marius Meremans had liever de afschaffing van de provincies gezien, maar is ervan overtuigd dat die er ooit komt. Hij vraagt wat het probleem precies is met de pensioenen van de statutaire personeelsleden van de provincie Vlaams-Brabant. Dateren die van voor de overdracht van Brabant naar Vlaams-Brabant?

Inzake persoonsgebonden aangelegenheden zullen enkele instellingen nog tijdelijk beheerd worden door een provinciebestuur. Om welke instellingen gaat het? Wat is de reden van dat tijdelijke beheer? Hoe lang zal dat beheer duren?

Wat regiovorming betreft, is er bij een aantal gemeenten koudwatervrees. Misschien moet er gedacht worden aan een extra duwtje in de rug. Mogelijk kunnen de provinciegouverneurs daarin een rol spelen. Het is echt nodig om het aantal samenwerkingsverbanden te verminderen en taken te bundelen.

2.7. Tussenkost van Sofie Joosen

Sofie Joosen vraagt wie het doelpubliek is van het publieksmoment voor de tussentijdse resultaten van het herbestemmingsbureau van eredienstgebouwen. Tot welke concrete resultaten hebben de onderzoeken geleid? Is aan de lokale besturen en/of de besturen van de erediensten gepeild naar de tevredenheid over die begeleiding bij herbestemming?

2.8. Tussenkost van Willy Segers

Willy Segers is tevreden dat de minister blijvende aandacht zal besteden aan de toepassing van de taalwetgeving in de randgemeenten. Naar aanleiding van de recente conclusies van enkele experts is dat allicht een goede zaak. Welke problemen situeren zich in de randgemeenten inzake toepassing van de taalwetgeving?

De spreker verwijst naar de vernietiging door het Grondwettelijk Hof van de regelgeving inzake sectorale subsidies. Het is positief dat de minister dit opvangt via het ontwerp van programmadecreet. Ook is het een goede zaak dat de initiatieven van vzw 'de Rand' verder verzekerd blijven. Zijn er naast het ontwerp van programmadecreet 2018 nog andere initiatieven nodig om een oplossing te bieden aan de problemen ingevolge de vernietiging door het Grondwettelijk Hof?

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

Paritaire commissie Decentralisatie

De *minister* stelt dat men eind 2015 met de paritaire commissie gekozen heeft voor een aanpak met een sterke inhoudelijke focus: geen ideologische debatten over subsidiariteit, maar concrete afspraken over meer vrijheidsgraden voor lokale besturen in die domeinen waarvan de VVSG heeft aangegeven dat ze belangrijk zijn. Het tweede voortgangsrapport is de voorbije dagen besproken in de schoot van de paritaire commissie en is vervolgens aan de Vlaamse Regering meegedeeld. Het is ondertussen bezorgd aan de commissievoorzitter.

Globaal is de minister zeer tevreden over de voortgang van de uitvoering van de afspraken, zeker ook in de domeinen waarvoor zij zelf verantwoordelijkheid draagt (Organieke Regelgeving en Wonen). Elke collega-minister is verantwoordelijk voor de implementatie binnen zijn of haar bevoegdheden. Dat de decentralisatie in sommige domeinen moeizamer verloopt, kan waar zijn. Sommige commissieleden verwezen hierbij naar de beleidsdomeinen Welzijn en Leefmilieu.

De minister wil niet voor haar beurt spreken maar zij beaamt dat in de sector Welzijn de decentralisatiegedachte voorlopig nog niet heeft geresulteerd in concrete extra beleidsruimte voor de lokale besturen. Maar zeer recent heeft de Vlaamse Regering het decreet Lokaal Sociaal Beleid definitief goedgekeurd en dat kan een springplank zijn om hier verder aan te werken. In ieder geval heeft de paritaire commissie ook hier de kiem gelegd voor verdere decentralisatie.

De gemaakte afspraken zijn niet limitatief. Waar opportuun kan verder gegaan worden met het geven van grotere beleidsruimte aan de lokale besturen. Dit gebeurt ook. In het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur zijn bijvoorbeeld ook elementen opgenomen die meer vrijheid geven aan de lokale besturen.

Een officieel permanent overlegorgaan met de lokale besturen is er niet, maar er wordt wel permanent met hen overlegd. En dat is uiteindelijk het belangrijkste.

Vrijwillige fusies

Vijftien gemeentebesturen hebben intussen beslist om per 1 januari 2019 te fuseren. In vier van de zeven fusietrajecten is reeds een definitieve beslissing genomen: in Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek (wordt Oudsbergen) werd de beslissing genomen op 26 juni 2017, in Aalter en Knesselare (Aalter) op 11 oktober 2017, in Kruishoutem en Zingem (Kruisem) op 14 november 2017, in Puurs en Sint-Amands (Puurs-Sint-Amands) op 20 november 2017. De voorziene data voor de andere trajecten: in Overpelt en Neerpelt (Pelt) zijn ze gepland op 18 december 2017, in Deinze en Nevele (Deinze) op 19 december 2017 en in Lovendegem, Waarschoot en Zomergem op 21 december 2017. De minister denkt niet dat er nog extra fusies zullen komen op 1 januari 2019. Al lijken, als men bepaalde persberichten mag geloven, sommige gemeenten reeds spijt te hebben dat ze niet op het aanbod zijn ingegaan (bijvoorbeeld Begijnendijk en Tremelo). Mogelijk kan dat tijdens een volgende legislatuur alsnog gebeuren.

De ontwerpen van decreet die deze fusietrajecten moeten bezegelen, zal de minister eind dit jaar of begin volgend jaar aan de Vlaamse Regering voorleggen. Na het advies van de Raad van State hoopt de minister deze ontwerpen van decreet in de loop van maart/april voor behandeling aan het Vlaams Parlement te bezorgen.

De minister vindt de fusietrajecten leerrijk. Naar aanleiding hiervan wordt nog maar eens duidelijk in welk (over)gereguleerd landje we leven. De afgelopen maanden zijn er veel vragen gekomen vanuit de betrokken gemeenten en hebben de Vlaamse

en federale administraties 'impactanalyses' afgewerkt. Deze hebben geleid tot een veelheid van grotere en kleinere vraagstukken die stelselmatig worden opgelost. Het resultaat van deze impactanalyses (vooral de Vlaamse impactanalyse) is terug te vinden op de ABB-website. Een Vlaams-federale werkgroep heeft recent een federale impactanalyse afgerond. Federaal coördinerend minister Jambon zal, voor zover nodig, zijn federale collega's nogmaals attenderen op de nog te verrichten werkzaamheden.

Een van de meer vervelende aspecten van een fusie is dat de inwoners de chip op hun e-ID moeten laten aanpassen. Niet alle inwoners worden hierdoor getroffen: als de naam van de gemeente en de straatnaam niet wijzigt, zoals bijvoorbeeld voor de meeste inwoners in Aalter en Deinze, dan hoeft de inwoner zijn e-ID niet aan te passen. Daarnaast heeft de bevoegde federale administratie al aangegeven dat wordt onderzocht hoe dit zo efficiënt mogelijk kan verlopen. De weerhouden oplossing zal zo spoedig mogelijk worden gecommuniceerd aan de betrokken besturen. De minister heeft er alleszins alle vertrouwen in dat de betrokken Vlaamse en federale ministers tijdig de nog te nemen maatregelen effectief zullen nemen.

Bestuurskrachtmonitor

Er is geen concreet zicht op de mate waarin de bestuurskrachtmonitor is gebruikt door de lokale besturen. De monitor dient vooral als middel tot zelfevaluatie en moet worden gekaderd binnen een context van lokale autonomie en verantwoordelijkheid. Er moet over de resultaten van de zelfevaluatie dus niet teruggelinkt worden naar de Vlaamse overheid. Dat zou haaks staan op het voornemen om de planlast terug te schroeven. De keerzijde is dat de gemeenten soms zelf de hand in eigen boezem moeten steken en zelf verbeteringen aanbrengen zonder dat die van bovenaf worden opgelegd.

Het traject met de externe ondersteuner zal deze legislatuur niet meer herhaald worden. Er is namelijk reeds een oproep geweest waar alle besturen die dit wensten op konden intekenen. Omdat de minister resoluut gelooft in de autonomie en de sterkte van de lokale besturen, worden hen wel verschillende andere hefboomen aangeboden om hun eigen bestuurskracht te verhogen: externe audits, vrijwillige fusies, het publiceren van draaiboeken, stappenplannen (bijvoorbeeld het draaiboek 'fusies'), de publicatie van tal van kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren (bijvoorbeeld de gemeente- en stadsmonitor). Met al deze instrumenten kunnen de lokale besturen hun eigen bestuurskracht beter beoordelen en bijsturen. Welke initiatieven zij oppikken en hoe ze daarmee omgaan, ligt in handen van de besturen zelf.

Regiovorming – intermediaire ruimte

Sedert de inwerkingtreding van het wijzigingsdecreet van 13 mei 2016 hebben diverse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden via een statutenwijziging hun doelstellingen verruimd. Op de vraag in welke mate er al van deze mogelijkheid gebruik werd gemaakt, verwijst de minister naar het overzicht dat zij gaf in haar antwoord op de schriftelijke vraag van Marius Meremans van 22 september 2017 (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2016-17, nr. 90, aan minister Liesbeth Homans).

Kurt De Loor kende de minister de standstillprijs toe met betrekking tot de intergemeentelijke en regionale structuren. De minister meent dat hij de afgelopen tijd in deze commissie niet goed heeft opgelet. In het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur wordt namelijk een omvattende reeks maatregelen opgenomen omtrent de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en haar onderliggende structuren. In de voorafgaande visienota over het stroomlijnen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is ook duidelijk aangegeven hoe dit kan leiden tot een rationalisatie van het intermediaire kluwen.

Daarnaast werden een aantal stimulerende maatregelen genomen, waar lokale besturen op autonome basis mee aan de slag kunnen. De minister verwijst hiervoor naar het opheffen van de beperking op meervoudige doelstellingen. Daarnaast biedt het ABB aan de besturen interactieve beleidsrapporten over lokale samenwerking aan, waarmee ze inzicht kunnen verwerven in de samenwerkingsverbanden waarin ze betrokken zijn. De minister werkt momenteel ook aan de gemeentemonitor, waarin intergemeentelijke samenwerking een van de elementen is die aan bod komt.

De minister besluit hieruit dat zij zowel faciliterend decretaal werk heeft verricht als een actief stimuleringsbeleid gevoerd. Maar lokale autonomie veronderstelt tevens lokale verantwoordelijkheid. De lokale besturen zijn dan ook de eerste verantwoordelijke om met de aangereikte tools aan de slag te gaan.

Afslanking provincies

Op 1 januari 2018 zullen alle provinciale taken en instellingen binnen de persoonsgebonden sfeer zijn overgedragen aan ofwel Vlaanderen ofwel een lokaal bestuur. Het bestuurskundig landschap in Vlaanderen zal daardoor vereenvoudigd zijn; slechts twee overheidsniveaus zullen zich met persoonsgebonden zaken bezighouden. Alle financiële en budgettaire afspraken zijn nagekomen en vervat in de begroting 2018.

De organieke personeelsregels voor de personeelsleden van de provincie die naar de Vlaamse overheid komen, zijn vervat in een specifiek besluit van de Vlaamse Regering, waarvoor de vakbonden een protocol van akkoord hebben gegeven (waaruit blijkt dat de rechten van de personeelsleden zijn beschermd). Momenteel spreekt de Raad van State zich hierover uit. Ook de ministers Muyters, Vandeurzen en Gatz doen er alles aan om te zorgen voor een zogenaamde 'warme overdracht'. De minister is ervan overtuigd dat dit ook het geval is. Berichten van mogelijke onrust bij het betrokken personeel wil zij niet minimaliseren, maar zij ziet dit als een normale ongerustheid die er bij elke verandering is.

De regeling voor de dotatie voor Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen is wel degelijk meerjarig. Hiermee is rekening gehouden in de meerjarenbegroting, maar de begrotingen die in het parlement worden gestemd hebben uiteraard betrekking op een jaarbegroting.

Sommige leden hebben de situatie van de statutaire personeelsleden van de provincie Vlaams-Brabant aangekaart. Deze personeelsleden hebben een hoger statutair pensioen dan de andere vastbenoemde ambtenaren. Statutaire personeelsleden van Vlaams-Brabant die in het verleden zijn overgeheveld naar een andere overheid hebben hun pensioensituatie, na wettelijk ingrijpen, behouden. Er is aan minister Bacquelaine gevraagd om een dergelijk wettelijk ingrijpen ook door te voeren voor de betrokken twintig personeelsleden die naar Vlaanderen overkomen. De minister gaat ervan uit dat minister Bacquelaine dit ook zal doen.

Vanaf 1 januari 2018 zullen de provincies geen persoonsgebonden taken meer uitoefenen. Nog twee instellingen (De Warande in Turnhout en het Provinciaal Zorgcentrum Lemberge in Merelbeke) vormen de uitzondering. Zij zullen via een besluit van de Vlaamse Regering nog drie jaar worden beheerd door de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen. Het decreet dat de provinciale taakstelling afslankte, maakt dergelijke uitzonderingssituaties mogelijk. Tot nader order bleek de stad Turnhout niet bereid om De Warande over te nemen en de omvorming van Lemberge tot een OCMW-vereniging is nog niet afgerond.

Door de verhoging van het Vlaams basistarief onroerende voorheffing moeten ook de gemeenten de tarieven van hun opcentiemen op de onroerende voorhef-

fing aanpassen. Het is nog te vroeg om uit te maken of alle gemeenten dat ook hebben gedaan. Een en ander moet zijn verwerkt in de begrotingsopmaak 2018. De budgetten moeten ten laatste op 31 december 2018 door de gemeenteraden zijn goedgekeurd. Er is dus nog enige tijd over. De VVSG heeft zopas nog een communicatie gedaan om de lokale besturen aan deze bepalingen te herinneren.

College van Gouverneurs

Er werd gesleuteld aan de inhoudelijke invulling van het College van Gouverneurs. Het College van Gouverneurs start voortaan met een nieuw element, namelijk het ambtelijk overleg tussen het ABB en de gouverneurs. Op dit overleg kunnen thema's aan bod komen zoals een toelichting bij ontwerpen van regelgevende teksten, wijzigingen in de organisatiestructuur bij ABB, stand van zaken van beleidsprojecten enzovoort.

Na het ambtelijk overleg volgt het beleidsmatig-politiek overleg met de minister van Binnenlands Bestuur. Tijdens dit overleg kunnen bijvoorbeeld ook materies op de agenda staan die te maken hebben met de coördinerende opdracht van de gouverneurs, waarbij andere materies dan ABB-aangelegenheden aan bod komen (bijvoorbeeld milieuhandhaving, ruimtelijke ordening, waterbeleid enzovoort) en kunnen andere Vlaamse ministers evenals de betrokken leidinggevend ambtenaar worden uitgenodigd om aanwezig te zijn al naargelang het onderwerp dat op de agenda staat.

Audit Vlaanderen

Audit Vlaanderen werkt in volle onafhankelijkheid als partner van de lokale besturen inzake de verbetering van hun organisatiebeheersing. Audit Vlaanderen werkt ook los van het Agentschap Binnenlands Bestuur dat een toezichtsrol heeft ten aanzien van de lokale besturen. In augustus 2016 hebben beide entiteiten een samenwerkingsovereenkomst gesloten die de raakpunten tussen beide organisaties in beeld brengt, vooral inzake informatie-uitwisseling.

Op basis van de evaluatie is deze overeenkomst inderdaad wat aangepast. Het betreft meer bepaald de rol van ABB met betrekking tot de opvolging van aanbevelingen die Audit Vlaanderen formuleert in haar globale auditrapporten. ABB zal de aanbevelingen die gerelateerd zijn aan zijn taakstelling of het beleidsveld Binnenlands Bestuur nu expliciet ook verder opvolgen.

Financiële stromen

De minister stelt vast dat er over de financiële situatie van de lokale besturen niet zo heel veel vragen zijn gesteld, wellicht omdat in globa de financiële situatie van de meeste lokale besturen gezond is. Daar waar dit minder het geval is, is het maar de vraag of de hogere overheden dan wel de lokale beleidskeuzes hier de oorzaak van zijn.

Sommige maatregelen van de federale en de Vlaamse overheid hebben inderdaad gevolgen voor de lokale financiën, soms in min, soms in plus. De taxshift van de federale overheid is een voorbeeld van een negatieve impact, de voorschotten inzake APB en sommige pensioenmaatregelen van een positieve impact. Voor de Vlaamse overheid heeft bijvoorbeeld de afschaffing van de compensatie voor materieel en outillage een negatieve impact gehad, terwijl de groeivoet van het Gemeente- en Stedenfonds, de vermindering van de planlasten en het aanbieden van Vlaamse raamcontracten zeer positief zijn geweest voor de lokale financiën.

De pensioenproblematiek, en vooral de stijgende respbijdrage, is bij sommige (niet bij alle) lokale besturen een belangrijke uitdaging, naast andere. Maar om dit

ene element van de uitgaven te koppelen aan één specifiek element van de inkomsten (groeivoet Gemeentefonds), zoals Kurt De Loor doet, is veel te kort door de bocht. Het geheel moet worden bekeken, en dat is per saldo goed.

De herijking van de criteria is stilaan een evergreen aan het worden. De minister meent dat de huidige criteria (met vooral aandacht voor de honorering van centrumfuncties, fiscale ongelijkheid, open ruimte en diverse sociale criteria) zo slecht nog niet zijn. Er zijn reeds veel suggesties geweest over welk criterium meer moet wegen, maar nog maar weinig suggesties over welk criterium dan minder moet wegen. Een loutere herijking zal wellicht ook weinig zoden aan de dijk brengen. Misschien zou het wel een goed idee zijn om een herijking van het Gemeentefonds (of van de financiering van de lokale besturen meer algemeen) samen te bekijken met lokale structuurhervormingen zoals fusies van gemeenten of introductie van regiobesturen.

Tijdens deze legislatuur komt er alvast geen herijking van het Gemeentefonds. Men moet afwachten wat er eventueel bij de volgende regeringsonderhandelingen uit de bus komt.

In het ontwerp van programmadecreet 2018 werden alle noodzakelijke herstelbepalingen opgenomen om tegemoet te komen aan het arrest van het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de inkanteling van de sectorale subsidies. Er zijn dus geen andere initiatieven nodig in het kader van het voornoemde arrest.

Beheers- en beleidscyclus

Na evaluatie zullen de BBC-regels sterk worden vereenvoudigd, zonder te raken aan de essentie van BBC. Een en ander zit vervat in zowel het decreet over het lokaal bestuur als in een nieuw besluit van de Vlaamse Regering inzake BBC.

De minister geeft enkele voorbeelden van de toekomstige vereenvoudigingen. Er zal geen apart jaarlijks 'budget' meer zijn maar het zal geïntegreerd worden in de jaarlijkse aanpassing van de meerjarenplanning. De verplichte schema's bij de beleidsrapporten worden verminderd en duidelijker. Het 'machtigen' van de jaarlijkse kredieten zal op een hoger niveau gebeuren. De teksten, die uitgebreid werden besproken met het werkveld en de VVSG, zijn zo goed als klaar.

Naast de communicatie over het decreet over het lokaal bestuur staat er nog gerichte communicatie op stapel met betrekking tot de BBC, zowel naar lokale ambtenaren als, in samenwerking met VVSG, naar lokale mandatarissen.

Verkiezingen

De website vlaanderenkiest.be zal in de loop van december online gaan en systematisch worden opgevuld met informatie die beschikbaar komt. Het agentschap bekijkt momenteel alle (meer dan driehonderd) formulieren. Een eerste reeks zal meteen online worden geplaatst bij het lanceren van de website, de rest zal systematisch volgen.

De resultatenwebsite zal in september 2018 actief worden. De uitslagen zelf komen direct online van zodra ze vanuit de gemeentelijke hoofdbureaus worden toegestuurd. Behoudens eventuele bijzonderheden is dit op de dag van de verkiezingen zelf nog.

Er zijn drie wijzigingen op het niveau van de stemcomputers. Ten eerste komt er een upgrade van de software van de stemcomputers. Dit is aangewezen om mee te evolueren met de nog strengere evoluties inzake de veiligheidsvereisten. Ten tweede wordt op de stembus een elektronisch gestuurde klep gemonteerd. Deze

klep opent alleen als de kiezer de geldige QR-code van de stemstrook inscant, wat vereist is voor het correct registreren van de uitgebrachte stem. Zo reduceert men sterk het risico dat een niet gescande stemstrook in de stembus belandt. Ten derde wordt de audiomodule geactiveerd waardoor blinde en slechtziende kiezers onafhankelijk en met respect voor het stemgeheim hun stem kunnen uitbrengen door navigatietoetsen en spraaksoftware via een koptelefoon. Deze software komt tot stand met medewerking van afgevaardigden van diverse blindenverenigingen. In 2018 zal een experiment plaats hebben op beperkte schaal, wellicht in één gemeente die nog moet worden bepaald.

Daarnaast is er ook een volledige vernieuwing van de software voor het kandidatenbeheer en het resultatenbeheer. Dit heeft geen betrekking op de stemcomputers, maar betreft de backofficesoftware voor het beheren van de kandidaten en de resultaten. Deze software wordt in een gemeenschappelijke overheidsopdracht ontwikkeld met de andere verkiezingsoverheden en zal ook voldoen aan de nieuwe verhoogde veiligheidsvereisten.

De beslissing om geen nieuwe financiële stimulans voor digitale stemcomputers te voorzien, dateert van het begin van de legislatuur. Er is altijd gesteld dat gemeenten desgewenst nog altijd zelf kunnen instappen. Dit is in een tiental gemeenten ook het geval.

Kenniscentrum

Op 19 maart 2018 worden de resultaten van de gemeentemonitor voorgesteld op een studiedag. Vanaf dat moment zijn de resultaten ook beschikbaar voor iedereen op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Indien de leden dit wensen, is de minister bereid om hierover een toelichting in de commissie te geven.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur doorloopt momenteel een strategisch traject. Dit resulteerde in een aangepaste visie en missie, die nu worden vertaald naar strategische en operationele doelstellingen en dat zal uitmonden in het nieuwe ondernemingsplan 2018. Een van de pijlers daarbij is het kennismanagement dat moet toelaten om ABB te laten evolueren naar een kennisgedreven organisatie. Eens dit traject is afgerond, zal bekeken worden op welke wijze externe belanghebbenden kunnen betrokken worden bij de uitbouw van het kennismanagement.

In het licht van concrete projecten wordt ook systematisch samengewerkt met externe belanghebbenden. Zo zijn bijvoorbeeld bij de uitwerking van het concept en de indicatorenset van de gemeente- en stadsmonitor focusgroepen georganiseerd met lokale besturen, onderzoekers en collega's uit diverse beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid.

Digitalisering

Met de oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid heeft de minister vanuit haar bevoegdheid Bestuurszaken een belangrijke stap gezet naar een coherente en overkoepelende governance inzake informatie en ICT. Dit stuurorgaan moet nu de verdere voorbereiding van de strategische krijtlijnen van het Vlaamse informatie- en ICT-beleid ter harte nemen en de realisatie van dat beleid bewaken. Centraal daarbij staan de evolutie naar een informatiegedreven Vlaamse overheid en maximale onlinedienstverleningsmogelijkheden in 2020.

Stedenbeleid

De aandacht op het vlak van Europese samenwerking gaat momenteel vooral uit naar de EU Urban Agenda. In dit kader werden partnerschappen rond belangrijke stedelijke uitdagingen afgesloten tussen lidstaten, steden, Europese instellingen en

andere stakeholders. Het doel hiervan is driedelig: betere EU-regelgeving, betere toegang en benutting van Europese fondsen en betere kennisdeling en samenwerking tussen steden.

De minister heeft de steden en de Vlaamse entiteiten hierover via verschillende kanalen actief geïnformeerd. Dit heeft succes gehad. Zo zijn verschillende Vlaamse actoren vertegenwoordigd in een partnerschap. Antwerpen is partner in het partnerschap 'Sustainable use of land and nature-based solutions'; Kortrijk is vertegenwoordigd in het partnerschap rond 'Urban Poverty'; Gent zit in 'Jobs and skills in the local economy'; Roeselare zit in 'Energy transition'. Ook vanuit Vlaanderen wordt bijgedragen. Zo is ABB zelf recent als waarnemer toegetreden in het partnerschap rond 'Digital Transition' en is OVAM present in 'Circular Economy'.

Het onderzoek 'smart portraits' dat uitgevoerd wordt binnen het Smart Flanders-programma, heeft de intentie om de maturiteit van het smart city-beleid van de centrumsteden in te schatten. Dit wordt in kaart gebracht via een schriftelijke bevraging en een reeks plaatsbezoeken. De output zal in het voorjaar van 2018 opgeleverd worden en zal input bieden voor de verdere uitrol van het Smart Flanders-project.

De driejarige subsidie aan Halle, Vilvoorde en Dilbeek is opgevat als een algemene ondersteuning voor de aanpak van grootstedelijke problematieken. Gelet op het feit dat de betrokken steden zelf het best vertrouwd zijn met de lokale context en uitdagingen, kunnen ze dit autonoom invullen. Om de betrokken steden niet op te zadelen met extra planlast gebeurt de inhoudelijke en financiële verantwoording van de subsidie via de digitale rapportering van de BBC-jaarrekening. Voor een gedetailleerd overzicht van de acties die uitgevoerd werden met de extra middelen, verwijst de minister naar de website van ABB.

Het thema voor de volgende thematische oproep inzake stadsvernieuwingenprojecten is momenteel nog niet bekend. Het thema zal begin 2018 bekend worden gemaakt.

Erediensten

Vele gemeentebesturen of kerkfabrieken hebben wel een vaag idee over wat er in een kerk zou kunnen gebeuren, maar komen nog te zelden tot een effectieve projectrealisatie. Het dichten van die kloof is de basisdoelstelling van het projectbureau 'Herbestemming kerken'. Na vier projectoproepen zijn er nu reeds een tiental haalbaarheidsonderzoeken doorgevoerd.

Taalwetgeving

De beleidsbrief handelt voornamelijk over het toezicht op de taalwetgeving in de faciliteitengemeenten. Maar daarnaast zijn er in de gemeenten zonder taalfaciliteiten ook sporadisch dossiers die taalgebonden zijn. Deze zijn inhoudelijk van uiteenlopende aard. Het betreffen zowel adviesvragen als klachten. Zo werden er bijvoorbeeld vragen gesteld over de geldigheid van een Engelstalig contract tussen een privébedrijf en een gemeentebestuur of de vraag of een schepen een andere taal mag gebruiken tijdens zijn consultatie-uurtje.

Er werd klacht ingediend over een gemeentelijk reglement dat verplichtte dat de belettering op de textielcontainers uitsluitend in het Nederlands moest (klacht afgevoerd). Ook was er een klacht over de opname van een artikel in het huishoudelijk reglement van de cultuurraad dat een culturele organisatie een "Nederlandstalige culturele werking dient te ontplooiën binnen de gemeente of een deel ervan" om lid te mogen worden van de cultuurraad van Tervuren (klacht eveneens afgewezen).

4. Replieken van de commissieleden

Kurt De Loor heeft de indruk dat de minister voor haar beleidsdomeinen wel degelijk werk maakt van de principes van decentralisatie en subsidiariteit. Andere ministers zijn op dat vlak echter nog niet ver gevorderd. Daarom moet de minister haar collega's aansporen om daar meer werk van te maken.

Het is jammer dat de oefening inzake de versterking van de lokale bestuurskracht is stilgevallen. De ondersteuning bij de zelfevaluatie wordt niet meer herhaald. Het valt dan ook te vrezen dat er bij de lokale besturen bitter weinig aan de slag wordt gegaan met de bestuurskrachtmonitor van 2015. De minister moet inspanningen doen om de besturen op dat vlak te dynamiseren.

Er moet nauw op worden toegezien dat alle noodzakelijke wijzigingen die voortvloeien uit de vrijwillige fusies ook effectief tijdig gerealiseerd worden, zowel op Vlaams als op federaal vlak. De fuserende gemeenten mogen niet voor verrassingen komen te staan. Inzake regiovorming wordt het gebrek aan daadkracht door de minister gecamoufleerd door te wijzen op de lokale autonomie.

Wat de afslanking van de provincies betreft, herhaalt de spreker zijn vraag of er gemeenten zijn die een afwijking hebben gevraagd inzake de aanpassing van de opcentiemen. Hij zegt een gemeente te kennen die ervan is afgeweken. Volgens de omzendbrief moet hiervoor een motivatie worden opgegeven. Wat zal de minister doen als een gemeente de opcentiemen niet aanpast?

Het is positief dat de decretaal verankerde groeivoet van het Gemeentefonds behouden blijft, maar jammer genoeg gaat de 3,5% volledig op aan de pensioenlasten van de lokale besturen. De spreker vraagt daarom met aandrang een oplossing voor het pensioenprobleem, zonder dat aan de pensioenrechten van de werknemers wordt gemorreld.

Van een minister van Binnenlands Bestuur mag worden verwacht dat zij de belangen van de lokale besturen verdedigt. Toch meent de spreker dat zij tekortschiet in die rol. Er werden bijvoorbeeld een aantal besparingen doorgevoerd, zoals de afschaffing van de compensatie voor materieel en outillage. De sectorale subsidies worden weliswaar ingekanteld in het Gemeentefonds maar zij worden niet meer geïndexeerd.

De spreker besluit dat de lokale besturen deze legislatuur al een aantal keren financieel werden gerold, zowel door de Federale als de Vlaamse Regering. De beleidsbrief blijft steken in het herkauwen van een aantal zaken. Voor een aantal actiepunten gooit de minister de handdoek in de ring, hetgeen te betreuren valt.

Minister *Liesbeth Homans* meent dat het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur de grootste hervorming inzake het lokale niveau betekent van de laatste veertig jaar. Stellen dat er deze legislatuur niets is gebeurd, stemt gewoon niet met de realiteit overeen.

Wat de concrete vraag over de afwijking van de aanpassing van de opcentiemen betreft, stelt de minister dat er op heden geen afwijking werd aangevraagd. Het is momenteel wel nog te vroeg om te besluiten of de gemeenten gewoon de correctiefactor hebben toegepast of dat zij een verhoging of verlaging van de belastingdruk hebben doorgevoerd. Uiterlijk 31 december 2017 zal een en ander duidelijk worden.

IV. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 (bevoegdheden Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid, Inburgering en Bestuurszaken van minister Homans) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Peter WOUTERS
Marnic DE MEULEMEESTER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
ACV	Algemeen Christelijke Vakverbond
AgII	Agentschap Integratie en Inburgering
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AIV	Agentschap Informatie Vlaanderen
AMIF	Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
APB	aanvullende personenbelasting
BBC	beleids- en beheerscyclus
BEN	bijna-energieneutraal
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DEWI	Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
e-ID	elektronische identiteitskaart
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
EVC	elders verworven competentie
FOD	Federale Overheidsdienst
gesco	gesubsidieerde contractueel
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
hr	human resources
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IGS	intergemeentelijk samenwerkingsverband
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IoT	Internet of Things
KBI	Kruispuntbank Inburgering
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
MAGDA	maximale gegevensdeling tussen administraties
MO	maatschappelijke oriëntatie
MOD	Managementondersteunende Diensten
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
ngo	niet-gouvernementele organisatie
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
QR	Quick Response
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VAC	Vlaams administratief centrum
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VPS	Vlaams personeelsstatuut
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WSE	Werk en Sociale Economie